

ПРИМЉЕНО: 22.11.2024

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА
05 Број: 011-11615/2024
22. новембар 2024. године
Београд

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
ОЗ	011-2788/24		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада, на основу члана 123. тачка 4. Устава Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 - пречишћен текст), подноси Народној скупштини Предлог закона о потврђивању Споразума о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст, с предлогом да се, сагласно члану 167. Пословника Народне скупштине, донесе по хитном поступку.

За представнике Владе у Народној скупштини одређени су сви чланови Владе, а за повереника одређен је Бранко Будимир, вршилац дужности помоћника министра за европске интеграције.

ПРЕДСЕДНИК

Милош Вучевић

4100924.076/44

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА О ИНСТРУМЕНТУ ИЗМЕЂУ ЕВРОПСКЕ
УНИЈЕ КОЈУ ЗАСТУПА ЕВРОПСКА КОМИСИЈА И РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ КОЈУ
ЗАСТУПА ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ О ПРАВИЛИМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У
ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ЗА РЕФОРМЕ И РАСТ

Члан 1.

Потврђује се Споразум о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст, потписан у Београду 22. новембра 2024. године у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст, у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

FACILITY AGREEMENT

BETWEEN

THE EUROPEAN UNION

Represented by the Commission

AND

THE REPUBLIC OF SERBIA

Represented by the Government of Serbia

ON

**SPECIFIC ARRANGEMENTS FOR IMPLEMENTATION OF
UNION SUPPORT TO THE REPUBLIC OF SERBIA
UNDER THE REFORM AND GROWTH FACILITY**

TABLE OF CONTENTS

TITLE I: GENERAL PROVISIONS	5
Article 1 Interpretation and definitions	5
Article 2 Subject and scope of the Agreement.....	6
Article 3 General principles for Union support under the Facility	8
Article 4 EU restrictive measures.....	9
Article 5 National Reform and Growth Facility Coordinator	10
TITLE II: RULES FOR IMPLEMENTATION	12
Article 6 Pre-conditions, general conditions and payment conditions for Union support under the Facility	12
TITLE III: TAXES AND ELIGIBILITY	13
Article 7 Taxes, duties and charges.....	13
Article 8 Rules on eligibility.....	13
TITLE IV: PROTECTION OF THE FINANCIAL INTERESTS OF THE UNION	14
Article 9 Internal control systems, and obligations to fight mismanagement of funds.....	14
Article 10 Anti-fraud Coordination Service	17
Article 11 EU's anti-fraud structure and the Beneficiary's cooperation with it	18
Article 12 Rights of the Union institutions, bodies, offices and agencies to monitor the implementation of the Facility, investigate and obtain access.....	19
TITLE V: RELEASE OF FUNDING, RECOVERY AND ENFORCEMENT	21
Article 13 Pre-financing	21
Article 14 Rules on the release of funds	22
Article 15 Payment allocation.....	25
Article 16 Payment of loan support.....	25
Article 17 Rules on the withholding, reduction and redistribution of funds prior to the release of funds.....	25
Article 18 Rules on reduction, recovery and enforcement following the release of funds.....	26
Article 19 Non-repayable support channelled through the Western Balkans Investment Framework	27
Article 20 Loan support channelled through the Western Balkans Investment Framework.	28
TITLE VI: TRANSPARENCY, DATA PROTECTION AND VISIBILITY	29
Article 21 Data collection and transparency	29
Article 22 Data protection.....	30
Article 23 Visibility.....	30
Article 24 Retention of documents	31
TITLE VII MONITORING, REPORTING AND EVALUATION	31
Article 25 General reporting requirements for the Beneficiaries	31

Article 26	Language.....	33
Article 27	Information in the context of ex-post evaluations of the Reform and Growth Facility by the Commission.....	33
TITLE VIII: FINAL PROVISIONS		33
Article 28	Entry into force	33
Article 29	Amendments.....	33
Article 30	Suspension of the Agreement	34
Article 31	Termination of the Agreement.....	35
Article 32	Communication and exchange of information.....	35
Article 33	Governing law and jurisdiction	36
Article 34	Arrangements for providing supplementary information.....	36
Article 35	European Parliament and Council.....	37
Article 36	Annexes	37
ANNEX A: MODEL FOR THE REQUEST FOR THE RELEASE OF FUNDS.....		38
ANNEX B: MODEL FOR THE DECLARATION OF ASSURANCE		43
ANNEX C: REPORTING ON IRREGULARITIES.....		45
ANNEX D: FURTHER DEFINITIONS FOR THE PURPOSE OF PROTECTING THE EU'S FINANCIAL INTERESTS.....		48

The European Union represented by the European Commission, hereinafter referred to as the **Commission**,

of the one part,

and the Republic of Serbia, represented by the Government of Serbia, hereinafter referred to as the **Beneficiary**

of the other part,

and together, jointly referred to as the **Parties**,

WHEREAS

- (1) Regulation (EU) 2024/1449 of the European Parliament and of the Council established the 'Reform and Growth Facility for the Western Balkans' (the '**Facility**')¹ to support the enlargement process by accelerating the alignment with the Union acquis, accelerate regional economic integration as well as socio-economic convergence with the EU.
- (2) In accordance with Article 11 of Regulation (EU) 2024/1449, the Beneficiary on 4 October 2024 has submitted to the Commission a Reform Agenda for the duration of the Facility, which provides an overarching framework to achieve the objectives of the Facility and which is based on the structural reforms part of the latest economic reform programme and the related joint policy guidance agreed at the economic and financial dialogue in May 2023, its growth strategy where applicable, the enlargement policy framework and the Economic and investment plan for the Western Balkans. The Reform Agenda also sets out investment areas.
- (3) Pursuant to Article 13 of Regulation (EU) 2024/1449, the final implementation date of 31 December 2027 set out in the Reform Agenda for the fulfilment of the payment conditions related to the final set of measures should include the time necessary for the Commission to evaluate the successful fulfilment of the payment conditions concerned and to adopt the subsequent release decisions. Accordingly, and as prescribed by Article 13(1), point (i) of Regulation (EU) 2024/1449, the Beneficiary is to implement the agreed qualitative and quantitative steps by 31 August 2027 at the latest, and submit a duly justified request for the release of funds in respect of fulfilled payment conditions related to these quantitative and qualitative steps without delay and at the latest by 30 September 2027.

¹ Regulation (EU) 2024/1449 of the European Parliament and of the Council of 14 May 2024 on establishing the Reform and Growth Facility for the Western Balkans, OJ L, 2024/1449, 24.5.2024, p. 1.

- (4) In accordance with Articles 14 of Regulation (EU) 2024/1449, the Commission assessed the relevance, comprehensiveness and appropriateness of the Reform Agenda.
- (5) The Reform Agenda has to be approved by Commission Implementing Decision.
- (6) In accordance with Article 19 of Regulation (EU) 2024/1449, in order to maximise the leverage of Union financial support to attract additional investment, and to ensure Union control over the expenditure, infrastructure investments supporting the Reform Agenda are to be implemented through the Western Balkans Investment Framework ('WBIF') and the European Western Balkans Joint Fund set up under the WBIF for receiving donors' contributions ('EWBJF') in accordance with the rules of the fund (the '**Joint Fund General Conditions**'). The Commission submits relevant investment projects or programme proposals to the WBIF Operational Board for its opinion only upon completion of the relevant conditions and adoption of the Commission decision referred to in Article 21(3) of Regulation (EU) 2024/1449. In accordance with Article 9 of Regulation (EU) 2024/1449, the Commission is to conclude a facility agreement (the '**Facility Agreement**') with the Beneficiary laying down the principles of the financial cooperation between the Commission and the Beneficiary and the obligations and conditions that the Beneficiary needs to fulfil for the release of Facility funding.
- (7) Considering that under the Facility the support channelled through the WBIF, intends to fund investment projects with a long implementation period, it is justified to provide for an implementation period of 204 months, which is proportionate to the lifespan of the investment projects.
- (8) In accordance with Article 9 of Regulation (EU) 2024/1449, the Facility Agreement should constitute a framework agreement setting out specific arrangements for the implementation of Union support under the Facility, translating the relevant provisions of Regulation (EU) 2024/1449 into bilateral rights and obligations for the Commission and the Beneficiary. It should also constitute a financing agreement within the meaning of Article 114(2) of Regulation (EU, Euratom) 2024/2509² (the '**Financial Regulation**') as regards the amount of non-repayable support under the Facility.
- (9) It is necessary to ensure that the rules on cooperation for the protection of the financial interests of the Union set by Article 223(5)(c) and Article 129 of the Financial Regulation are enforced.
- (10) The Facility Agreement is without prejudice to the duty to report to the European Public Prosecutor's Office (EPPO) any criminal conduct in respect of which it could exercise its competence pursuant to Article 24 of Council Regulation (EU)

² Regulation (EU, Euratom) 2024/2509 of the European Parliament and of the Council of 23 September 2024 on the financial rules applicable to the general budget of the Union, OJ L 239, 26.9.2024.

2017/1939³, as well as the notification flows between the Commission and OLAF and between the former and the EPPO defined in the Administrative Arrangements between the European Commission and OLAF (C(2018)7705 of 21 November 2018) and the working arrangement between OLAF and the EPPO of 5 July 2021, and the Agreement of 18 June 2021 between the European Commission and the EPPO.

- (11) In the framework of the Union's restrictive measures, adopted on the basis of Article 29 TEU and Article 215 TFEU, no funds or economic resources may be made available, directly or indirectly, to or for the benefit of designated legal persons, entities or bodies. In addition, sectoral restrictive measures prohibit, among others, certain transactions with third countries subject to sanctions, prohibiting financing and financial assistance in relation to prohibited goods and services, prohibiting public or concession contracts with, and support under Union programmes for the benefit of persons in certain third countries subject to sanctions. The Facility Agreement should therefore set out an obligation for the Beneficiary to ensure that funding under the Facility is not provided in breach of any of the Union's restrictive measures.

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

TITLE I: GENERAL PROVISIONS

Article 1 Interpretation and definitions

1. The terms used in this Agreement shall bear the same meaning as defined and attributed to them in Regulation (EU) 2024/1449.
2. References to this Agreement are intended as references to such Agreement as amended, supplemented or replaced.
3. **'Union restrictive measures'** means restrictive measures adopted by the Union pursuant to Article 29 of the Treaty on European Union (TEU) or Article 215 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU).
4. **'WBIF'** means the Western Balkans Investment Framework (WBIF), a joint initiative of the EU, partner financial organisations, bilateral donors and beneficiaries, aimed at enhancing harmonisation and cooperation in investments for the socio-economic development of the region and contributing to the European perspective of the Western Balkans, as referred to in Article 12 of Regulation (EU) 2021/1529⁴.
5. **'European Western Balkans Joint Fund (EWBJF)'** is the joint fund established under the Western Balkans Investment Framework (WBIF) for receiving donors'

³ Council Regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office ('the EPPO'), OJ L 283, 31.10.2017, p. 1.

⁴ Regulation (EU) 2021/1529 of the European Parliament and of the Council of 15 September 2021 establishing the Instrument for Pre-Accession assistance (IPA III), OJ L 330, 20.9.2021, p. 1.

contributions, in accordance with the General Conditions lastly approved by Commission Decision C(2023)4806 of 19 July 2023⁵.

6. **‘Contribution arrangement’** means the written agreement concluded between a Contributor and the EWBJF which sets out the amount committed by a Contributor to the EWBJF, the currency of such contribution, the manner in which payments thereof will be made to the Fund Account and may contain such other administrative matters as may be required and are permitted by the General Conditions, and will be substantiated in the form attached at Annex A to the General Conditions, as applicable. The Contribution Arrangement also serves as adherence to the General Conditions.
7. **‘Fund managers’** means the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) and the European Investment Bank (EIB), managers of the EWBJF.
8. The **‘National Reform and Growth Facility Coordinator’** (the ‘Coordinator’) is the Beneficiary’s interlocutor with the Commission for the overall implementation of the Facility.
9. **‘Partner Financial Organisations’** means international financial institutions and national development banks that implement socio-economic investments in the Western Balkans within the framework of the WBIF.
10. **‘Request for the release of funds’** means the Beneficiary’s request, in the form of Annex A, for release of the instalments.
11. **‘Restricted person’** means any entities, individuals or groups of individuals designated by the Union as subject to the Union restrictive measures⁶.
12. In addition, for the purpose of the protection of the financial interests of the Union, the definitions in Annex D apply.

Article 2 Subject and scope of the Agreement

1. In accordance with Article 9 of Regulation (EU) 2024/1449, this Agreement lays down the principles of the financial cooperation between the Commission and the Beneficiary under Regulation (EU) 2024/1449. It sets out, among other elements, detailed provisions concerning:
 - the management, control, supervision, monitoring, evaluation, reporting and audit of the funds under the Facility; as well as
 - the measures to effectively prevent, detect, correct, and report of irregularities, fraud, corruption and other illegal activities affecting the Union’s financial interests, including conflicts of interests as well as to enable their effective integration and prosecution, by the competent Union and/or national bodies.

⁵ Commission Decision C(2023)4806 amending Commission Decision C(2016)3610 final as regards the approval of the General Conditions of the European Western Balkans Joint Fund, 19.7.2023.

⁶ www.sanctionsmap.eu. The sanctions map is an IT tool for identifying the sanctions regimes. The sanctions stem from legal acts published in the Official Journal of the European Union (OJ). In case of discrepancy between the published legal acts and the updates on the website, the OJ version prevails.

2. This Agreement also constitutes a financing agreement within the meaning of Article 114(2) of the Financial Regulation as regards the amount of non-repayable support referred to in paragraph 3 of this Article.
3. In accordance with Commission Implementing Decision C(2024)7375 of 23 October 2024, approving the Reform Agenda for the Beneficiary, the Union makes available a total financial contribution of up to EUR 455,264,099.23 as non-repayable support and a total financial contribution of up to EUR 1,131,090,929.77 as loan support, to be released upon the positive assessment of the satisfactory fulfilment by the Beneficiary of the payment conditions set out in the Reform Agenda.
4. This amount may be amended in accordance with the conditions set out in Article 17 of this Agreement.
5. As set out in part 2 of the Reform Agenda, the final implementation date of 31 December 2027 for the fulfilment of the payment conditions related to the final set of measures includes the time necessary for the Commission to evaluate the successful fulfilment of the payment conditions concerned and to adopt the subsequent release decisions. Accordingly, the Beneficiary shall implement the agreed qualitative and quantitative steps by 31 August 2027 at the latest, and submit a duly justified request for the release of funds in respect of fulfilled payment conditions related to these quantitative and qualitative steps without delay and at the latest by 30 September 2027.
6. The amounts set out in paragraph 3 of this Article may be increased as a result of a redistribution of funds among Beneficiaries of the Facility in accordance with Article 17 of this Agreement and subject to the Commission amending the implementing decision, an amendment to this Agreement, and the conclusion of a new loan agreement for any additional loan amount.
7. In accordance with Article 21(6) of Regulation (EU) 2024/1449, any amount in the form of non-repayable support corresponding to payment conditions that have not been fulfilled by 31 December 2028 shall not be due to the Beneficiary and shall be decommitted.
8. The duration of the implementation period of this Agreement is 204 months from its entry into force.
9. Pursuant to Article 9(2) of Regulation (EU) 2024/1449, this Agreement shall be complemented by a loan agreement.
10. Funding shall be granted to the Beneficiary in the form of non-repayable support and loan support only after this Agreement and the applicable loan agreement have entered into force.
11. The funding for non-repayable support shall be implemented under indirect management with entrusted entities and shall be gradually provided through contributions paid into the EWBJF in accordance with the terms of the contribution arrangements concluded between the Commission and the fund managers (as specified under Article 20 of this Agreement).

Article 3 General principles for Union support under the Facility

1. Union support under the Facility shall be provided in accordance with the enlargement policy framework and shall take due account of the Commission Communication on EU Enlargement Policy and reports included in the Commission's annual enlargement package, as well as of the relevant resolutions of the European Parliament, relevant communications from the Commission and their accompanying documents, including, where applicable, on the rule of law, human rights, Commission staff working documents and joint communications from the Commission and the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy.
2. Pursuant to Article 4 of Regulation (EU) 2024/1449, the following principles shall apply to Union support under the Reform and Growth Facility:
 - a. Cooperation under the Facility shall be needs-based and shall promote the development effectiveness principles, namely ownership of development priorities by the Beneficiary, a focus on clear conditionality and tangible results, inclusive partnerships, transparency and mutual accountability. That cooperation shall be based on an effective and efficient allocation and use of resources.
 - b. The provision of macro-financial assistance shall not fall within the scope of the Reform and Growth Facility.
 - c. Support from the Facility shall be additional and complementary to the support provided under other Union programmes and instruments. Activities eligible for funding under Regulation (EU) 2024/1449 may receive support from other Union programmes and instruments provided that such support does not cover the same cost and that adequate oversight and budgetary control is ensured. The Commission shall ensure complementarity and synergy between the Facility and other Union programmes and instruments, and that duplication of assistance and double funding is avoided. There shall be no overlap between support provided under Regulation (EU) 2024/1449 and Regulation (EU) 2021/1529⁷.
 - d. Activities under the Facility shall mainstream and promote democracy, human rights and gender equality, progressively aligning the Beneficiary's policies with the social, climate and environmental standards of the Union. They shall mainstream climate change mitigation and adaptation, where relevant, disaster risk reduction, environmental protection and biodiversity conservation, including through environmental impact assessments, where appropriate. Activities shall also support progress towards the Sustainable Development Goals, promoting integrated actions that can create co-benefits and meet

⁷ Regulation (EU) 2021/1529 of the European Parliament and of the Council of 15 September 2021 establishing the Instrument for Pre-Accession assistance (IPA III) (OJ L 330, 20.9.2021, p. 1.

multiple objectives in a coherent way. Those activities shall avoid stranded assets and shall be guided by the ‘do no significant harm’ and ‘leave no one behind’ principles, as well as by the sustainability mainstreaming approach underpinning the European Green Deal.

- e. The Beneficiary and the Commission shall ensure that gender equality, gender mainstreaming and the integration of a gender perspective are taken into account and promoted throughout the implementation of the Reform Agenda and the implementation of the Facility. The Beneficiary and the Commission shall take the appropriate steps to prevent any discrimination based upon gender, racial or ethnic origin, religion or belief, disability, age or sexual orientation.
- f. The Facility shall not support activities or measures that are incompatible with the Beneficiary’s Energy and Climate Plans, their Nationally Determined Contribution under the Paris Agreement, and the ambition to reach climate-neutrality by 2050 at the latest. Nor shall it support activities that promote investment in fossil fuels, or that cause significant adverse effects on the environment, the climate or biodiversity.
- g. In line with the principle of inclusive partnership, the Commission shall strive to ensure, as appropriate, democratic scrutiny in the form of consultation by a Beneficiary’s government of its respective parliament as well as of relevant stakeholders, including local and regional authorities, social partners and civil society, including vulnerable groups, all minorities and communities, as relevant, so as to allow them to participate in shaping the design and the implementation of activities eligible for funding under the Facility and in the related monitoring, scrutiny and evaluation processes, as relevant. That consultation shall seek to represent the pluralism of the beneficiary’s society.
- h. The Beneficiary shall publish up-to-date data on final recipients receiving Union funds for the implementation of reforms and investments under this Facility, as described in Article 21 of this Agreement.

Article 4 EU restrictive measures

1. The Parties shall ensure that no funds or economic resources are made available directly or indirectly to, or for the benefit of, a restricted person.
2. The Beneficiary shall ensure that no transaction subject to a verified ‘hit’ against the EU sanctions list shall benefit directly or indirectly from EU funding. The Beneficiary commits to ensure this obligation:
 - by screening for hits against the Union sanctions list, before entering into, and before making payments under, the relevant agreements, each contractor, grant beneficiary and final recipient with whom the Beneficiary or partner financial organisations of the WBIF on behalf of the Beneficiary, has or is expected to have a direct contractual relationship, so as to assess whether that recipient is a restricted person;

- by screening or through other appropriate means (that may include an *ex post* verification) taking a risk-based approach, that no natural or legal person, entity or body that would indirectly receive Union funding is a restricted person.
3. In addition, the Parties shall ensure that funding under the Facility shall not be provided in breach of any other restrictive measure adopted by the Union.
 4. In the event that the Beneficiary assesses that any of the recipients (direct or indirect) of the EU funding is or has become a restricted person mentioned in paragraph 1, or that the funding is in breach of a restrictive measures mentioned in paragraph 3, the Beneficiary shall promptly inform the Commission.
 5. Without prejudice to the obligation in paragraph 3, should the Commission assess that the use of Union financial assistance under the Facility results or has resulted in a breach of Union restrictive measures, it shall inform the Beneficiary, and the corresponding amounts shall become ineligible under the Facility. An adversarial procedure may be carried out to that end if the breach has not been remedied by the Beneficiary. This is without prejudice to any rights that the Commission may have to suspend or terminate on other grounds the action affected by such a breach, to recover any EU funding contributed by the Commission, or to suspend or terminate this Agreement.
 6. This clause is without prejudice to the exemptions or derogations laid down in the Union restrictive measures.
 7. The Beneficiary shall impose obligations set out in paragraphs 1 and 3 of this Article on all recipients of funds paid for the measures implementing the reforms and investment projects included in the Reform Agenda, or to all other natural persons or entities involved in their implementation. Those obligations shall expressly authorise - within the limits of their respective competences - the Commission, OLAF, the ECA and the EPPO to exercise their rights as provided for in Article 12 of this Agreement.

Article 5 National Reform and Growth Facility Coordinator

1. The Beneficiary shall appoint a coordinator to act as the interlocutor with the Commission for the overall implementation of the Facility.
2. The Coordinator shall be a high-ranking representative of the government or the central administration of the Beneficiary with appropriate authority to act on behalf of the government and to coordinate the work of all relevant ministries and institutions involved in the implementation of the Facility.
3. The Coordinator shall
 - Ensure the overall coordination, timely implementation, reporting and monitoring of the assistance to the Beneficiary, including the coordination within the administration and with other donors, as relevant, in line with the objectives set out in Regulation (EU) 2024/1449.
 - Coordinate a regular high-level policy dialogue with the Commission.

- Ensure a close link between the use of the Facility funds and the general accession process.
- Ensure that the assistance received under the Facility is complementary to the assistance received under Regulation (EU) 2021/1529 and to any other external assistance received by the Beneficiary.
- Be responsible for the preparation, and submission of the requests for the release of funds under the Facility, for ensuring their veracity, and for the signature of the declaration of assurance.
- Sign or co-sign the requests for payment under the Loan Agreement.
- Have the (i) administrative capacity in terms of human resources (staff numbers and profiles), institutional experience and expertise, and (ii) the mandate and authority to exercise all relevant tasks, including reporting and monitoring responsibilities.
- Be responsible for coordinating with the relevant authority on providing assurance about the satisfactory fulfilment of the relevant qualitative and quantitative steps identified for the implementation of the Reform Agenda, and that the funds were managed in accordance with all applicable rules, in particular rules on the avoidance of conflicts of interests, fraud prevention, corruption and double funding.
- Steer and guide the work the Beneficiary's contribution to the Monitoring Committee referred to in Article 25 of this Agreement.
- Ensure that the Commission receives copies of the contribution arrangements signed by the Beneficiary with the fund managers and the proof of disbursement to the EWBIF without delay (as specified under Article 20 of this Agreement).
- Be responsible for coordinating the interlocutors with the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF), the European Public Prosecutor's Office (EPPO), each acting within their respective competences, and the Beneficiary's authorities for the overall implementation of the Facility. The Coordinator shall ensure that the Commission, OLAF, the European Court of Auditors and the EPPO are able to freely exert their rights and have full access to exert their competences. In the case of OLAF, such rights shall include among others the right to carry out investigations, including on-the-spot checks and inspections, within the limits of its mandate, and, in the case of the EPPO, the rights set out in the applicable agreements on mutual legal assistance in criminal matters.
- Be responsible for coordinating the efforts to ensure that the funds under the Facility are used in accordance with the principles of sound financial management, transparency, equal treatment, non-discrimination and proportionality for their intended purpose;
- Be responsible for coordinating the Beneficiary's entities that must ensure that the funds under the Facility are managed properly, in particular in accordance with the Beneficiary's rules complemented by Union and OECD audit standards and rules on the prevention, detection and correction of fraud, corruption and any other

illegal activities as well as conflicts of interests and irregularities affecting the Union's financial interests.

- Ensure the collection of, access to, and transfer into an electronic format, of data on natural persons and legal entities receiving funding for the implementation of measures under the Facility, in accordance with Article 22 and 23(2)(d) of Regulation (EU) 2024/1449.
- Be responsible for ensuring the monitoring of the setting up and operationalisation of the internal control systems referred to in Article 9 of this Agreement.
- Be responsible for maintaining appropriate procedures for drawing up the declaration of assurance and the summary of the audits and controls carried out at national level. This includes:
 - an effective procedure for drawing up the declaration of assurance in accordance with the model in Annex B, documenting the summary of audits and controls and keeping the underlying information for the audit trail; and
 - effective procedures to ensure that all cases of irregularities, fraud, corruption and conflicts of interests affecting the Union's financial interests are properly reported and corrected through recoveries.
- Maintain an effective system to store all information and documents necessary for the audit trail purposes of the implementation of the qualitative and quantitative steps are held.
- Ensure that appropriate measures, including procedures to check that the relevant qualitative and quantitative steps identified for the implementation of the Reform Agenda have been fulfilled and that the principles of sound financial management have been complied with. This includes:
 - the appropriate means for the authorities entrusted with the Reform Agenda's implementation to check that the relevant qualitative and quantitative steps have been fulfilled (e.g. desk reviews, on-the-spot checks); and
 - the appropriate means for those authorities to check that there are no irregularities, fraud, corruption, or other illegal activities, including conflicts of interests affecting the Union's financial interests, and double funding (e.g. desk reviews, on-the-spot checks).

TITLE II: RULES FOR IMPLEMENTATION

Article 6 Pre-conditions, general conditions and payment conditions for Union support under the Facility

1. In line with Article 5(1) of Regulation (EU) 2024/1449, financing under this Facility is subject to the fulfilment by the Beneficiary of pre-conditions, general conditions and

payment conditions, which shall be fulfilled for any release of funds, except for the pre-financing where only the pre-conditions and the general conditions shall apply.

2. Pre-conditions for the support under the Facility shall be those set out in Article 5(1) of Regulation (EU) 2024/1449.
3. Pursuant to Article 12(3) of Regulation (EU) 2024/1449, general conditions for support under the Facility are macro financial stability, sound public financial management, transparency and oversight of the budget.
4. Payment conditions for support under the Facility are laid down in the Reform Agenda. Where the Reform Agenda, including relevant payment conditions, is no longer achievable by the Beneficiary, either partially or totally, because of objective circumstances, the Beneficiary may propose an amended Reform Agenda. In that case, the Beneficiary may make a reasoned request to the Commission to amend its Commission implementing decision approving the Reform Agenda referred to in Article 15(1) of Regulation (EU) 2024/1449.

TITLE III: TAXES AND ELIGIBILITY

Article 7 Taxes, duties and charges

1. The Union funding shall not generate or activate the collection of specific taxes, duties or charges. Article 28 of the Financial Framework Partnership Agreement for the implementation of Union financial assistance under IPA III shall apply to this Facility.
2. The present article is without prejudice to the privileges and immunities of the entities implementing Facility funds under indirect management, and of any agreement that these entities have concluded or may conclude with the Beneficiary in respect to taxes, duties and charges.

Article 8 Rules on eligibility

1. Participation in procurement and in grant award procedures for activities financed under the Facility shall be open to international and regional organisations, and to all natural persons who are nationals of, or legal persons effectively established in:
 - a. Member States of the European Union, beneficiaries, candidate countries and contracting parties to the Agreement on the European Economic Area;
 - b. countries which provide a level of support to the Beneficiaries of this Facility comparable to that provided by the Union, taking into account the size of their economy, and for which reciprocal access to external assistance in the Beneficiaries of this Facility is established by the Commission.
2. The reciprocal access referred to in paragraph 1(b) may be granted for a limited period of at least one year where a beneficiary grants eligibility on equal terms to entities from the Union and from countries eligible under the Facility. The Commission shall decide on the reciprocal access after consulting the Beneficiary.

3. All supplies and materials financed and procured by the Beneficiary under this Facility shall originate from any country referred to in paragraph 1(a) and (b), unless those supplies and materials cannot be sourced under reasonable conditions in any of those countries. In addition, the rules on restrictions laid down in paragraph 6 shall apply.
4. The eligibility rules under this Article shall not apply to, and shall not create nationality restrictions for, natural persons employed or otherwise legally contracted by an eligible contractor or, where applicable, subcontractor except where the nationality restrictions are based on the rules provided for in paragraph 6.
5. For activities jointly co-financed by an entity or implemented under direct management or indirect management with entities referred to in Article 62(1), point (c) of the Financial Regulation, the rules applicable to those entities shall also apply. This is without prejudice to the restrictions under paragraph 6 of this Article, which shall be duly reflected in the agreements concluded with those entities.
6. The eligibility rules and rules on the origin of supplies and materials in paragraphs 1 and 3 and the rules on the nationality of the natural persons as set out in paragraph 4 may be restricted with regard to the nationality, geographical location or nature of the legal entities participating in award procedures, as well as with regard to the geographical origin of supplies and materials, where:
 - a. such restrictions are required on account of the specific nature or objectives of the activity or specific award procedure or where those restrictions are necessary for the effective implementation of the activity;
 - b. the activity or specific award procedures affect security or public order, in particular concerning strategic assets and interests of the Union, of Member States, or the Beneficiary, including the security, resilience and protection of integrity of digital infrastructure, including 5G network infrastructure, communication and information systems, and related supply chains.
7. Tender applicants and candidates from non-eligible countries may be accepted as eligible in cases of urgency or where services are unavailable in the markets of the countries or territories concerned, or in other duly substantiated cases where the application of the eligibility rules would make the realisation of an activity impossible or exceedingly difficult.

TITLE IV: PROTECTION OF THE FINANCIAL INTERESTS OF THE UNION

Article 9 Internal control systems, and obligations to fight mismanagement of funds

1. In accordance with Article 23 of Regulation (EU) 2024/1449, the Beneficiary shall ensure that an effective and efficient internal control system is in place, applying

internationally recognised internal control principles⁸ and ensuring the prompt recovery of amounts wrongly paid or incorrectly used. The Beneficiary may rely on its regular national budget management systems to implement the Facility.

2. As a matter of priority, during the first years of the implementation of the Facility the Beneficiary's authorities shall take all the appropriate measures to protect the financial interest of the Union and improve further the efficiency and effectiveness of the internal control systems to align with the Union *acquis* (under criteria for public administration reform, public finance management and accession negotiation chapters 8 competition policy, 23 judiciary and fundamental rights, 24 justice, freedom and security, and 32 financial control). This includes adequate mechanisms to protect whistleblowers as well as appropriate mechanisms and measures to effectively prevent, detect and correct irregularities, fraud, corruption and other illegal activities affecting the Union's financial interests including conflicts of interests as well as to strengthen the fight against money laundering, organised crime, misuse of public funds, terrorism financing, tax avoidance, tax fraud or tax evasion, and other illegal activities affecting the funds provided under the Facility, to ensure that there is no double funding from the Facility and other Union programmes and that amounts wrongly paid or incorrectly used can be recovered.
3. The Beneficiary shall ensure access for the Commission or its representatives to all institutions and documents needed to carry out any audit, verification and on-the-spot checks.
4. As part of this responsibility, the Beneficiary shall
 - a. Make decisive progress towards putting in place a robust legal framework to fight fraud and corruption, including high-level cases of corruption.
 - b. Improve further the efficiency and effectiveness of the control systems while applying internationally recognised internal control principles.
 - c. Put in place adequate mechanisms to protect whistleblowers in line with the protection regime of Directive (EU) 2019/1937⁹, where applicable, or with an equivalent protection regime under the Beneficiary's law.
 - d. Maintain appropriate mechanisms and taking appropriate measures to effectively prevent, detect and correct irregularities, fraud, corruption or any other illegal activities affecting the financial interests of the Union, including conflicts of interests as well as to strengthen the fight against money laundering, organised crime, misuse of public funds, terrorism financing, tax avoidance, tax fraud or tax evasion, and other illegal activities affecting the funds provided under the Facility.

⁸ Reference is made to the COSO Internal Control Principle – Integrated Framework as applied by the Commission: [C\(2017\) 2373 final](#).

⁹ Directive (EU) 2019/1937 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2019 on the protection of persons who report breaches of Union law, OJ L 305, 26.11.2019, p. 17.

- e. Take appropriate measures to allow the competent authorities of the Beneficiary to investigate and prosecute criminal offences affecting the financial interests of the Union.
- f. Detect and avoid double funding.
- g. Regularly check that the financing provided has been used properly and in accordance with all applicable rules, in particular on the satisfactory fulfilment of the relevant qualitative and quantitative steps identified for the implementation of the Reform Agenda and on the prevention, detection and correction of fraud, corruption or any other illegal activity, as well as conflicts of interests and irregularities affecting the Union's financial interests.
- h. Ensure the prompt recovery of amounts wrongly paid or incorrectly used.
- i. Ensure that the Commission, OLAF, the ECA and the EPPO represented by their respective own agents or mandated experts, are granted access to the data referred to in Article 21, in compliance with Union data protection principles and with applicable data protection rules.
- j. Provide adequate supporting documents proving, in particular, that the Reform Agenda's implementation complies with the obligations under this Agreement and that the qualitative and quantitative steps of the Reform Agenda as approved by the Commission Implementing Decision have been implemented, if requested to do so in the context of the controls or audits described in Article 12 of this Agreement. These documents should be kept until the end of 2033 for audit purposes.

In line with Article 133 of the Financial Regulation, the Beneficiary shall keep records and documents pertaining to audits, appeals, litigation and the pursuit of claims relating to their legal commitments or pertaining to OLAF investigations and shall retain such records and documents until such audits, appeals, litigation and pursuits of claims or investigations have been closed. For records and documents pertaining to OLAF investigations, the obligation to retain shall apply once those investigations have been notified to the recipient.

In line with Article 133 of the Financial Regulation, the Beneficiary shall keep records and documents either in the form of the originals, or certified true copies of the originals, or on commonly accepted data carriers including electronic versions of original documents or documents existing in electronic version only. Where electronic versions exist, no originals shall be required where such documents meet the applicable legal requirements in order to be considered as equivalent to originals and to be relied on for audit purposes.

- 5. Any changes to the Beneficiary's internal control systems as described in the Reform Agenda shall be communicated to the Commission without delay.
- 6. The Commission shall be sufficiently assured that the payment conditions set out in the Reform Agenda have been satisfactorily fulfilled as indicated in the corresponding request for the release of funds. The Commission may request supplementary

information and perform audits (verifications) or on-the-spot checks, which may be carried out on a risk basis.

7. The Beneficiary shall strengthen the fight against fraud, corruption and other illegal activities affecting the financial interests of the Union throughout the implementation of the Facility. The timely implementation of the relevant reforms under the Reform Agenda is crucial for achieving this goal. In addition, the Beneficiary shall ensure that its authorities commit to improve further internal procedures to prevent and/or investigate cases of fraud, corruption, money laundering, terrorism financing, tax avoidance, tax fraud or tax evasion, and other illegal activities affecting the financial interests of the Union.
8. Upon request, the Beneficiary will make available to the Commission all requested information, to monitor compliance with the Beneficiary's obligations under this Article.

Article 10 Anti-fraud Coordination Service

1. The Beneficiary shall use the independent anti-fraud coordination service set up under IPA III, or in its absence, rely on equivalent structures to facilitate effective cooperation and exchange of information, including information of an operational nature, with OLAF. This service shall notably:
 - a. support cooperation between the Beneficiary's administration and prosecution authorities and OLAF;
 - b. lead the creation/implementation of a national strategy to protect the financial interests of the Union, preceded by a risk assessment;
 - c. contribute to identifying possible weaknesses in the Beneficiary's systems for managing Union funds, including the financial assistance under this Facility;
 - d. provide advice on anti-fraud matters as well as staff training, including on fraud prevention and detection;
 - e. share information on irregularities, fraud, corruption and any other illegal activities affecting the Union's financial interests, including conflicts of interest, with OLAF.
 - f. ensure the fulfilment of all the obligations under Regulation (EC, Euratom) No 883/2013 of (the European Parliament and of the Council, Council Regulation e.g. (Euratom, EC) No 2988/1995 and Council Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996.
2. The anti-fraud coordination service of the Beneficiary responsible for the effective prevention and detection of irregularities, fraud, corruption and other illegal activities affecting the financial interests of the Union, including conflicts of interest, shall prepare and approve a methodology, in accordance with Article 9 of this Agreement, on how suspected cases will be treated internally, how the Beneficiary will report them to the Commission, in accordance with the model provided in Annex B and how it will follow up to remedy them.

3. The Coordinator must ensure coordination with the anti-fraud coordination service while respecting its independence.

Article 11 EU's anti-fraud structure and the Beneficiary's cooperation with it

1. The Beneficiary's competent authorities shall cooperate closely with the Commission, OLAF, the European Court of Auditors and the EPPO - within the limits of each body's respective competences - on the prevention, detection and correction of irregularities, fraud, corruption and any other illegal activities affecting the financial interests of the Union, including conflicts of interests, as well as the investigation and prosecution of offences affecting the funds provided under the Facility. Where appropriate, the Beneficiary shall make use of the support mechanisms provided by Eurojust.
2. Any person or entity, including national authorities, implementing Union funds under the Facility shall have the obligation to notify, without delay, the Commission and OLAF of any information relating to possible cases of irregularity, fraud, corruption and other illegal activities affecting the financial interests of the Union, including conflicts of interest, and the EPPO of any criminal conduct affecting the funds under the Facility that may fall within its competence. For that purpose, they shall preferably use a single-entry point provided by the Commission. Any person who notifies the Commission, OLAF or the EPPO of such information is to be protected against any form of retaliation, in line with the protection regime of Directive (EU) 2019/1937, where applicable, or with an equivalent protection regime under the Beneficiary's law. The national anti-fraud coordination service will report to the Commission and OLAF on the implementation of this obligation in the cases where it notified itself information that is relevant under this paragraph, or where it has coordinated, supported or assisted other persons or entities in such notification.
3. The Beneficiary's national authorities shall, in line with the requirements set out in Annex C, report to the Commission without delay on irregularities, fraud, corruption and other illegal activity, which have been the subject of a primary administrative or judicial finding, regardless of whether OLAF or the EPPO were notified under paragraph 2 of this Article. They shall also keep the Commission informed on the progress of administrative and legal proceedings. For that purpose, the Beneficiary's authorities shall use the Irregularity Management System (IMS) set up by the Commission.
4. The Beneficiary shall ensure the effective investigation and treatment of suspected cases of irregularities, fraud, corruption and any other illegal activities affecting the financial interests of the Union, including conflicts of interest, and make use, where appropriate, of the support by Eurojust.
5. The Beneficiary, including the decision-makers and staff responsible for the implementation of actions under the Facility, shall put in place procedures and take all precautions necessary to prevent and eliminate any conflicts of interest, notably by

ensuring that the decision-makers and staff concerned refrain from dealing with the subject matter concerned.

6. In addition to controls under Article 12 of this Agreement, the Commission may exert its rights as provided for in Article 129(1) of the Financial Regulation and may carry out verifications, reviews, checks and audits for the implementation of the Reform Agenda regarding:
 - a) the measures in place and their effective implementation to prevent, detect, investigate, and correct and report fraud, corruption, and any other illegal activity affecting the Union's financial interests, conflicts of interests and irregularities, including the effective investigation and prosecution of offences affecting the funds provided under the Facility.
 - b) the information and justification regarding the satisfactory fulfilment of the qualitative and quantitative steps in a request for the release of funds.

Such verifications, reviews, checks and audits may be carried out during the implementation of the Reform Agenda and, with the exception of OLAF investigations and EPPO investigations and prosecutions, until five years starting from the date of the final release of funds and may cover the information system used by the Beneficiary to collect and provide data that is used to justify the completion of qualitative and quantitative steps identified in relation to the implementation of the Reform Agenda. These procedures shall be formally notified to the Beneficiary. If needed, the Commission may be assisted by independent experts or external audit firms.

7. Failure to comply with the obligations set forth in this Article and in Article 12, including non-reporting of irregularities or non-cooperation on anti-fraud matters with the Commission, OLAF, ECA and the EPPO, shall constitute a case of serious breach of obligations under this Agreement and may therefore lead to a reduction of the financial contribution or the recovery of all or part of the disbursements made by it as provided for in Article 18(1) of this Agreement.

Article 12 Rights of the Union institutions, bodies, offices and agencies to monitor the implementation of the Facility, investigate and obtain access

1. The agents of the Commission, OLAF, the European Court of Auditors, and the EPPO shall, within the limits of their respective mandates, have the right to carry out any investigative or audit acts, including technical, financial and system verifications or audits, that they may consider necessary to follow the implementation of the Reform Agenda. This includes visits of sites and premises where the Facility-funded activities are, will or have been implemented or managed.
2. Under the same conditions referred to in paragraph 1 this Article and Article 9(4) of this Agreement, the Beneficiary shall ensure that the agents or representatives of the Commission, OLAF, the ECA and the EPPO can, each acting within their respective competences, inspect and collect all relevant documentation, digital data, assets and

accounts pertaining to items financed under this Agreement, and assist them to carry out their tasks relating to the Facility.

3. Where privately-owned devices, which are not owned by the inspected authority, are used for work purposes, those devices may be subject to inspection by OLAF. OLAF shall subject such devices to inspection only under the same conditions and to the same extent that national control authorities are allowed to investigate privately-owned devices and where OLAF has reasonable grounds for suspecting that their content may be relevant for the investigation.
4. To ensure the effective protection of the financial interests of the Union, the Commission, OLAF and the EPPO, shall be able to conduct all relevant investigative acts within their respective competences, and in particular, in the case of OLAF, on-the-spot checks and inspections. These checks and inspections shall be prepared and conducted in close collaboration with the Beneficiary, which shall be notified in good time of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that it can provide all the required assistance. The Beneficiary shall identify a service with law-enforcement powers, which will assist OLAF in conducting investigations in accordance with Regulation (EU, Euratom) No 883/2013 and Regulation (EC, Euratom) No 2185/1996 upon OLAF's request and cooperate with the EPPO in the exercise of its competences.
5. Where the inspected person or entity resists an on-the-spot check, investigation or inspection, the Beneficiary acting in accordance with its own national laws and rules, shall provide to the Commission, OLAF and the EPPO the necessary assistance to allow them to carry out their duty in conducting an on-the-spot check or inspection.
6. The following bodies may exert their rights provided for in Article 129(1) of the Financial Regulation to carry out reviews, checks, audits and investigations, within the limits of their respective mandates:
 - OLAF under Regulations No 883/2013 and No 2185/1996;
 - the EPPO under Regulation 2017/1939; and
 - the European Court of Auditors (ECA) under Article 287 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) and Article 263 of the Financial Regulation.
7. The Commission may take the measures it considers necessary, including, in cases of fraud, corruption, conflicts of interests or a serious breach of obligations in this Agreement, to reduce the financial contribution, and to recover all or part of the disbursements made by it, as provided for in Article 17 and 18 of this Agreement.
8. In addition, the Commission or its representatives shall have the right to perform at any time verifications, audits or on-the-spot-checks of the Beneficiary's internal control systems at any time in accordance with internally recognised standards. The Commission or its representatives shall perform a systems review of the Beneficiary's internal control systems no later than 2025. The resulting audit report shall contain recommendations to the Beneficiary to improve its Internal Control Systems. When the verification, audits or on-the-spot-checks result in findings, the Commission or its appointed representatives shall draw up a draft report containing the provisional

findings. The Commission or its appointed representatives shall formally notify the draft report and invite the Beneficiary to provide observations. Considering these observations, the Commission or its representatives will issue a final report setting out final recommendations. The Beneficiary shall draw up an action plan to implement each recommendation or provide justification on why it has not done so. The Beneficiary shall submit the action plan and, if relevant, any justification, to the Commission for approval within 2 months of the receipt of the final report.

9. The Beneficiary shall grant agents or representatives of the Commission, OLAF, the ECA and the EPPO, and their authorised representatives, within their respective competences and in accordance with their applicable legal framework, access to sites and premises at which investments and reforms financed under this Agreement are carried out, and to data as set out in Article 9(4) of this Agreement.

The Beneficiary shall also grant the Commission, OLAF, the ECA and the EPPO full and direct access to the database set up under Article 21(5) of this Agreement and to any other national databases, where relevant, for the exercise of their mandate. Upon reasoned request, the Beneficiary shall also provide OLAF and the EPPO with information on bank accounts relevant for their investigations and, where strictly necessary for an investigation, information on bank transactions. Access, within the limits of their respective competence, by authorised representatives of the Commission, OLAF, the ECA and the EPPO shall be granted on conditions of strict confidentiality with regard to third parties, without prejudice to public law obligations to which they are subject.

10. The Beneficiary's competent authorities shall treat, without delay, mutual legal assistance requests and extradition requests issued by the EPPO and Member States' competent authorities regarding criminal offences affecting the funds issued under Regulation (EU) 2024/1449. They shall do so in accordance with the relevant instruments on international cooperation in criminal matters, in particular the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters and its additional Protocols.
11. The controls and audits described above apply to all recipients and sub-contractors who have received assistance under the Facility, whether or not they are named in the contract or grant agreement. Such controls and audits also apply to documents and data on the national contribution, if any, by the Beneficiary.

TITLE V: RELEASE OF FUNDING, RECOVERY AND ENFORCEMENT

Article 13 Pre-financing

1. Following the submission of the Reform Agenda to the Commission, the Beneficiary has requested the release of a pre-financing of up to 7% of the total amount foreseen under this Facility as set out in Article 2(3) of this Agreement.

2. The Commission may release the requested pre-financing after the entry into force of this Agreement and of the loan agreement referred to in Article 2(9) of this Agreement. The funds shall be released subject to the fulfilment of the pre-conditions and the general conditions set out in Article 6 of this Agreement.
3. For non-repayable support, pre-financing released according to paragraph 1 will be cleared by deducting a percentage from each instalment. This percentage is calculated as the ratio of the remaining uncleared pre-financing to the remaining amount allocated for non-repayable support. The deduction will continue until the pre-financing has been fully cleared. Amounts of pre-financing that have not been cleared by 31 December 2027 shall be immediately due and payable. The Commission shall be entitled to offset such amounts against any claim that the Beneficiary has vis-à-vis the Union.
4. Upon request of the Beneficiary in its request for release of funds, additional amounts may be deducted from each instalment in order to clear the pre-financing earlier.
5. Any uncleared pre-financing shall be recovered or offset in full following the termination of this Agreement.
6. The loan agreement referred to in Article 2(9) of this Agreement shall set out the specific rules related to the payment and the clearing of the pre-financing of the loan support.

Article 14 Rules on the release of funds

1. Payments of the non-repayable financial support and of the loan to the Beneficiary under this Article shall be made in accordance with the budget appropriations and subject to the available funding. Payments shall be made in instalments. An instalment may be disbursed in one or more tranches.
2. With the exception of the pre-financing the Beneficiary shall submit twice per year a duly justified request for the release of funds using the template provided in Annex A to this Agreement.
3. Each request for the release of funds shall report on the payment conditions related to the quantitative and qualitative steps set out in the Reform Agenda that were planned to be implemented by the end of the preceding six-months period as per the indicative timetable included in the Reform Agenda. These six-months periods will end on 30 June and 31 December of each year, starting on 31 December 2024, with the exception of the last set of payment conditions that are planned to be implemented by 31 August 2027 and for which the Beneficiary shall submit a request for the release of funds by no later than 30 September 2027.
4. With each request for the release of funds submitted to the Commission, the Beneficiary shall submit the required evidence showing the satisfactory fulfilment of

the qualitative and quantitative steps set out in the relevant Annex to the Commission implementing decision.

5. Failure to report within 15 days following the end of the six-months periods referred to in paragraph 3 of this Article on the implementation of the quantitative and qualitative steps as per indicative timetable included in the Reform Agenda will result in the automatic commencement of the applicable grace period. The Commission will release the corresponding support, if warranted, when it releases the support corresponding to the following six-month periods.
6. The Commission will carry out within 90 calendar days following the receipt from the Beneficiary of a request for the release of funds the assessment under Article 21(2) of Regulation (EU) 2024/1449 on the basis of the information provided by the Beneficiary in accordance with paragraph 4 of this Article. The satisfactory fulfilment of qualitative and quantitative steps shall presuppose that measures related to the steps for which the Beneficiary had achieved satisfactory fulfilment have not been reversed by the Beneficiary. The Commission may be assisted by experts.
7. As part of the assessment, the Commission will monitor the timely implementation by the Beneficiary of any recommendation issued following the audit referred to in Article 12(8) of this Agreement. In addition, the Commission may ask for supplementary information and/or carry out checks and on-the-spot controls to verify the completion of qualitative and quantitative steps, including on the non-reversal of qualitative and quantitative steps that were previously fulfilled. The period of 90 calendar days referred to in paragraph 6 for assessing the request for the release of funds shall be interrupted when the Commission asks for supplementary information or carries out checks and on-the-spot controls.
8. Subject to a positive assessment that the Beneficiary fulfils the payment conditions, the pre-conditions and general conditions, as set out in Article 6 of this Agreement, the Commission shall adopt a decision authorising the release of funds for an amount corresponding to those conditions. Release decisions for the release of loan support shall be adopted by 31 December 2027 at the latest.
9. The Commission decision authorising this release of funds shall constitute the condition for the amount of funds to be made available as Union support.
 - a) The non-repayable support will be disbursed to the EWBJF, in line with Article 19 of this Agreement.
 - b) The loan support will be disbursed to the treasury of the Beneficiary, including the loan amount to be made available through the WBIF, in line with Article 20 of this Agreement.
10. For each request for a release of funds under this Agreement, except for the request of pre-financing, the Beneficiary shall submit the following documents:
 - A signed request for the release of funds using the template provided in Annex A to this Agreement, including a statement that the measures implemented to fulfil

the steps related to the same reform previously successfully assessed by the Commission and fulfilled in prior release decisions have not been reversed.

- A sheet for each step fulfilled in the respective request for the release of funds showing that the step has been fulfilled, supported by official evidence in that regard.
- A signed Declaration of Assurance using the template provided in Annex B to this Agreement confirming that: (i) the information submitted with the request for the release of funds is complete, accurate and reliable; (ii) the management and control systems give the necessary assurance that the financing provided has been used in accordance with the applicable rules, in particular on the prevention, detection and correction of fraud, corruption, conflicts of interests and irregularities; and (iii) appropriate arrangements have been made to avoid double funding from the Facility and other Union programmes and instruments, as well as other donors.
- A summary of audits provided by the relevant authorities, including weaknesses identified and any corrective actions taken.
- For the steps related to the request for the release of funds, a summary of the results of the checks ensuring that any measure to implement reforms and investment projects under the Facility has been properly implemented.

11. The Beneficiary shall provide adequate documentation to justify the request for the release of funds for each single step and according to the sources of verification stipulated in Annex I to the Reform Agenda. This should include as a minimum:

- a summary document duly justifying how the quantitative or qualitative steps (including all the constitutive elements) were satisfactorily fulfilled;
- *for steps requiring the entry into force of a legislative act*: a copy of the publication in the Beneficiary's official journal of the respective legislative act;
- *for steps requiring the adoption of a strategy/ action plan/ roadmap/ any other public act that is not considered a legal act*: a copy of the adopted act and a link to the website where the strategy can be accessed;
- *for steps requiring the issuance of a report that is not published*: a copy of the internal or external report;
- *for steps that require a certain system to become operational*: certificates of completion signed by the contractor and the competent authority in accordance with national legislation demonstrating the system has been set up and is operational;
- *any other relevant document deemed to be relevant to justify the satisfactory fulfilment of the quantitative or qualitative step as set out in the Reform Agenda.*

The Commission may request additional evidence where it deems necessary.

12. If relevant, the Beneficiary shall indicate in the request for the release of funds if any qualitative and quantitative steps have received support and funding, including corresponding amount, from other Union programmes and instruments or other donor programmes, and explain the arrangements that have been put in place to avoid double funding.

Article 15 Payment allocation

1. Subject to the rules laid down in Article 14, the Beneficiary, when sending the Commission the requests for release of funds under this Agreement and the requests for payment under the loan agreement, shall respect the following allocation with reference to the maximum financial contributions set out in Article 2(3) of this Agreement:
 - a. 28.7% from the non-repayable support and 24.8% from the loan support, in sum 53.5%, to be made available through the Western Balkans Investments Framework (WBIF), and
 - b. 46.5% from the loan support to be made available directly to the treasury of the Beneficiary.
2. The Commission shall not be bound by the payment allocation indicated in paragraph 1 of this Article and may at any time, subject to written notification of the Beneficiary ahead of the next scheduled request for the release of funds, apply a different payment allocation.

Article 16 Payment of loan support

1. Without prejudice to Articles 13, 14 and 15 of this Agreement, disbursement of the loan support shall follow the rules set out in the loan agreement.

Article 17 Rules on the withholding, reduction and redistribution of funds prior to the release of funds

1. Where, following a request for the release of funds and subject to the rules in Article 14 of this Agreement, the Commission makes a negative assessment of the entire or partial fulfilment of any conditions as per the indicative timetable, the release of funds corresponding to such conditions shall be entirely or partially withheld. The withheld amounts shall only be released when the Beneficiary has duly justified, as part of the subsequent request for the release of funds, that it has taken the necessary measures to ensure satisfactory fulfilment of the corresponding conditions.
2. Provided that the payment conditions have been fulfilled, the disbursement of the corresponding withheld funds could take place during the next window for the release

of funds and up to 24 months for payment conditions due in the first year and 12 months for payment conditions due in subsequent years as specified in the timeline set out in the Reform Agenda.

3. Where the Commission concludes that the Beneficiary has not taken the necessary measures within a period of 12 months from the initial negative assessment referred to in paragraph 2 of this Article, the Commission shall reduce the amount of the non-repayable financial support and of the loan proportionately to the part corresponding to the relevant payment conditions. During the first year of implementation, a deadline of 24 months shall apply, calculated from the initial negative assessment referred to in paragraph 2 of this Article.
4. Where a qualitative and quantitative step that was assessed as satisfactory fulfilled in a previous payment instalment has been reversed or later found not to have been implemented, the Commission can reduce the amount of a subsequent payment by a corresponding amount, in line with Article 21 (2) and (5) of Regulation (EU) 2024/1449. Paragraph 5 of this Article shall apply accordingly.
5. The Commission may invite the Beneficiary to present its observations within 2 months in cases where the Commission has decided to reduce the amount of disbursements of funds in accordance with paragraphs 3 or 4 of this Article.
6. Without prejudice to paragraph 2 and 3 of this Article, and the provisions of the loan agreement, any amounts corresponding to payment conditions that have not been fulfilled by 31 December 2028 shall not be due to the Beneficiary.

The Commission may decide to redistribute any amount reduced according to paragraph 3 of this Article among other Beneficiaries of the Facility.

Article 18 Rules on reduction, recovery and enforcement following the release of funds

1. The Commission may reduce the amount of financial support available under the Facility, and recover from the Beneficiary, including by offsetting, any amount spent to achieve the objectives of the Facility, by requesting early repayment of the loan in line with the loan agreement, and by requiring the Beneficiary to repay to the Commission an amount equivalent to the amount of non-repayable financial support already committed by the Commission to the EWBJF:
 - a. if funds unduly paid;
 - b. in identified cases of, or serious concerns about irregularities, fraud, corruption and conflicts of interests affecting the financial interests of the Union that have not been corrected by the Beneficiary, pursuant to Article 23(3) of Regulation (EU) 2024/1449;
 - c. in case of a serious breach of any obligation resulting from this agreement, or the loan agreement, including on the basis of the reports of the Beneficiary's

audit authorities or information provided by OLAF or of the Court of Auditors' reports;

- d. reversal of qualitative and/or quantitative steps under the Reform Agenda or in cases it is found, after the payment has taken place, that steps were not satisfactorily fulfilled.
2. The reversal of qualitative and/or quantitative steps under reforms designed to address deficiencies in the Beneficiary's system to effectively prevent, detect and correct irregularities, fraud, corruption, including high-level corruption, and conflicts of interest pursuant to Article 13(1) of Regulation (EU) 2024/1449, including those assessed by the Commission as complementary for that system under negotiation chapters referred to in the second subparagraph of Article 24(1) of that Regulation may result in a serious breach of an obligation in the sense of point (c) of paragraph 2.
3. When deciding on the amount subject to reduction, or the amount to be repaid early, the Commission shall respect the principle of proportionality and shall take into account the seriousness of the irregularity, fraud, corruption or conflict of interest affecting the financial interests of the Union, or of a breach of an obligation. Before the reduction is made or early repayment is requested, the Beneficiary will be invited to present its observations within 2 months.
4. The Court of Justice of the European Union shall have exclusive jurisdiction to review the legality of the decision of the Commission referred to in paragraph 1 and to suspend its enforcement. However, the Courts of the Beneficiary shall have jurisdiction over complaints that enforcement is being carried out in an irregular manner. In this context, the Courts of the Beneficiary shall refer questions on the interpretation of this agreement and EU law for decision by the Court of Justice.
5. The European Union institutions and bodies involved in the implementation of the Facility, or in controls over that programme, shall be entitled to communicate directly, including through electronic exchange systems, with any natural person residing in or any legal entity established in the Beneficiary and receiving funding linked to the Facility, as well as any third party involved in the implementation of the Facility residing or established in the Beneficiary. Such persons, entities and parties may submit directly to the European Union institutions and bodies all relevant information and documentation which they are required to submit on the basis of the contracts or agreements concluded to implement the Facility.

Article 19 Non-repayable support channelled through the Western Balkans Investment Framework

1. Without prejudice to other provisions set out in this Agreement, the Facility funds in the form of non-repayable support, which are channelled through the WBIF, are subject to the provisions set out in this Article.

2. Subject to a positive assessment of a request for release of funds according to Article 14, and after the positive opinion of the WBIF Operational Board referred to in Article 35(8) of Regulation (EU) 2021/947 on relevant investment project proposals, the Commission shall allocate the released funds to selected investment projects by entering into contribution arrangements with the fund managers. Such contribution arrangement will be signed by the Commission after it receives the proof of signature of the equivalent contribution arrangement between the EWBJF and the concerned Beneficiary. The Commission shall transfer these funds in tranches to the EWBJF upon submission of payment requests by the fund managers.
3. Amounts that remain in the EWBJF at the end of the implementation of the last investment project supported under the Facility shall be transferred to the Commission in line with the rules of the EWBJF.

Article 20 Loan support channelled through the Western Balkans Investment Framework

1. Without prejudice to other provisions set out in this Agreement, the Facility funds in the form of loan support, which are to be channelled through the WBIF, are subject to the provisions set out in this Article.
2. Prior to each disbursement of the loan support to the treasury of the Beneficiary to be subsequently channelled through the WBIF, the Beneficiary will enter into contribution arrangements with the fund managers for the respective amounts released in accordance with Article 14(9)(b) of this Agreement, to be allocated as co-financing of investments positively assessed by the WBIF Operational Board, as referred to under Article 19(2).
3. The Beneficiary shall provide the Commission with copies of the respective contribution arrangements, as well as any changes thereto, without delay. Upon receipt of these notifications, the Commission shall disburse the respective loan amounts directly to the treasuries of the Beneficiaries. The Beneficiaries shall transfer these funds in tranches to the EWBJF upon submission of payment requests by the fund managers and, shall without delay provide the Commission with the proof of each payment under each agreement with the fund managers.
4. Any amount recovered to the EWBJF shall remain available to the Beneficiary in line with the rules of the EWBJF.
5. Amounts that remain unused at the end of the implementation of the last investment project supported under the Facility shall be transferred to the Beneficiary in line with the rules of the EWBJF.
6. In the event that a selected investment project is cancelled, or the Beneficiary fails to provide the proof of payment to the EWBJF referred to in paragraph 3 of this Article,

the Commission reserves the right to request early repayment of the corresponding loan amount in accordance with the loan agreement.

TITLE VI: TRANSPARENCY, DATA PROTECTION AND VISIBILITY

Article 21 Data collection and transparency

1. The Beneficiary commits to transparency and accountability in the implementation of the Facility.
2. The Beneficiary shall ensure the collection of, and access to the Commission represented by its own agents or mandated experts, adequate data on persons and entities receiving funding in line with paragraph 3 of this Article, including beneficial ownership information in the meaning of Article 3(6) of Directive (EU) 2015/849.
3. The Beneficiary shall publish up-to-date data on final recipients receiving amounts of funding exceeding the equivalent of EUR 50 000 cumulatively over the period of 4 years, for the implementation of reforms and investments specified in the Facility.
4. The Beneficiary shall update the data referred to in paragraph 3 at least once a year.
5. For final recipients referred to in paragraph 3 of this Article, the following information shall be published in a machine-readable format on a webpage, in order of total funds received:
 - In the case of a legal person, the recipient's full legal name and VAT identification number or tax identification number, where available, or another unique identifier established by the legislation applicable to the legal person.
 - In the case of a natural person, the first and last name(s) of the recipient.
 - The amount received by the recipient and the reforms and investments under the Reform Agenda that this amount contributes to implementing.
6. The information referred to in paragraph 3 of this Article shall not be published where disclosure risks threatening the rights and freedoms of the final recipients concerned or seriously harming their commercial interests. However, such information shall be made available to the Commission and to the relevant Audit authority.
7. The Beneficiary shall transmit electronically to the Commission at least once a year the data on the final recipients referred to in paragraph 3, by using the XML format following a template provided by the Commission.
8. The Beneficiary shall provide the Commission with all necessary information and data required for setting up the Facility Scoreboard and updating it twice a year, as stipulated in Article 26 of Regulation (EU) 2024/1449. This information shall include timely and accurate reports on the progress of the implementation of the Reform Agenda. The Beneficiary shall cooperate fully with the Commission to ensure the Scoreboard is operational by 1 January 2025 and publicly accessible online.
9. The Beneficiary agrees that the Reform Agenda and the request for release of funds shall be made publicly available no later than the first request for the release of funds.

Article 22 Data protection

1. The Beneficiary shall ensure an adequate protection of personal data equivalent to that required by Regulation (EU) 2018/1725 and Regulation (EU) 2016/679. Personal data means any information related to an identified or identifiable natural person. Any operation involving the processing of personal data, such as collection, recording, organisation, storage, adaption or alteration, retrieval, consultation, use, disclosure, erasure or destruction, shall be based on rules and procedures of the Beneficiary and shall only be done as far as is necessary for the implementation of the Facility.
2. In particular, the Beneficiary shall take adequate technical and organisational security measures to protect against the risks inherent to any such operation and the nature of the information about the natural person concerned, in order to:
 - prevent any unauthorised person from gaining access to computer systems performing such operations, and especially unauthorised reading, copying, alteration or removal of storage media, unauthorised data input as well as any unauthorised disclosure, alteration or erasure of stored information;
 - ensure that authorised users of an IT system performing such operations can access only the information corresponding to their access rights;
 - design its organisational structure in such a way that it meets the above requirements.

Article 23 Visibility

1. The Beneficiary shall take the necessary measures to actively acknowledge the origin and ensure the visibility of Union funding, including, where applicable, by displaying the emblem of the Union and an appropriate funding statement that reads ‘funded by the European Union’ or ‘co-funded by the European Union’, in particular when promoting the actions and their results, by providing coherent, effective and proportionate targeted information to multiple audiences, including the media and the public.
2. These visibility, communication, publicity and information measures shall be provided in an accessible format and shall comply with the guidance for EU external actions ‘Communicating and raising EU visibility’, laid down and published by the Commission, in force at the time of the measures.
3. The Beneficiary shall provide a fully-fledged communication and visibility plan no later than the first request for the release of funds, for agreement with the Commission. The Beneficiary should ensure that sufficient resources are dedicated to the communication and visibility plan and that it is duly implemented. The Beneficiary shall include the following information in their communication and visibility plan: objectives; target audiences (including local audiences); communication activities/channels; planned budget; selected key projects; coordination arrangements with the Commission; and monitoring and evaluation.

Article 24 Retention of documents

1. According to Article 11 of this Agreement, the Beneficiary shall retain for five years from the date of completion of an action:
 - a. all documents relevant for the procurement and grant award procedures, contracts, addenda, relevant correspondence and all relevant documents relating to payments and recoveries for investment projects funded through the EWBJF;
 - b. all documents relevant to the implementation of the support in the form of loans, whether channelled directly to the treasuries of the Beneficiary or through the WBIF.
2. The period referred to in paragraph 1 shall be interrupted either in case of legal proceedings, including investigations by OLAF or investigations and prosecutions by the EPPO and audits by ECA or by a duly justified request of the Commission.

TITLE VII MONITORING, REPORTING AND EVALUATION

Article 25 General reporting requirements for the Beneficiaries

1. The Commission and the Beneficiary shall set up a Reform and Growth Facility monitoring committee no later than 6 months after the entry into force of this Agreement.
2. The Reform and Growth Facility monitoring committee shall assess the degree and quality of implementation of all reforms and investments towards meeting the objectives set out in the Reform Agenda and in Regulation (EU) 2024/1449.

To this end, the Beneficiary will put in place regular and systemic monitoring, at both political and technical levels, and reporting arrangements to inform on progress towards the achievement of the planned results, ensuring thereby that the reporting to the Commission is sound and comprehensive.

The monitoring and reporting arrangements will include all of the following elements:

- i. the institutional set-up (including the required coordination arrangements and the approval chain of actors that will ensure the accuracy of the reporting);
- ii. the information to be used and provided and the internal schedule of the availability of this information;
- iii. the quality control processes that govern the collection and analysis of the relevant data (including, where relevant, arrangements for quality assurance on

data collection from downstream partners - including data disaggregation (i.e. by sex, age, rural/urban, etc.); and

- iv. provisions for third party assessment, when relevant. If there are serious weaknesses affecting quality of the information used, the Beneficiary will specify the implications and the mitigating measures envisaged accordingly.

Monitoring and reporting will also need to consider the extent to which relevant reforms and investments take account of the 'leave no one behind' principle and contribute to gender equality and women's empowerment.

In addition, the Beneficiary shall commit to ensuring that such a system is independent and can provide effective accountability and transparency in implementing the Union budget.

3. The monitoring committee shall be composed of representatives of the Commission, the Coordinator and other relevant authorities and bodies of the Beneficiary and, where relevant, bilateral donors, international organisations, international financial institutions and other stakeholders, such as civil society and private sector organisations.
4. A representative of the Commission and the Coordinator shall co-chair the Reform and Growth Facility monitoring committee meetings.
5. The monitoring committee shall meet at least once a year. *Ad hoc* meetings may also be convened at the initiative of the Commission or of the Beneficiary, in particular to discuss specific themes.
6. To ensure effective coordination during the implementation of the Facility, representatives from the Commission, the Coordinator office and from other Beneficiary institutions, shall hold regular meeting at technical level to discuss investments and reforms in the Reform Agenda that may raise specific implementation challenges, and/or any significant risks to the timeline for the completion of any step, notably where that may have implications for the timeline of the associated request for the release of funds.
7. The monitoring data gathered and treated by the Beneficiary will:
 - a. Feed into a semi-annual report on the fulfilment of its Reform Agenda's payment conditions which will accompany all requests for the release of funds. Every report will provide an accurate account of the implementation of the underlying reforms as measured by corresponding indicators (and related baselines and qualitative and quantitative steps).
 - b. Feed into an annual report on the overall progress of the Reform Agenda in terms of achieving the overall and specific objectives of the Facility, in line also with the indicators included in the Reform Agenda, using the template to be provided by the Commission. This will contribute to the Commission's annual monitoring of the Facility, in line with Article 25 of Regulation (EU) 2024/1449. The final annual report will cover the entire implementation period of the Reform Agenda. The annual report shall be submitted together with the Beneficiary's Economic

and Reform Programme, if possible, no later than 1 March of each year. The annual report will also fulfil the reporting requirements laid down in Article 28 of Regulation (EU) 2024/1449.

8. To enable the Commission to monitor the Facility, the Beneficiary will make the necessary arrangements to provide the Commission with full access to the underlying monitoring data.
9. The Commission may undertake additional assessments both through its own staff and/or through independent consultants recruited directly by the Commission for independent monitoring reviews.

Article 26 Language

1. All reports, statements, declarations and accounts related to the preparation or implementation of assistance under the Facility shall be provided to the Commission in the English language.

Article 27 Information in the context of ex-post evaluations of the Reform and Growth Facility by the Commission

1. The Beneficiary shall facilitate the Commission's access to stakeholders and to all relevant information, including the underlying monitoring data, evaluations and/or other studies that the Beneficiary may conduct under the Facility, which are necessary for the Commission to carry out the *ex-post* evaluation referred to in Article 27 of Regulation (EU) 2024/1449 after December 2027 and by December 2031.

TITLE VIII: FINAL PROVISIONS

Article 28 Entry into force

1. Following its signature by the Parties, this Agreement shall enter into force on the date on which the Beneficiary notifies the Commission in writing on the completion of all internal procedures necessary for the entry into force of this Agreement.
2. The Agreement shall remain in force until all measures financed under the Facility, all actions necessary to protect the financial interests of the Union, and all financial obligations stemming from the implementation of this Agreement between the Parties, have been completed.

Article 29 Amendments

1. Any amendment to this Agreement between the Parties shall be made in writing and may take the form of an exchange of letters. Any such amendment will form part of this Agreement.

2. Any amendment to this Agreement between the Parties shall come into force on the date on which the Beneficiary notifies the Commission in writing on the completion of all internal procedures necessary for the entry into force of the amendment.
3. Without prejudice to paragraphs 1 and 2 of this Article, the Commission may unilaterally amend any Annex. The Commission shall notify the Beneficiary of any such amendment.

Article 30 Suspension of the Agreement

1. The Agreement may be suspended in the following cases:
 - The Commission may suspend the implementation of this Agreement if the EU or the Beneficiary decides to suspend or cease the EU membership accession process;
 - The Commission may suspend the implementation of this Agreement if the Beneficiary breaches the precondition set out in Article 5(1) of Regulation (EU) 2024/1449, or an obligation under this Agreement and/or under the loan agreement;
 - The Commission may suspend this Agreement if the Beneficiary breaches an obligation relating to respect for human rights, democratic principles and the rule of law, or in serious cases of corruption;
 - This Agreement may be suspended in cases of force majeure. “Force majeure” shall mean any unforeseeable and exceptional situation or event beyond the Parties’ control which prevents either of them from fulfilling any of their obligations, not attributable to error or negligence on their part (or the part of their contractors, agents or employees) and proves insurmountable in spite of all due diligence. Defects in equipment or material or delays in making them available, labour disputes, strikes or financial difficulties cannot be invoked as force majeure. A Party shall not be held in breach of its obligations if it is prevented from fulfilling them by a case of force majeure of which the other Party is duly informed. A Party faced with force majeure shall inform the other Party without delay, stating the nature, probable duration and foreseeable effects of the problem, and take any measure to minimise possible damage. Neither of the Parties shall be held liable for breach of its obligations under this Agreement if it is prevented from fulfilling them by force majeure, provided it takes the measures to minimise any possible damage.
2. The Commission may suspend this Agreement without prior notice.
3. The Commission may take any appropriate precautionary measure before suspension takes place.
4. When the suspension is notified, the consequences for the implementation of the Facility shall be indicated.

5. The Parties shall resume the implementation of this Agreement once the conditions allow with the prior written approval of the Commission. This is without prejudice to any amendments of this Agreement which may be necessary to adapt to the new implementing conditions, or the termination of this Agreement in accordance with Article 31.

Article 31 Termination of the Agreement

1. If the issues which led to the suspension of this Agreement have not been resolved within a maximum period of 180 days, either Party may terminate this Agreement at 30 days' notice.
2. Without prejudice to paragraph 1, if at any time, the Commission believes that the purpose of this Agreement can no longer effectively or appropriately be performed, this Agreement may be terminated by sending 30 days written motivated notice.
3. Without prejudice to Article 28(2), the consequences of such termination on the implementation of the Facility may be analysed, where relevant, and determined on a case-by-case basis.

Article 32 Communication and exchange of information

1. The Commission designates the Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement negotiations, or any future successor Directorate-General, as the interlocutor for the monitoring of the implementation of the Facility and of this Agreement on behalf of the Commission.
2. Any communication in connection with this Agreement shall be made in writing and in the English language. Every communication shall be signed and be supplied as an original document or a scanned original document.
3. Any communication in connection with this Agreement shall be sent to the following addresses:

For the Commission:

European Commission

Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations

For the attention of the Director for the Western Balkans

Rue de la Loi 200 / Wetstraat 200, 1049 Bruxelles/Brussel, Belgium

Email NEAR-D@ec.europa.eu

For the Beneficiary:

Government of Serbia

Ministry of European Integration

Ms Tanja Mišćević, Minister of European Integration

Nemanjina 34, 11000 Belgrade

Email: kabinet@eu.rs

Article 33 Governing law and jurisdiction

1. This Agreement and any non-contractual obligations arising from or in connection with it shall be governed by and shall be construed in accordance with European Union law, supplemented where necessary by Luxembourgish law.
2. The Parties undertake to submit any dispute which may arise on the legality, validity, interpretation or performance of this Agreement to the exclusive jurisdiction of the Court of Justice of the European Union in accordance with Article 272 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU).
3. Judgements of the Court of Justice of the European Union shall be fully binding on and enforceable by the Parties.
4. The Commission may enforce any judgement in relation with paragraph 3 of this Article obtained from the Court of Justice of the European Union, the Beneficiary, in the courts of the Beneficiary in accordance with the procedures of recognition and enforcement of foreign court decisions set out in the Beneficiary's legislation.
5. The Beneficiary hereby irrevocably and unconditionally waives all immunity to which it is or may become entitled, in respect of itself or its assets, from legal proceedings related to this Agreement, including, without limitation, immunity from suit, judgement or other order, from attachment, arrest or injunction prior to judgement, and from execution and enforcement against its assets, to the extent not prohibited by mandatory law.

Article 34 Arrangements for providing supplementary information

1. The Commission shall have the possibility to request supplementary information from the Beneficiary prior to the next request for the release of funds. Should the Beneficiary fail to meet this deadline, the Commission shall be allowed not to process requests for the release of funds until the information is provided.

Article 35 European Parliament and Council

1. According to Article 11(7) of Regulation (EU) 2024/1449, the Beneficiary agrees that the Commission shall transmit the Reform Agenda to the European Parliament and to the Council.
2. According to respectively Article 9(2) and Article 17(4) of Regulation (EU) 2024/1449, the Beneficiary agrees that the Commission may make available to the European Parliament, upon request, a copy of this Agreement and a copy of the loan agreement.

Article 36 Annexes

The following Annexes form an integral part of this Agreement:

Annex A: Model for the request for release of funds

Annex B: Model for the declaration of assurance

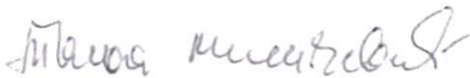
Annex C: Reporting on irregularities

Annex D: Further definitions for the purpose of protecting the EU's financial interests.

Signatures

This Agreement is drawn up in two original copies in the English language.

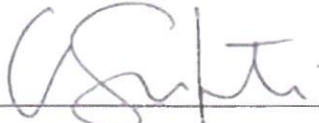
Signed, for and on behalf of the Beneficiary, in Belgrade on 22 11 2024

by

Ms Tanja Mišćević

Minister of European Integration

Signed, for and on behalf of the European Union, in Brussels on 22. 11. 24

by

Ms Valentina Superti

Director for the Western Balkans

ANNEX A: MODEL FOR THE REQUEST FOR THE RELEASE OF FUNDS

Place, date

Ambassador x
 EU Delegation/Office to xxx
 XXXXXXXXXXXXX

I declare that, for the implementation of the EU financial assistance to [*Reform and Growth Facility Beneficiary*] under the Facility for the period (QX/YY), based on my own judgement and on the information at my disposal, as well as on the evidence enclosed, the payment conditions set out in the [*Reform and Growth Facility Beneficiary*] Reform Agenda for the following steps have been fulfilled:

Reform	Step	Financial Value
1	1.1	EUR (X)
1	1.2	EUR (X)
		Total

On the basis of the above I request that the amount of EUR (X) is made available, EUR (Y) disbursed directly to the treasury of [*Reform and Growth Facility Beneficiary*], and EUR (Z) to be made available through the Western Balkans Investment Framework (WBIF), of which EUR (A) in the form of loans and EUR (B) in the form of non-repayable support¹⁰¹¹.

I hereby attach an assessment of each step, the required evidence showing the satisfactory fulfilment of the qualitative and quantitative steps set out in the relevant Annex to the Commission implementing decision¹² and other information requested as per Article 14 of the Facility Agreement.

I hereby also declare that measures related to the reforms for which satisfactory fulfilment has been declared previously in prior Commission decisions have not been reversed by [*Reform and Growth Facility Beneficiary*].

¹⁰ Subject to rules laid down in Articles 16 and 17, each instalment shall draw from the indicative financial contributions set out in Article 2 paragraph 2, as follows: a) 28.7% from the non-repayable support and 24.8% from the loan support, in sum 53.5%, to be made available through the Western Balkans Investments Framework (WBIF), and b) 46.5% from the loan support to be channelled directly to the treasury.

¹¹ A condition precedent to the disbursement of the loan to the Treasury, to be channelled to the WBIF, is the submission of the signed contribution arrangement with the WBIF. This signed arrangement must be provided before any loan disbursements are processed.

¹² [reference of CID number, date]

(Place and date of issue)

Signature by the Coordinator

(Name, first name, title or function)

Annexes:

- 1) For the steps related to the request for the release of funds, a summary of the **results of the checks** ensuring that any measure for the implementation of reforms and investment projects under the Facility has been properly implemented in accordance with all applicable rules, in particular on prevention, detection and correction of irregularities, fraud, corruption and any other illegal activities affecting the financial interests of the Union, including conflicts of interests , as well as the investigation and prosecution of offences affecting the funds provided under the Facility.

Summary of audits provided by relevant authorities, including weaknesses identified and any corrective actions taken.

- 2) **General conditions assessment** (to be done once per year - in the second quarter (Q2) of each year. In case of major changes, the assessment should be provided together with each request for the release of funds). See ANNEX

Annex 1 : Macroeconomic report (e.g. IMF and/or ECFIN, Economic Reform Programmes)

Annex 2: The government's Public Financial Management (PFM) progress report including budget transparency and oversight

Annex 3: The government's sector progress report including on institutional advancements (i.e. monitoring and evaluation system)

- 3) **External monitoring mission's report (where available)**

- 4) **Fiche to be used for each step:**

Title of the step	
Baseline	
Deadline of the step	[Month/year]
Actual results	[Provide a detailed analysis of the fulfilment of the step or justification for lack of fulfilment of the step]
Evidence provided	[Provide the specific source of verification certifying the results]
Clear conclusion on the achievement of the step	[fully achieved or not achieved/partially achieved (only relevant at end of grace period)]

Guidance on partially achieved quantitative steps

For quantitative steps (i.e. objectively measurable steps) a partial fulfilment rate defined as a level of achievement of less than 100% would warrant a partial release of funds at the end of the applicable grace period following the below parameters:

- ⇒ 0% disbursement for a level of achievement between 0% and 49%;
- ⇒ 50% disbursement for a level of achievement between 50% and 89%;
- ⇒ 100% disbursement for an achievement rate of 90%-100% or above.

Provided that the step is not fulfilled by the deadline, the authorities will resubmit the step for the relevant Commission departments to assess it at the end of the grace period. Partial disbursements will only take place after assessment at the end of the grace period. If the step is partially fulfilled, then the parameters above shall apply in calculating the amount due. If the step has been fulfilled at a level inferior to 50%, then the funds will be withheld in line with the applicable provisions (Article 21 of Regulation (EU) 2024/1449).

For qualitative steps or sub-steps, partial achievement is not possible.

Guidance on evidence to be provided

*The **evidence** accompanying the request for release of funds should:*

- *demonstrate satisfactory fulfilment of the step (no need to upload evidence beyond what is required);*
- *have brief but clear and unique file names, clearly referring to the step concerned, and being numbered allowing a unique reference and show a clear indication of its content;*
- *include the relevant identifiers, such as the reference to the Official Journal, the date of publication and articles indicating entry into force (the same format for the reference to legal texts should be used in all cases);*
- *include the identification of the signatory/ies (function, not names) and the authority they represent, any identifying string of numbers and/or characters and the protocol number, if given (for non-legal documents), and bear the registration number (for instance cadastre documents, companies' registry, boat registry etc.) if they figure in any kind of official registry;*
- *be accompanied by a link to the website where the evidence is published (or, in case the document is uploaded to an electronic platform, mention the platform and any reference number that permits access to it);*
- *be presented in a clear and organised way, containing clear cross-references to the requirement the evidence is supposed to prove;*
- *provide reasonable assurance that the constitutive elements of the step have been met - for this purpose, the evidence provided should be primary and direct evidence demonstrating the fulfilment of the relevant requirement; self-declarations are not acceptable.*

Satisfactory fulfilment of each step should be justified by providing official evidence and documentation. This should include as a minimum:

- *a summary document providing a clear assessment on how the quantitative or qualitative steps (including all the constitutive elements) were satisfactorily fulfilled in line with the provisions set out in the description of the step as provided in the Reform Agenda and accompanying Annex I;*
- *for steps requiring the entry into force of a legislative act: a copy of the publication in the Official Journal of the respective legislative act;*
- *for steps requiring the adoption of a strategy/ action plan/ roadmap/ any other public act that is not considered a legal act: a copy of the act formally adopting the strategy and a link to the website where the strategy can be accessed;*
- *for steps requiring the issuance of a report that is not published: a copy of the internal or external report, as endorsed by the instance responsible (e.g. Minister, Head of Office, management body ...);*
- *for steps that require a certain infrastructure/system/service to become operational: certificates of completion signed by the contractor and the competent authority in accordance with national legislation demonstrating the system has been set up and is operational, accompanied by the proof that it will be put in use (e.g. access of Beneficiaries to new agencies);*
- *if measuring the level of achievement of a step requires referring to official statistical data: clear mention of the official statistical sources;*
- *any other relevant document deemed to be relevant for the legally formal justification of the satisfactory fulfilment of the quantitative or qualitative step in line with the provisions of the Reform Agenda and Reform Agenda annex.*

Prospects of achieving the steps required for the next release of funds

- *This section will provide an assessment of the prospects of fulfilling the steps for the next release of funds, based on the progress recorded above.*

ANNEX B: MODEL FOR THE DECLARATION OF ASSURANCE

I, the undersigned, [First name, Surname], in my capacity as Coordinator

Declare that, for the implementation of the Union financial assistance to [*Reform and Growth Facility Beneficiary*] under the Facility for the period XX/YY, based on my own judgement and on the information at my disposal, in particular the results from the national control and audit systems described in the Reform Agenda:

1. The funds were used for their intended purpose as defined in Article 1(1) of the Facility and Loan Agreements between the Commission and [*Reform and Growth Facility Beneficiary*].
2. The information submitted with the request for the release of funds is complete, accurate and reliable; duly justifying that the qualitative and quantitative steps have been satisfactorily fulfilled and that the audit trail demonstrating the achievement of these steps is in place.
3. The control systems in place give the necessary assurances that the financing provided has been used in accordance with all applicable rules, in particular on the prevention, detection and correction of fraud, corruption, conflicts of interests and irregularities.
4. The arrangements in place give the necessary assurance that the financing provided has not resulted in double funding from the Facility and other Union programmes or instruments, as well as other donors.

A summary of the national audits carried out in relation to § 1 to 4 above, with an analysis of the related weaknesses found and the corrective actions taken or planned, complements this declaration of assurance. [In the accompanying summary of the audits, no breaches in terms of fraud, corruption or conflicts of interests have been detected.] [In the accompanying summary of the audits, the following breaches in terms of fraud, corruption or conflicts of interests have been detected: (*identify and specify remedial action taken*)]

I confirm that the irregularities identified during final audit or control reports for the implementation of the Reform Agenda have been appropriately corrected and recovered from final recipients or are in the course of being corrected and recovered. Where necessary, deficiencies in the control system highlighted in those reports were adequately followed up or are in the process of being followed up, notably for the following required remedial actions: (if appropriate indicate which remedial actions are still ongoing, at the date of signing the declaration).

Finally, I confirm that I am not aware of any undisclosed reputational matter related to the implementation of the programme.

(Place and date of issue)

Signature

(Surname, first name, title or function)

ANNEX C: REPORTING ON IRREGULARITIES

Clause 1 Definition

For the purposes of the reporting on irregularities, including fraud, the definitions laid down in Annex D, on the protection of the financial interest of the Union, shall apply.

Clause 2 Reporting on irregularities

- (1) The Beneficiary shall report any irregularities, including suspected fraud, fraud, corruption and other illegal activities, which have been the subject of a primary administrative or judicial finding without delay to the Commission and keep the latter informed of the progress of administrative and legal proceedings.

Irregularities for an amount lower than EUR 300 in EU contribution shall not be reported. This provision shall not apply to irregularities that give rise to the initiation of administrative or judicial proceedings at national level in order to establish the presence of fraud or other criminal offences.

In that report the Beneficiary shall in all cases provide the following details:

- a) The name and the number of the programme/action concerned;
- b) the identity of the natural and legal persons involved or of any other participating entities and their role;
- c) the identification of the region or area where the operation has been carried out, using the appropriate information;
- d) the provision(s) which have been infringed;
- e) the date and source of the first piece of information leading to suspicion that an irregularity has been committed;
- f) the nature of, aims of, and material conducts and practices used in committing the irregularity;
- g) where appropriate, whether the practice gives rise to a suspicion of fraud;
- h) the manner in which the irregularity was discovered;
- i) where appropriate, the Member States and/or third countries involved;
- j) the period during which, or the moment at which, the irregularity was committed;
- k) the date on which the primary administrative or judicial finding on the irregularity was established;

- l) the total amount of eligible expenditure specified by Union contribution, the Beneficiary's contribution and private contribution;
 - m) the expenditure affected by the irregularity specified by Union contribution and the Beneficiary's contribution;
 - n) the amount which would have been unduly paid had the irregularity not been identified according to Union contribution and the Beneficiary's contribution;
 - o) the nature of the irregular expenditure;
 - p) the suspension of payments, where applicable, and the possibility of recovery;
 - q) where applicable, the reasons for any abandonment of recovery procedures;
 - r) where applicable, the complete OLAF/EPPO case number.
- (2) Where some of the information referred to in paragraph 1, and in particular information on the practices used in committing the irregularity and the manner in which it was discovered, is not available or needs to be rectified, the Beneficiary shall supply the missing or correct information to the Commission without delay.
- (3) If the relevant national legal provisions provide for the confidentiality of investigations, communication of the information shall be subject to the authorisation of the competent tribunal or court.

Clause 3 Information on penalties

- (1) The Beneficiary shall provide the Commission without delay, with reference to any previous report made according to Clause 2, with details concerning the initiation, conclusion or abandonment of any procedures for imposing administrative or criminal penalties related to the reported irregularities as well as of the outcome of such procedures.
- a. With regard to irregularities for which penalties have been imposed, the Beneficiary shall also indicate:
 - b. whether the penalties are of an administrative or a criminal nature;
 - c. whether the penalties result from a breach of Union or the Beneficiary's law;
 - d. the provisions in which the penalties are laid down;
 - e. whether fraud was established.
- (2) At the written request of the Commission, the Beneficiary shall provide additional information on a specific irregularity or a group of irregularities.

Clause 4 Electronic reporting via the Irregularity Management System (IMS)

The information referred to in Clauses 2 and 3 shall be sent in the English language, by electronic means, using the Irregularity Management System (IMS) set up by the Commission for this purpose.

Clause 5 Use of information

The Commission may use any information of a general or operational nature communicated by the Facility Beneficiaries under these provisions to perform risk analyses, also using information technology support, and may, on the basis of the information obtained, produce reports and develop systems serving to identify risks more effectively. OLAF, ECA and the EPPO may use the information as per their mandates.

Clause 6 Use of the euro

The euro shall be used as the currency for the reporting of irregularities. [If applicable: The Beneficiary shall convert the amounts of expenditure incurred in its own currency into euro. Those amounts shall be converted into euro using the monthly accounting exchange rate of the Commission in the month during which the expenditure was registered. The exchange rate shall be published electronically by the Commission each month.

Where the amounts relate to expenditure registered in the accounts of the Beneficiary's authorities during a period of more than 1 month, the exchange rate in the month during which expenditure was last registered may be used. Where the expenditure has not been registered in the accounts of the Beneficiary's authority, the most recent accounting exchange rate published electronically by the Commission shall be used.]

Clause 7 Protection of personal data

- (1) Reform and Growth Facility Beneficiaries and the Commission shall take all necessary measures to prevent any unauthorised disclosure of, or access to, the information referred to in Clauses 2 and 3.

The information referred to in Clauses 2 and 3 may not be sent to persons other than those in the Beneficiary or within the Union's institutions, agencies, offices and bodies whose duties require that they have access to it, unless the Beneficiary supplying such information has expressly so agreed.

- (2) Any personal data included in the information referred to in Clauses 2 and 3 shall be processed only for the purpose specified in those provisions.

ANNEX D: FURTHER DEFINITIONS FOR THE PURPOSE OF PROTECTING THE EU'S FINANCIAL INTERESTS

For the purpose of protecting the financial interests of the Union, the following definitions apply:

‘Error’ means non-deliberate clerical and technical errors committed by the Beneficiary’s authorities or a recipient of assistance under the Facility.

‘Irregularity’ means any infringement of a provision of applicable rules and contracts resulting from an act or an omission by an economic operator or the Beneficiary’s authorities, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the Union by charging an unjustified item of expenditure to the general budget.

‘Economic operator’ means any natural or legal person, including a public entity or a group of such persons, who offers to supply products, execute works or provide services or supply immovable property.

‘Systemic irregularity’ means any irregularity that may be of a recurring nature, with a high probability of occurrence in similar types of operations, which result from a serious deficiency in the effective functioning of the management and control systems, including a failure to establish adequate procedures in accordance with applicable rules.

‘Fraud in respect of expenditure’ means any intentional act or omission relating to:

- the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the Union or budgets managed by, or on behalf of, the European Union;
- non-disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect;
- the misapplication of such funds for purposes other than those for which they were originally granted.

‘Suspected fraud’ means an irregularity giving rise to the initiation of administrative or judicial proceedings at national level in order to establish the presence of intentional behaviour, in particular fraud, as referred to above.

‘Active corruption’ means the intentional action of a person, who promises, offers or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to a public official for themselves or for a third party for them to act or to refrain from acting in

accordance with their duty or in the exercise of their functions in a way that damages or is likely to damage the financial interests of the Union.

‘Passive corruption’ means the intentional action of a public official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for themselves or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with their duty or in the exercise of their functions in a way that damages or is likely to damage the financial interests of the Union.

‘Conflict of interests’, in line with Article 61 of the Financial Regulation, means that the impartial and objective exercise of the functions of a person involved in the implementation of financial support under the Facility is compromised for reasons involving family, emotional life, political or national affinity, economic interest or any other direct or indirect personal interest. A conflict of interests includes situations that may objectively be perceived as a conflict of interests.

‘Primary administrative, or judicial finding’ means a first written assessment by a competent authority, either administrative or judicial, concluding on the basis of specific facts that an irregularity has been committed. This is without prejudice to the possibility that this conclusion may subsequently have to be revised or withdrawn as a result of developments in the course of the administrative or judicial procedure.

The definitions listed in this Article shall not be construed as introducing new types of crime to the Beneficiary’s Penal Code or changes thereto.

СПОРАЗУМ О ИНСТРУМЕНТУ

ИЗМЕЂУ

ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

КОЈУ ЗАСТУПА

ЕВРОПСКА КОМИСИЈА

И

РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

КОЈУ ЗАСТУПА

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

О

**ПРАВИЛИМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У ОКВИРУ
ИНСТРУМЕНТА ЗА РЕФОРМЕ И РАСТ**

САДРЖАЈ

НАСЛОВ I: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	55
Члан 1. <u>Тумачење и дефиниције</u>	55
Члан 2. <u>Предмет и обухват примене споразума</u>	56
Члан 3. <u>Општа начела за подршку Уније у оквиру Инструмента</u>	57
Члан 4. <u>Рестриктивне мере ЕУ</u>	59
Члан 5. <u>Национални координатор Инструмента за реформе и раст</u>	60
НАСЛОВ II: ПРАВИЛА У ПОГЛЕДУ СПРОВОЂЕЊА	62
Члан 6. <u>Предуслови, општи услови и услови плаћања за подршку Уније у оквиру Инструмента</u>	62
НАСЛОВ III: ПОРЕЗИ И ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА	63
Члан 7. <u>Порези, дажбине и накнаде</u>	63
Члан 8. <u>Правила у погледу прихватљивости</u>	63
НАСЛОВ IV: ЗАШТИТА ФИНАНСИЈСКИХ ИНТЕРЕСА УНИЈЕ	64
Члан 9. <u>Системи унутрашње контроле и обавезе у погледу поштовања правила одговорног финансијског управљања</u>	64
Члан 10. <u>Тело за сузбијање неправилности и превара</u>	67
Члан 11. <u>Структура ЕУ за борбу против превара и сарадња Корисника са њом</u>	68
Члан 12. <u>Права институција, органа, канцеларија и агенција Уније да врше праћење спровођења Инструмента, да истражују и добијају приступ</u>	70
НАСЛОВ V: ОСЛОБАЂАЊЕ СРЕДСТАВА, ПОВРАЋАЈ И ИЗВРШЕЊЕ	72
Члан 13. <u>Предфинансирање</u>	72
Члан 14. <u>Правила о ослобађању средстава</u>	72
Члан 15. <u>Расподела плаћања</u>	75
Члан 16. <u>Исплата подршке у виду зајма</u>	76
Члан 17. <u>Правила о задржавању, умањењу и прерасподели средстава пре ослобађања средстава</u>	76
Члан 18. <u>Правила о умањењу, повраћају и извршењу након ослобађања средстава</u> ...	77
Члан 19. <u>Бесповратна подршка кроз Инвестициони оквир за Западни Балкан</u>	78
Члан 20. <u>Подршка у виду зајма кроз Инвестициони оквир за Западни Балкан</u>	78
НАСЛОВ VI: ТРАНСПАРЕНТНОСТ, ЗАШТИТА ПОДАТАКА И ВИДЉИВОСТ	79
Члан 21. <u>Прикупљање података и транспарентност</u>	79
Члан 22. <u>Заштита података</u>	80
Члан 23. <u>Видљивост</u>	81
Члан 24. <u>Чување докумената</u>	81
НАСЛОВ VII ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА	82
Члан 25. <u>Општи захтеви у погледу извештавања за кориснике</u>	82

<u>Члан 26.</u>	<u>Језик</u>	84
<u>Члан 27.</u>	<u>Информације у контексту <i>ex post</i> вредновања Инструмента за реформу и раст од стране Комисије</u>	84
<u>НАСЛОВ VIII: ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ</u>		84
<u>Члан 28.</u>	<u>Ступање на снагу</u>	84
<u>Члан 29.</u>	<u>Измене</u>	84
<u>Члан 30.</u>	<u>Суспензија споразума</u>	84
<u>Члан 31.</u>	<u>Раскид споразума</u>	85
<u>Члан 32.</u>	<u>Комуникација и размена информација</u>	86
<u>Члан 33.</u>	<u>Меродавно право и надлежност</u>	87
<u>Члан 34.</u>	<u>Правила за пружање допунских информација</u>	87
<u>Члан 35.</u>	<u>Европски парламент и Савет</u>	87
<u>Члан 36.</u>	<u>Анекси</u>	87
<u>АНЕКС А: МОДЕЛ ЗАХТЕВА ЗА ОСЛОБАЂАЊЕ СРЕДСТАВА</u>		89
<u>АНЕКС Б: МОДЕЛ ИЗЈАВЕ О УПРАВЉАЊУ</u>		94
<u>АНЕКС В: ИЗВЕШТАВАЊЕ О НЕПРАВИЛНОСТИМА</u>		96
<u>АНЕКС Г: ДОДАТНЕ ДЕФИНИЦИЈЕ У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИНТЕРЕСА ЕУ</u>		99

Европска унија коју заступа Европска комисија, у даљем тексту: **Комисија**,
с једне стране
и Република, коју заступа Влада Републике Србије, у даљем тексту: **Корисник**
с друге стране
и заједно, (у даљем тексту: „**Стране**”),

С ОБЗИРОМ НА ТО ДА

- (1) Уредбом (ЕУ) 2024/1449 Европског парламента и Савета успостављен је Инструмент за реформе и раст за Западни Балкан („**Инструмент**”)¹ ради подршке процесу проширења убрзавањем усклађивања са правним тековинама Уније, убрзавања регионалне економске интеграције као и социо-економске конвергенције са ЕУ.
- (2) У складу са чланом 11. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Корисник је 4. октобра поднео Комисији Реформску агенду за период трајања Инструмента, која пружа свеобухватни оквир за остваривање циљева Инструмента и која се заснива на делу структурних реформи најновијег програма економских реформи и повезаним заједничким политичким смерницама договореним у економском и финансијском дијалогу у мају 2023. године, његовој стратегији раста, по потреби, оквиру политике проширења и економском и инвестиционом плану за Западни Балкан. Реформска агенда такође утврђује области инвестирања.
- (3) У складу са чланом 13. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, крајњи датум примене 31. децембар 2027. године утврђен у Реформској агенди за испуњење услова плаћања у вези са коначним скупом мера, треба да обухвати време потребно да Комисија оцени успешну испуњеност датих услова плаћања и донесе одлуке о накнадном ослобађању средстава. Сходно томе и како је прописано чланом 13. став 1. тачка (i) Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Корисник треба да спроведе договорене квалитативне и квантитативне кораке најкасније до 31. августа 2027. године и поднесе нарочито оправдан захтев за ослобађање средстава на основу испуњености услова плаћања у вези са тим квантитативним и квалитативним корацима без одлагања, а најкасније до 30. септембра 2027. године.
- (4) У складу са чланом 14. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Комисија је оценила релевантност, свеобухватност и примереност Реформске агенде.
- (5) Реформска агенда мора бити одобрена Одлуком о спровођењу Комисије.
- (6) У складу са чланом 19. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, како би се максимизирао утицај финансијске подршке Уније за привлачење додатних инвестиција и обезбедила

¹ Уредба (ЕУ) 2024/1449 Европског парламента и Савета од 14. маја 2024. године о успостављању Инструмента за реформу и раст за Западни Балкан (СЛ L , 2024/1449, 24.5.2024, стр. 1).

контрола Уније над расходима, инфраструктурна улагања која подржавају Реформску агенду треба спроводити кроз Инвестициони оквир за Западни Балкан („*WBIF*“) и Европски заједнички фонд за Западни Балкан („*EWBJF*“) основан у оквиру *WBIF*-а за примање доприноса донатора у складу са правилима фонда („**Општи услови заједничког фонда**“). Комисија доставља релевантне инвестиционе пројекте или предлоге програма Оперативном одбору *WBIF*-а ради добијања мишљења тек након испуњења релевантних услова и усвајања одлуке Комисије из члана 21. став 3. Уредбе (ЕУ) 2024/1449. У складу са чланом 9. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Комисија треба да закључи споразум о инструменту („**Споразум о инструменту**“) са Корисником којим се утврђују начела финансијске сарадње између Комисије и Корисника, као и обавезе и услови које Корисник мора да испуни за ослобађање средстава из Инструмента.

- (7) Узимајући у обзир да је подршка у оквиру Инструмента која се усмерава преко *WBIF*-а намењена финансирању инвестиционих пројеката са дугим периодом спровођења, оправдано је предвидети период спровођења од 204 месеца, што је сразмерно животном веку инвестиционих пројеката.
- (8) У складу са чланом 9. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Споразум о инструменту треба да представља оквирни споразум којим се утврђују посебни модалитети за спровођење подршке Уније у оквиру Инструмента, којим се релевантне одредбе Уредбе (ЕУ) 2024/1449 преводе у билатерална права и обавезе Комисије и Корисника. Он такође треба да представља споразум о финансирању у смислу члана 114. став 2. Уредбе (ЕУ, Еуратом) 2024/2509² („**Финансијска уредба**“) у погледу износа бесповратне подршке у оквиру Инструмента.
- (9) Неопходно је обезбедити да се спроводе правила о сарадњи ради заштите финансијских интереса Уније утврђена чланом 223. став 5. тачка в) и чланом 129. Финансијске уредбе.
- (10) Споразум о инструменту не доводи у питање обавезу да се Европском јавном тужилаштву (ЕЈТ) пријави свако криминално понашање у вези са којим би оно могло да врши своју надлежност у складу са чланом 24. Уредбе Савета (ЕУ) 2017/1939³, као ни токове обавештења између Комисије и *OLAF*-а и између Комисије и ЕЈТ утврђених у административним договорима између Европске комисије и *OLAF*-а (C(2018)7705 од 21. новембра 2018. године) и радном аранжману између *OLAF*-а и ЕЈТ од 5. јула 2021. године и Споразума од 18. јуна 2021. године између Европске комисије и ЕЈТ.
- (11) У оквиру рестриктивних мера Уније усвојених на основу члана 29. УЕУ и члана 215. УФЕУ, никаква новчана средства или економски ресурси не могу се, директно или индиректно, ставити на располагање или у корист именованих правних лица, субјеката или тела. Поред тога, секторске рестриктивне мере

² Уредба (ЕУ, Еуратом) 2024/2509 Европског парламента и Савета од 23. септембра 2024. године о финансијским правилима која се примењују на општи буџет Уније, СЛ L 239, 26.9.2024.

³ Уредба Савета (ЕУ) 2017/1939 од 12. октобра 2017. године о спровођењу унапређене сарадње у вези са оснивањем Европског јавног тужилаштва (ЕЈТ) (СЛ L 283, 31.10.2017, стр. 1.)

између осталог забрањују одређене трансакције са трећом земљом којој су уведене санкције које забрањују финансирање и финансијску помоћ у вези са забрањеном робом и услугама, забрањују јавне уговоре или уговоре о концесији са лицима у одређеним трећим земљама које су под санкцијама и подршку у оквиру програма Уније у корист тих лица. Споразум о инструменту стога треба да утврди обавезу Корисника да обезбеди да се финансирање у оквиру Инструмента не спроводи у супротности са рестриктивним мерама Уније.

СПОРАЗУМЕЛЕ СУ СЕ О СЛЕДЕЋЕМ:

НАСЛОВ I: ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. Тумачење и дефиниције

1. Термини коришћени у овом споразуму имају исто значење као оно које је дефинисано и приписује им се у Уредби (ЕУ) 2024/1449.
2. Упућивања на овај споразум сматрају се упућивањима на такав измењен, допуњен или замењен споразум.
3. **„Рестриктивне мере Уније”** означава рестриктивне мере које је усвојила Унија у складу са чланом 29. Уговора о Европској унији (УЕУ) или чланом 215. Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ).
4. **„WBIF”** означава Инвестициони оквир за западни Балкан (*WBIF*), заједничку иницијативу ЕУ, партнерских финансијских организација, билатералних донатора и корисника, усмерену на унапређење хармонизације и сарадње у инвестицијама за социо-економски развој региона и допринос европској перспективи Западног Балкана, како је наведено у члану 12. Уредбе (ЕУ) 2021/1529⁴.
5. **„Европски заједнички фонд за Западни Балкан (EWBJF)”** означава заједнички фонд основан у оквиру Инвестиционог оквира за Западни Балкан (*WBIF*) за примање доприноса донатора, у складу са Општим условима коначно одобреним Одлуком Комисије С(2023)4806 од 19. јула 2023. године.⁵
6. **„Аранжман о доприносу”** означава писани споразум закључен између доприносиоца и *EWBJF*-а којим се утврђује износ који је доприносилац определио за *EWBJF*, валуту тог доприноса, начин на који ће се уплате доприноса извршити на рачун Фонда, а може садржати и друге управне ствари које се захтевају и дозвољене су Општим условима и биће образложене у обрасцу приложеном у Анексу А Општих услова, по потреби. Аранжман о доприносу такође служи као усаглашавање са Општим условима.

⁴ Уредба (ЕУ) 2021/1529 Европског парламента и Савета од 15. септембра 2021. године о успостављању Инструмента за претприступну помоћ (IPA III), (СЛ L 330, 20.9.2021, стр. 1.)

⁵ Одлука Комисије С(2023)4806 о измени Одлуке Комисије С(2016)3610 коначна, у вези са одобрењем Општих услова Европског заједничког фонда за Западни Балкан, 19.7.2023.

7. „Управници фондова” означава Европску банку за обнову и развој (ЕБРД) и Европску инвестициону банку (ЕИБ), управнике *EWBJF*-а.
8. „Координатор инструмента за реформу и раст” („Координатор”) означава Корисниковог саговорника у односу са Комисијом за целокупно спровођење Инструмента.
9. „Партнерске финансијске организације” означава међународне финансијске институције и националне развојне банке које спроводе социо-економске инвестиције на Западном Балкану у оквиру *WBIF*-а.
10. „Захтев за ослобађање средстава” означава захтев Корисника за ослобађање рата у облику Анекса А.
11. „Лице на које се односе рестриктивне мере” означава свако правно лице, појединца или групу појединаца које је Унија означила као субјекте на које се односе рестриктивне мере⁶.
12. Поред тога, у сврху заштите финансијских интереса Уније, примењују се дефиниције из Анекса Г.

Члан 2. Предмет и обухват примене споразума

1. У складу са чланом 9. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, овај споразум утврђује начела финансијске сарадње између Комисије и Корисника на основу Уредбе (ЕУ) 2024/1449. Поред осталих елемената, он утврђује детаљне одредбе које се односе на:
 - управљање, контролу, надзор, праћење, процену, извештавање и ревизију финансијских средстава у оквиру Инструмента; као и
 - мере за делотворно спречавање, откривање, кориговање и пријављивање неправилности, преваре, корупције и других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући сукобе интереса, као и за омогућавање њиховог делотворног интегрисања и кривичног гоњења од стране надлежних органа Уније и/или националних органа.
2. Овај споразум такође представља споразум о финансирању у смислу члана 114. став 2. Финансијске уредбе у погледу износа бесповратне подршке из става 3. овог члана.
3. У складу са Одлуком о спровођењу Комисије С(2024) 7375 од 23. октобра 2024. године, којом се одобрава Реформска агенда за Корисника, Унија ставља на располагање укупан финансијски допринос до 455.264.099,23 EUR као бесповратну подршку и укупан финансијски допринос до износа од 1.131.090.929,77 EUR као подршку у виду зајма, који се ослобађа по добијању позитивне оцене о задовољавајућем испуњењу услова плаћања од стране Корисника утврђених у Реформској агенди.

⁶ www.sanctionsmap.eu. Мапа санкција је ИТ алат за идентификовање режима санкција. Санкције произилазе из правних аката објављених у Службеном листу Европске уније (СЛ). У случају неслагања између објављених правних аката и ажурирања на веб сајту предност има верзија из СЛ.

4. Овај износ може бити измењен у складу са условима утврђеним у члану 17. овог споразума.
5. Како је утврђено у делу 2. Реформске агенде, крајњи датум примене 31. децембар 2027. године предвиђен за испуњење услова плаћања у вези са коначним скупом мера обухвата време потребно Комисији да оцени успешну испуњеност датих услова плаћања и донесе одлуке о накнадном ослобађању средстава. Сходно томе, Корисник спроводи договорене квалитативне и квантитативне кораке најкасније до 31. августа 2027. године и подноси нарочито оправдан захтев за ослобађање средстава на основу испуњености услова плаћања у вези са овим квантитативним и квалитативним корацима без одлагања, а најкасније до 30. септембра 2027. године.
6. Износи утврђени у ставу 3. овог члана могу се повећати као резултат прерасподеле средстава између између Корисника Инструмента у складу са чланом 17. овог споразума и под условом да Комисија измени Одлуку о спровођењу, изврши измену овог споразума и закључи нов споразум о зајму за евентуални додатни износ зајма.
7. У складу са чланом 21. став 6. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, сваки износ у облику бесповратне подршке који одговара условима плаћања који нису испуњени до 31. децембра 2028. године неће се дуговати Кориснику и биће повучен.
8. Период спровођења овог споразума је 204 месеца од његовог ступања на снагу.
9. У складу са чланом 9. став 2. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, овај споразум допуњава се споразумом о зајму.
10. Финансирање се Кориснику одобрава у облику бесповратне подршке и подршке у виду зајма тек по ступању на снагу овог споразума и важећег споразума о зајму.
11. Финансирање бесповратне подршке спроводи се у оквиру индиректног управљања са одговорним субјектима и постепено се обезбеђује кроз доприносе уплаћене у *EWBJF* у складу са одредбама споразума о доприносима закљученим између Комисије и управника фондова (како је наведено у члану 20. овог споразума).

Члан 3. Општа начела за подршку Уније у оквиру Инструмента

1. Подршка Уније у оквиру Инструмента обезбеђује се у складу са оквиром за политику проширења и придаје дужну пажњу Саопштењу Комисије о политици проширења ЕУ и извештајима укљученим у годишњи пакет проширења Комисије, као и релевантним резолуцијама Европског парламента, релевантним саопштењима Комисије и њиховим пратећим документима, укључујући, по потреби, о владавини права, људским правима, радним документима служби Комисије и заједничким саопштењима Комисије и високог представника Уније за спољне послове и безбедносну политику.

2. У складу са чланом 4. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, на подршку Уније у оквиру Инструмента за реформе и раст примењују се следећа начела:
- а. Сарадња у оквиру Инструмента заснива се на потребама и промовише начела развојне делотворности, односно власништво Корисника над развојним приоритетима, усредсређеност на јасну условљеност и опипљиве резултате, инклузивна партнерства, транспарентност и узајамну одговорност. Та сарадња заснива се на делотворној и ефикасној расподели и коришћењу ресурса
 - б. Пружање макрофинансијске помоћи не спада у обухват примене Инструмента за реформе и раст.
 - в. Подршка из Инструмента је додатна и комплементарна подршци која се пружа у оквиру других програма и инструмената Уније. Активности које испуњавају услове за финансирање у складу са Уредбом (ЕУ) 2024/1449 могу добити подршку из других програма и инструмената Уније под условом да таква подршка не покрива исте трошкове и да су обезбеђени одговарајући надзор и буџетска контрола. Комисија обезбеђује комплементарност и синергију између Инструмента и других програма и инструмената Уније, као и избегавање дуплирања подршке и двоструког финансирања. Не сме бити преклапања између подршке која се пружа у складу са Уредбом (ЕУ) 2024/1449 и Уредбом (ЕУ) 2021/15297.
 - г. Активности у оквиру Инструмента укључују и промовишу демократију, људска права и родну равноправност, постепено усклађујући политике Корисника са друштвеним и климатским стандардима и стандардима Уније у области животне средине. Оне укључују мере за ублажавање климатских промена и прилагођавање тим променама, ако је потребно, смањење ризика од катастрофа, заштиту животне средине и очување биодиверзитета, укључујући кроз процене утицаја на животну средину, по потреби. Активности такође подржавају напредак ка циљевима одрживог развоја, промовишући интегрисане мере које могу створити заједничке користи и испунити вишеструке циљеве на кохерентан начин. Те активности морају избегавати недоступна средства и руководити се начелима „не чини значајну штету” и „не запостављај никога”, као и приступом укључивања одрживости који је основа Европског зеленог договора.
 - д. Корисник и Комисија обезбеђују да се родна равноправност, уродњавање и укључивање родне перспективе узму у обзир и промовишу током спровођења Реформске агенде и спровођења Инструмента. Корисник и Комисија предузимају одговарајуће кораке да спрече сваку

⁷ Уредба (ЕУ) 2021/1529 Европског парламента и Савета од 15. септембра 2021. године о успостављању Инструмента за претприступну помоћ (IPA III), (СЛ L 330, 20.9.2021, стр. 1.)

дискриминацију на основу пола, расе или етничког порекла, вере или уверења, инвалидитета, старости или сексуалне оријентације.

- ђ. Инструмент неће подржавати активности или мере које нису у сагласности са енергетским и климатским плановима Корисника, његовим национално утврђеним доприносом према Париском споразуму и амбицијом да се постигне климатска неутралност најкасније до 2050. године. Такође неће подржавати активности које промовишу инвестирање у фосилна горива, или које изазивају значајне негативне утицаје на животну средину, климу или биодиверзитет.
- е. У складу са начелом инклузивног партнерства, Комисија настоји да по потреби обезбеди да влада Корисника спроводи, у облику консултација, демократску контролу свог парламента, као и релевантних заинтересованих страна, укључујући локалне и регионалне органе, социјалне partnere и цивилно друштво, укључујући рањиве групе, све мањине и заједнице, према потреби, како би им се омогућило да учествују у осмишљавању и спровођењу активности које испуњавају услове за финансирање у оквиру Инструмента и у повезаним процесима праћења, контроле и оцене, по потреби. Те консултације настоје да представљају плурализам друштва Корисника.
- ж. Корисник објављује ажурне податке о крајњим примаоцима који примају финансијска средства Уније за спровођење реформи и инвестиција у оквиру овог Инструмента, како је описано у члану 21. овог споразума.

Члан 4. Рестриктивне мере ЕУ

1. Стране се старају о томе да финансијска средства или економски ресурси не буду директно или индиректно доступни лицима нити у корист лица на која се односе рестриктивне мере.
2. Корисник се стара о томе да ниједна трансакција на коју се односи проверени „погодак” са списка санкција ЕУ нема директну или индиректну корист од финансирања ЕУ. Корисник се обавезује да испуњење ове обавезе обезбеди:
 - провером „погодака” са списка санкција Уније пре закључивања релевантних споразума и пре вршења плаћања у складу са тим споразумима, за сваког извођача, корисника бесповратних средстава и крајњег примаоца са којима Корисник или партнерске финансијске организације *WBIF*-а у име Корисника имају или се очекује да имају директан уговорни однос, како би се проценило да ли је тај прималац лице на које се односе рестриктивне мере;
 - провером или другим одговарајућим средствима (која могу укључивати *ex post* проверу) користећи приступ заснован на процени ризика, да ниједно физичко или правно лице, субјект или тело који би индиректно примили финансијска средства Уније нису лице на које се односе рестриктивне мере.
3. Поред тога, Стране се старају о томе да финансирање у оквиру Инструмента није у супротности са другим рестриктивним мерама које је усвојила Унија.

4. У случају да Корисник процени да је неко од прималаца (директних или индиректних) финансијских средстава ЕУ постао лице на које се односе рестриктивне мере из става 1. или да је финансирање у супротности са рестриктивним мерама из става 3, Корисник ће без одлагања обавестити Комисију.
5. Не доводећи у питање обавезу из става 3, ако Комисија процени да коришћење финансијске помоћи Уније у оквиру Инструмента доводи или је довело од кршења рестриктивних мера Уније, она о томе обавештава Корисника, а одговарајући износи постају неприхватљиви у оквиру Инструмента. Уколико Корисник није отклонио такво кршење, у ту сврху се може спровести поступак са супротстављеним странама. Ово не доводи у питање права која Комисија може имати да суспендује или по другим основама прекине радњу на коју такво кршење утиче, да поврати финансијска средства ЕУ које је Комисија дала или да суспендује или раскине овај споразум.
6. Ова клаузула не доводи у питање изузећа или одступања утврђене рестриктивним мерама Уније.
7. Обавезе из ст. 1. и 3. овог члана Корисник намеће свим примаоцима финансијских средстава исплаћених за мере за спровођење реформи и инвестиционих пројеката који су обухваћени Реформском агендом, односно свим другим физичким лицима или субјектима укљученим у њихово спровођење. Те обавезе изричито овлашћују – у границама њихових надлежности – Комисију, *OLAF*, Европски ревизорски суд и ЕЈТ да остварују своја права како је предвиђено чланом 12. овог споразума.

Члан 5. Национални координатор Инструмента за реформе и раст

1. Корисник именује координатора који делује као саговорник у односу са Комисијом за целокупно спровођење Инструмента.
2. Координатор је високи представник владе или главне управе Корисника са одговарајућим овлашћењем да делује у име владе и да координира рад свих релевантних министарстава и институција укључених у спровођење Инструмента.
3. Координатор
 - обезбеђује целокупну координацију, правовремено спровођење, извештавање и праћење помоћи за Корисника, укључујући координацију унутар управе и са другим донаторима, по потреби, у складу са циљевима утврђеним у Уредби (ЕУ) 2024/1449;
 - координира редован политички дијалог на високом нивоу са Комисијом;
 - обезбеђује блиску везу између коришћења финансијских средстава из Инструмента и општег процеса приступања;
 - обезбеђује да помоћ добијена у оквиру Инструмента буде комплементарна помоћи примљеној у складу са Уредбом (ЕУ) 2021/1529 и свакој другој спољној помоћи коју је Корисник примио;

- одговоран је за припрему и подношење захтева за ослобађање средстава у оквиру Инструмента, за обезбеђивање њихове истинитости и за потписивање изјаве о управљању;
- потписује или ко-потписује захтеве за плаћање у складу са Споразумом о зајму.
- има (i) административни капацитет у смислу људских ресурса (број и профил особља), институционалног искуства и стручног знања, и (ii) мандат и овлашћења за обављање свих релевантних задатака, укључујући одговорности у погледу извештавања и праћења;
- одговоран је за координацију са надлежним органом на обезбеђивању јемства о задовољавајућем испуњењу релевантних квалитативних и квантитативних корака који су утврђени за спровођење Реформске агенде, као и да се финансијским средствима управљало у складу са свим важећим правилима, а нарочито правилима о избегавању сукоба интереса, спречавању превара, корупцији и двоструком финансирању.
- управља радом у вези са доприносом Корисника Одбору за праћење, како је наведено у члану 25. овог споразума;
- стара се о томе да Комисија без одлагања добије копије аранжмана о доприносима које је Корисник потписао са управницима фондова као и доказ о исплати *EWBJF*-у (како је наведено у члану 20. овог споразума);
- одговоран је за координацију саговорника са Комисијом, Европском канцеларијом за борбу против превара (*OLAF*), Европским јавним тужилаштвом (ЕЈТ), од којих свако делује у оквиру својих надлежности, као и са органима Корисника за целокупно спровођење Инструмента; Координатор обезбеђује да Комисија, *OLAF*, Европски ревизорски суд и ЕЈТ буду у могућности да слободно остварују своја права и да имају неограничен приступ вршењу својих надлежности. У случају *OLAF*-а таква права, између осталог, укључују право на спровођење истрага, укључујући провере и инспекције на лицу места у границама његовог мандата, а у случају ЕЈТ, права утврђена у важећим уговорима о узајамној правној помоћи у кривичним стварима;
- одговоран је за координацију напора да се обезбеди да се средства у оквиру Инструмента користе у складу са начелима доброг финансијског управљања, транспарентности, једнаког третмана, забране дискриминације и пропорционалности за њихову намену;
- одговоран је за координацију субјеката Корисника који морају да обезбеде да се средствима у оквиру Инструмента правилно управља, нарочито у складу са правилима Корисника допуњеним стандардима ревизије Уније и *OECD*-а и правилима о спречавању, откривању и кориговању превара, корупције и свих других незаконитих активности, као и сукоба интереса и неправилности које утичу на финансијске интересе Уније.
- обезбеђује прикупљање података о физичким и правним лицима која примају финансијска средства за спровођење мера у оквиру Инструмента, приступ

- тим подацима и њихов пренос у електронски облик у складу са чланом 22. и чланом 23. став 2. тачка г) Уредбе (ЕУ) 2024/1449;
- одговоран је за обезбеђење праћења успостављања и операционализације система интерне контроле из члана 9. овог споразума.
 - одговоран је за вођење одговарајућих поступака за састављање изјаве о управљању и резимеа ревизија и контрола спроведених на националном нивоу. То обухвата:
 - делотворан поступак за састављање изјаве о управљању у складу са обрасцем из Анекса Б, документовање резимеа ревизија и контрола и чување основних информација за ревизорски траг; и
 - делотворне поступке како би се обезбедило да се сви случајеви неправилности, преваре, корупције и сукоба интереса који утичу на финансијске интересе Уније правилно пријављују и коригују кроз повраћаје средстава:
 - одржава делотворан систем за чување свих информација и докумената неопходних за ревизорски траг у сврху спровођења квалитативних и квантитативних корака;
 - обезбеђује да су испуњене одговарајуће мере, укључујући поступке за проверу испуњености релевантних квалитативних и квантитативних корака утврђених за спровођење Реформске агенде и поштовања начела доброг финансијског управљања. То обухвата:
 - одговарајућа средства којим органи којима је поверено спровођење Реформске агенде проверавају да ли су испуњени релевантни квалитативни и квантитативни кораци (нпр. канцеларијски прегледи, провере на лицу места); и
 - одговарајућа средства којим органи проверавају да нема неправилности, преваре, корупције или других незаконитих активности, укључујући сукобе интереса који утичу на финансијске интересе Уније, као и двоструко финансирање (нпр. канцеларијски прегледи, провере на лицу места).

НАСЛОВ II: ПРАВИЛА У ПОГЛЕДУ СПРОВОЂЕЊА

Члан 6. Предуслови, општи услови и услови плаћања за подршку Уније у оквиру Инструмента

1. У складу са чланом 5. став 1. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, финансирање у оквиру овог Инструмента зависи од испуњавања предуслова, општих услова и услова плаћања од стране Корисника, који морају бити испуњени за свако ослобађање средстава осим за предфинансирање, код кога се примењују само предуслови и општи услови.
2. Предуслови за подршку у оквиру Инструмента су предуслови утврђени у члану 5. став 1. Уредбе (ЕУ) 2024/1449.

3. У складу са чланом 12. став 3. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, општи услови за подршку у оквиру Инструмента су макрофинансијска стабилност, добро управљање јавним финансијама, транспарентност и надзор над буџетом.
4. Услови плаћања за подршку у оквиру Инструмента утврђени су Реформском агендом. Ако Реформска агенда, укључујући релевантне услове плаћања, за Корисника, није више доступна, делимично или у потпуности, због објективних околности, Корисник може предложити измењену Реформску агенду. У том случају Корисник може поднети образложени захтев Комисији да измени своју Одлуку о спровођењу Комисије којом се одобрава Реформска агенда из члана 15. став 1. Уредбе (ЕУ) 2024/1449.

НАСЛОВ III: ПОРЕЗИ И ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА

Члан 7. ПОРЕЗИ, ДАЖБИНЕ И НАКНАДЕ

1. Финансирање Уније не генерише нити активира наплату одређених пореза, дажбина или накнада. Члан 28. Оквирног споразума о финансијском партнерству за спровођење финансијске помоћи Уније у оквиру ИПА III односи се на овај Инструмент.
2. Овај члан не доводи у питање привилегије и имунитете субјеката који реализују средства Инструмента у оквиру индиректног управљања, као ни било који споразум који су ови субјекти закључили или би могли закључити са Корисником у погледу пореза, дажбина и накнада.

Члан 8. Правила у погледу прихватљивости

1. Учешће у набавкама и поступцима доделе бесповратних средстава за активности које се финансирају у оквиру Инструмента су отворене за међународне и регионалне организације, као и за сва физичка лица која су држављани или правна лица која су ефективно основана у:
 - а. државама чланицама Европске уније, корисницима, земљама кандидатима и уговорним странама Споразума о Европском економском простору;
 - б. земљама које Корисницима овог Инструмента пружају ниво подршке сличан оном коју пружа Унија, узимајући у обзир обим њихове привреде, а за које Комисија утврђује реципрочни приступ спољној помоћи Корисника овог Инструмента.
2. Узајамни приступ наведен у ставу 1.(б) може се одобрити на ограничени период од најмање једне године када корисник под једнаким условима квалификује субјекте из Уније и из земаља које испуњавају услове у оквиру Инструмента. Комисија одлучује о реципрочном приступу након консултација са Корисником.
3. Сви производи и материјали које Корисник финансира и набавља у оквиру овог Инструмента потичу из било које земље наведене у ставу 1.(а) и (б), осим ако се те залихе и материјали не могу набавити под прихватљивим условима у било

којој од тих земаља. Поред тога, примењују се правила о ограничењима из става 6.

4. Правила прихватљивости према овом члану се не примењују на, нити стварају ограничења држављанства за физичка лица запослена или на други начин законски ангажована уговором од стране квалификованог извођача или, где је применљиво, подизвођача, осим када су ограничења држављанства заснована на правилима предвиђеним у ставу 6.
5. За активности које заједнички суфинансира субјект или се спроводе уз директно или индиректно управљање са субјектима из члана 62.(1), тачка (в) Финансијске уредбе, такође се примењују правила која се односе на те субјекте. Ово не доводи у питање ограничења из става 6. овог члана, која се прописно одражавају у уговорима закљученим са тим субјектима.
6. Правила прихватљивости и правила о пореклу производа и материјала из ставова 1. и 3. и правила о држављанству физичких лица из става 4. могу бити ограничена у погледу држављанства, географске локације или природе правних лица која учествују у поступцима доделе, као и у погледу географског порекла производа и материјала, где:
 - а. су таква ограничења потребна због специфичне природе или циљева активности или посебне процедуре доделе или када су та ограничења неопходна за учинковито спровођење активности;
 - б. активност или посебни поступци доделе утичу на безбедност или јавни ред, посебно у вези са стратешким средствима и интересима Уније, држава чланица или Корисника, укључујући безбедност, отпорност и заштиту интегритета дигиталне инфраструктуре, укључујући 5Г мрежну инфраструктуру, комуникацију и информационе системе и повезане ланце снабдевања.
7. Подносиоци пријава за поступак јавне набавке и кандидати из неквалификованих земаља могу бити прихваћени као квалификовани у хитним случајевима или када услуге нису доступне на тржиштима датих земаља или територија, или у другим прописно образложеним случајевима када би примена правила прихватљивости онемогућила реализацију активности или је изузетно отежала.

НАСЛОВ IV: ЗАШТИТА ФИНАНСИЈСКИХ ИНТЕРЕСА УНИЈЕ

Члан 9. Системи унутрашње контроле и обавезе у погледу поштовања правила одговорног финансијског управљања

1. У складу са чланом 23. Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Корисник треба да се постара да постоји учинковит и ефикасан систем унутрашње контроле који примењује међународно признате принципе унутрашње контроле⁸ и да обезбеди брзи

⁸ Позива се на COSO принцип унутрашње контроле – Интегрисани оквир који примењује Комисија: [C\(2017\) 2373 final](#).

повраћај погрешно плаћених или неправилно коришћених износа. За потребе реализације Инструмента, Корисник се може ослонити на свој постојећи национални систем управљања буџетом.

2. Као приоритет, током првих година спровођења Инструмента, органи Корисника предузимају све потребне мере како би заштитили финансијски интерес Уније и даље побољшали ефикасност и учинковитост система унутрашње контроле у контексту усклађивања са правним тековинама ЕУ (према критеријумима за реформу јавне управе, управљање јавним финансијама и преговорима о приступању, поглавља 8. политика конкуренције, 23. правосуђе и основна права, 24. правда, слобода и безбедност и 32. финансијска контрола). Ово укључује одговарајуће механизме за заштиту узбуњивача, као и одговарајуће механизме и мере за ефикасно спречавање, откривање и кориговање неправилности, преваре, корупције и других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући сукоб интереса, као и за јачање борбе против прања новца, организованог криминала, злоупотребе јавних средстава, финансирања тероризма, избегавања плаћања пореза, пореске преваре или утаје пореза и других незаконитих активности које утичу на средства обезбеђена у оквиру Инструмента како не би било двоструког финансирања из Инструмента и других програма Уније и како би се погрешно плаћени или неправилно коришћени износи могли вратити.
3. Корисник обезбеђује приступ Комисији или њеним представницима свим институцијама и документима потребним за спровођење ревизије, провере и контроле на лицу места.
4. У склопу ове одговорности, Корисник
 - а. Прави одлучан напредак ка успостављању чврстог правног оквира за борбу против преваре и корупције, укључујући случајеве корупције на високом нивоу.
 - б. Даље побољшава ефикасност и учинковитост система контроле уз примену међународно признатих принципа унутрашње контроле.
 - в. Успоставља адекватне механизме за заштиту узбуњивача у складу са режимом заштите Директиве (ЕУ) 2019/1937⁹, где је применљиво, или са еквивалентним режимом заштите према закону Корисника.
 - г. Одржава одговарајуће механизме и предузима одговарајуће мере за ефикасно спречавање, откривање и кориговање неправилности, преваре, корупције или било којих других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући сукобе интереса, као и мере за јачање борбе против прања новца, организованог криминала, злоупотребе јавних средстава, финансирања тероризма, избегавања плаћања пореза,

⁹ Директива (ЕУ) 2019/1937 Европског парламента и Савета од 23. октобра 2019. године о заштити лица која пријаве кршење права Уније, СЛ Л 305, 26.11.2019., стр.17.

пореске преваре или утаје пореза и других незаконитих активности које утичу на средства обезбеђена у оквиру Инструмента.

- д. Предузима одговарајуће мере како би се надлежним органима Корисника омогућило да истражују и кривично гоне за кривична дела која утичу на финансијске интересе Уније.
- ђ. Открива и избегава двоструко финансирање.
- е. Редовно проверава да ли је обезбеђено финансирање искоришћено правилно и у складу са свим важећим правилима, посебно у погледу задовољавајућег испуњавања релевантних квалитативних и квантитативних корака утврђених за спровођење Реформске агенде и спречавања, откривања и кориговања случајева превара, корупције или било које друге незаконите активности, као и сукоба интереса и неправилности које утичу на финансијске интересе Уније.
- ж. Обезбеђује брзи повраћај неправилно плаћених или погрешно искоришћених средстава.
- з. Обезбеђује Комисији, OLAF-у, ЕСА-у и ЕЈТ-у, које представљају њихови заступници или овлашћени експерти, приступ подацима из члана 21., у складу са принципима заштите података Уније и важећим правилима о заштити података.
- и. Обезбеђује адекватну пратећу документацију која конкретно доказује да је спровођење Реформске агенде у складу са обавезама из овог споразума и да су спроведени квалитативни и квантитативни кораци Реформске агенде одобрени Одлуком о спровођењу Комисије, ако се то захтева у контексту контрола или ревизија описаних у члану 12. овог споразума. Ова документа би требало да се чувају до краја 2033. године за потребе ревизије.

У складу са чланом 133. Финансијске уредбе, Корисник води евиденцију и чува документацију која се односи на ревизије, жалбе, судске спорове и спровођење одштетних захтева у вези са њиховим правним обавезама или која се односи на истраге OLAF-а и чува ту евиденцију и документе до окончања тих ревизија, жалби, парница и потраживања или истрага. За евиденцију и документе који се односе на истраге OLAF-а, обавеза чувања се примењује након што се о тим истрагама обавести прималац.

У складу са чланом 133. Финансијске уредбе, Корисник води евиденцију и чува документе било у оригиналној форми, или у форми оверених веродостојних копија оригинала, или на општеприхваћеним носиоцима података, укључујући електронске верзије оригиналних докумената или докумената који постоје само у електронском облику. Тамо где постоје електронске верзије, оригинални документи нису потребни када такви документи испуњавају важеће законске услове да би се сматрали

еквивалентним оригиналима и да би се на њих могло ослонити за потребе ревизије.

5. Све промене у систему унутрашње контроле Корисника, како је описано у Реформској агенди, саопштавају се Комисији без одлагања.
6. Комисија се у потребној мери уверава да су услови плаћања наведени у Реформској агенди на задовољавајући начин испуњени како је наведено у одговарајућем захтеву за ослобађање средстава. Комисија може тражити додатне информације и вршити ревизије (провере) или контроле на лицу места, које се могу вршити на основу ризика.
7. Корисник јача мере за борбу против преваре, корупције и других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније током спровођења Инструмента. Правовремено спровођење релевантних реформи у оквиру Реформске агенде је кључно за постизање овог циља. Поред тога, Корисник се стара о томе да се његови органи обавезу да побољшају даље интерне процедуре за спречавање и/или истрагу случајева преваре, корупције, прања новца, финансирања тероризма, избегавања пореза, пореске преваре или утаје пореза и других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније.
8. На захтев, Корисник Комисији ставља на располагање све тражене информације, ради праћења испуњавања обавеза Корисника из овог члана.

Члан 10. ТЕЛО ЗА СУЗБИЈАЊЕ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕВАРА

1. Корисник користи независну Службу за координацију борбе против превара успостављену у оквиру ИПА III, или се, у њеном одсуству, ослања на еквивалентне структуре како би олакшао ефикасну сарадњу и размену информација са *OLAF*-ом, укључујући информације оперативне природе. Ова Служба нарочито:
 - а. подржава сарадњу између органа управе и тужилаштва Корисника и *OLAF*-а;
 - б. руководи изработом/спровођењем националне стратегије за заштиту финансијских интереса Уније, којој претходи процена ризика;
 - в. доприноси утврђивању могућих слабости у системима Корисника за управљање фондовима Уније, укључујући финансијску помоћ у оквиру овог Инструмента;
 - г. пружа савете о питањима борбе против превара, и обезбеђује обуку запосленима, укључујући и обуку за спречавање и откривање превара;
 - ђ. дели са *OLAF*-ом информације о неправилностима, преварама, корупцији и свим другим незаконитим активностима које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући сукобе интереса.

- e. обезбеђује испуњење свих обавеза из Уредбе (ЕЗ, Еуратом) бр. 883/2013 (Европског парламента и Савета, Уредбе Савета, нпр. (Еуратом, ЕЗ) бр. 2988/1995 и Уредбе Савета (ЕЗ, Еуратом) бр. 2185/1996.
2. Служба за координацију борбе против превара Корисника одговорна за ефективно спречавање и откривање неправилности, превара, корупције и других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући и сукоб интереса, припрема и одобрава методологију, у складу са чланом 9. овог споразума, о томе како ће се сумњиви случајеви интерно третирати, како ће их Корисник пријавити Комисији, у складу са моделом датим у Анексу Б и како ће поступити у циљу њиховог отклањања.
3. Координатор мора обезбедити координацију са Службом за координацију борбе против превара уз поштовање њене независности.

Члан 11. Структура ЕУ за борбу против превара и сарадња Корисника са њом

1. Надлежни органи Корисника ће блиско сарађивати са Комисијом, *OLAF*-ом, Европским ревизорским судом и *EPPO*-ом – у границама одговарајућих надлежности сваког тела – на спречавању, откривању и исправљању неправилности, превара, корупције и свих других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући и сукоб интереса, као и у истрагама и кривичном гоњењу за кривична дела која утичу на средства обезбеђена у оквиру Инструмента. По потреби, Корисник ће користити механизме подршке које обезбеђује *Eurojust*.
2. Свако лице или субјект, укључујући државне органе, који реализује средства Уније у оквиру Инструмента, има обавезу да без одлагања обавести Комисију и *OLAF* о свим информацијама у вези са могућим случајевима неправилности, преваре, корупције и других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући и сукобе интереса, и *EPPO* о било каквом криминалном понашању које утиче на средства у оквиру Инструмента, а које може бити у његовој надлежности. У ту сврху, пожељно је да користе јединствену улазну тачку коју обезбеђује Комисија. Свако лице које обавести Комисију, *OLAF* или *EPPO* о таквим информацијама мора бити заштићено од било ког облика одмазде, у складу са режимом заштите Директиве (ЕУ) 2019/1937, где је применљиво, или са еквивалентним режимом заштите према закону Корисника. Национална служба за координацију борбе против превара ће извештавати Комисију и *OLAF* о спровођењу ове обавезе у случајевима када је сама дала информације које су релевантне према овом ставу, или када је координисала, подржала или помогла другим лицима или субјектима приликом таквог обавештавања.
3. Државни органи Корисника, у складу са захтевима наведеним у Анексу В, без одлагања извести Комисију о неправилностима, превари, корупцији и другим незаконитим активностима које су биле предмет првостепеног управног или судског налаза, без обзира да ли су *OLAF* или *EPPO* о томе обавештени у складу

са ставом 2. овог члана. Они ће такође обавештавају обавестити Комисију о току управних и правних поступака. У ту сврху, органи Корисника користе Систем управљања неправилностима (*IMS*) који је успоставила Комисија.

4. Корисник ће обезбедити ефективну истрагу и третман случајева у којима постоји сумња на постојање неправилности, преваре, корупције и свих других незаконитих активности које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући сукобе интереса, и користи, где је то потребно, подршку *Eurojust*-а.
5. Корисник, укључујући доносиоце одлука и запослене одговорне за спровођење активности у оквиру Инструмента, успоставља успоставиће процедуре и предузима предузеће све мере предострожности како би спречио и елиминисао било какав сукоб интереса, посебно старајући се о томе да се доносиоци одлука и дати запослени уздрже од бављења датом материјом.
6. Поред контрола у складу са чланом 12. овог споразума, Комисија може да користи своја права предвиђена чланом 129.(1) Финансијске уредбе и може да врши провере, прегледе, контроле и ревизије за спровођење Реформске агенде у вези са:
 - а) постојећим мерама и њиховом ефикасном применом за спречавање, откривање, истрагу, кориговање и пријаву преваре, корупције и било које друге незаконите активности која утиче на финансијске интересе Уније, сукоба интереса и неправилности, укључујући ефективну истрагу и кривично гоњење за кривична дела која утичу на средства обезбеђена у оквиру Инструмента.
 - б) информацијама и образложењем у вези са задовољавајућим испуњењем квалитативних и квантитативних корака у захтеву за ослобађање средстава.

Такве провере, прегледи, контроле и ревизије могу се обављати током спровођења Реформске агенде и, са изузетком *OLAF*-ових истрага и истрага и кривичног гоњења које спроводи *EPPO*, до пет година почевши од датума коначног ослобађања средстава и могу обухватити информациони систем који користи Корисник за прикупљање и обезбеђивање података који се користе да оправдају завршетак квалитативних и квантитативних корака утврђених у вези са спровођењем Реформске агенде. Корисник се званично обавештава о овим поступцима. Ако је потребно, Комисији могу помоћи независни експерти или екстерне ревизорске фирме.

7. Непοштовање обавеза наведених у овом члану и члану 12., укључујући непријављивање неправилности или изостанак сарадње са Комисијом, *OLAF*-ом, *ЕСА*-ом и *EPPO*-ом у по питањима борбе против превара са Комисијом, *OLAF*-ом, *ЕСА*-ом и *EPPO*-ом представља случај озбиљног кршења обавезе обавеза по овом споразуму и стога може довести до смањења финансијског доприноса или повраћаја свих или дела извршених исплата као што је предвиђено чланом 18.(1) овог споразума.

Члан 12. ПРАВА ИНСТИТУЦИЈА, ОРГАНА, КАНЦЕЛАРИЈА И АГЕНЦИЈА УНИЈЕ ДА ВРШЕ ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ИНСТРУМЕНТА, ДА ИСТРАЖУЈУ И ДОБИЈАЈУ ПРИСТУП

1. Заступници Комисије, *OLAF*-а, Европског ревизорског суда и *EPPO*-а ће, у границама својих одговарајућих овлашћења, имати право да спроводе све истражне или ревизорске радње, укључујући техничке, финансијске и системске провере или ревизије, које они могу сматрати неопходним за праћење спровођења Реформске агенде. Ово укључује посете локацијама и просторијама у којима се спроводе/ ће се спроводити/ су се спроводиле или се управља/ ће се управљати/ се управљало активностима које се финансирају из Инструмента.
2. Под истим условима наведеним у ставу 1. овог члана и члану 9.(4) овог споразума, Корисник ће обезбедити да заступници или представници Комисије, *OLAF*-а, *ECA*-а и *EPPO*-а могу, сваки делујући у оквиру својих надлежности, да прегледају и прикупљају сву релевантну документацију, дигиталне податке, средства и рачуне који се односе на ставке које се финансирају према овом споразуму и помоћи ће им да обављају своје задатке у вези са Инструментом.
3. Када се уређаји у приватном власништву, који нису у власништву надзираног органа, користе у радне сврхе, ти уређаји могу бити предмет инспекције *OLAF*-а. *OLAF* такве уређаје подвргава инспекцији само под истим условима и у истој мери у којој је националним контролним органима дозвољено да истражују уређаје у приватном власништву и када *OLAF* има оправдане разлоге да сумња да њихов садржај може бити релевантан за истрагу.
4. Да би се обезбедила ефикасна заштита финансијских интереса Уније, Комисија, *OLAF* и *EPPO* могу да спроводе све релевантне истражне радње у оквиру својих надлежности, а посебно, у случају *OLAF*-а, провере и инспекцијски надзор на лицу места . Ове провере и инспекцијски надзор се припремају и спроводе у блиској сарадњи са Корисником, који се благовремено обавештава о предмету, сврси и правном основу провера и инспекцијског надзора, како би могао да пружи сву потребну помоћ. Корисник утврђује службу са овлашћењима за спровођење закона, која ће помоћи *OLAF*-у у спровођењу истрага у складу са Уредбом (ЕУ, Еуратом) бр. 883/2013 и Уредбом (ЕЗ, Еуратом) бр. 2185/1996 на захтев *OLAF*-а и сарађивати са *EPPO*-ом у вршењу својих надлежности.
5. Када се лице или субјект над којим се врши инспекцијски надзор опире контроли, истрази или провери на лицу места, Корисник, поступајући у складу са својим националним законима и правилима, пружа Комисији, *OLAF*-у и *EPPO*-у неопходну помоћ како би им омогућио да обављају своју дужност у вршењу контроле или инспекције на лицу места.
6. Следећи органи могу да остварују своја права предвиђена чланом 129.(1) Финансијске уредбе да спроводе прегледе, провере, ревизије и истраге, у оквиру својих овлашћења:
 - *OLAF* према Уредбама бр. 883/2013 и бр. 2185/1996;
 - *EPPO* према Уредби 2017/1939; и

- Европски ревизорски суд (*ECA*) према члану 287. Уговора о функционисању Европске уније (*TFEU*) и члану 263. Финансијске уредбе.
7. Комисија може предузети мере које сматра неопходним, укључујући, у случајевима преваре, корупције, сукоба интереса или озбиљне повреде обавеза из овог споразума, смањивање финансијског доприноса и повраћај свих или дела уплата које је извршила као што је предвиђено у члану 17. и 18. овог споразума.
 8. Поред тога, Комисија или њени представници имају право да у било ком тренутку изврше проверу, ревизију или контролу на лицу места система интерне контроле Корисника у било које време у складу са интерно признатим стандардима. Комисија или њени представници ће спровести ревизију система интерне контроле Корисника најкасније 2025. године. Резултујући извештај ревизије ће садржати препоруке Кориснику како да побољша своје Системе интерне контроле. Када провера, ревизија или контрола на лицу места резултирају налазима, Комисија или њени именовани представници састављају нацрт извештаја који садржи привремене налазе. Комисија или њени именовани представници званично обавештавају о нацрту извештаја и позивају Корисника да достави своја запажања. Узимајући у обзир ова запажања, Комисија или њени представници објављују завршни извештај у којем ће бити наведене коначне препоруке. Корисник израђује акциони план за реализацију сваке препоруке или даје образложење зашто то није учинио. Корисник доставља акциони план и, ако је релевантно образложење, Комисији на одобрење у року од 2 месеца од пријема завршног извештаја.
 9. Корисник ће омогућити заступницима или представницима Комисије, *OLAF*-а, *ECA*-а и *EPPO* -а и њиховим овлашћеним представницима, у оквиру својих надлежности и у складу са њиховим важећим правним оквиром, приступ локацијама и просторијама где се спроводе инвестиције и реформе финансиране у оквиру овог споразума и подацима како је наведено у члану 9.(4) овог споразума.

Корисник ће такође омогућити Комисији, *OLAF*-у, *ECA*-у и *EPPO*-у потпун и директан приступ бази података успостављеној према члану 21.(5) овог споразума и свим другим националним базама података, где је то релевантно, за вршење њихових овлашћења. На образложени захтев, Корисник ће такође доставити *OLAF*-у и *EPPO*-у информације о банковним рачунима релевантним за њихове истраге и, када је то неопходно за истрагу, информације о банковним трансакцијама. У границама њихове надлежности, овлашћеним представницима Комисије, *OLAF*-а, *ECA*-а и *EPPO*-а одобрава се приступ под условима строге поверљивости у односу на трећа лица, не доводећи у питање јавноправне обавезе којима они подлежу.
 10. Надлежни органи Корисника без одлагања ће без одлагања поступати са захтевима за узајамну правну помоћ и захтевима за екстрадицију које издају *EPPO* и надлежни органи држава чланица у вези са кривичним делима која утичу на средства издата на основу Уредбе (ЕУ) 2024/1449. Они ће то учинити у складу са релевантним инструментима за међународну сарадњу у кривичним стварима,

посебно са Европском конвенцијом о узајамној помоћи у кривичним стварима и њеним додатним протоколима.

11. Гореописане контроле и ревизије примењују се на све примаоце и подизвођаче који су примили помоћ у оквиру Инструмента, без обзира да ли су наведени у уговору или споразуму о додели бесповратних средстава. Такве контроле и ревизије се такође примењују на документе и податке о националном доприносу, ако постоји, од стране Корисника.

НАСЛОВ V: ОСЛОБАЂАЊЕ СРЕДСТАВА, ПОВРАЋАЈ И ИЗВРШЕЊЕ

Члан 13. Предфинансирање

1. Након подношења Реформске агенде Комисији, Корисник је затражио ослобађање средстава предфинансирања до 7% од укупног износа предвиђеног овим Инструментом како је наведено у члану 2.(3) овог споразума.
2. Комисија може да ослободи тражена средства предфинансирања након ступања на снагу овог споразума и споразума о зајму из члана 2.(9) овог споразума. Средства се ослобађају под условом испуњења предуслова и општих услова наведених у члану 6. овог споразума.
3. За бесповратну подршку, средства предфинансирања ослобођена у складу са ставом 1. се поравнавају умањењем процента од сваке рате. Овај проценат се израчунава као однос преосталог неизмиреног износа предфинансирања и преосталог износа додељеног за бесповратну подршку. Умањење се наставља све док се средства предфинансирања у потпуности не поравнају. Износи предфинансирања који нису исплаћени до 31. децембра 2027. године одмах доспевају на плаћање. Комисија има право да „пребије“ такве износе са било којим потраживањем које Корисник има према Унији.
4. На захтев Корисника у његовом захтеву за ослобађање средстава, додатни износи могу бити умањени од сваке рате како би се предфинансирање измирило раније.
5. Свако неизмирено предфинансирање се враћа или у потпуности надокнађује након раскида овог споразума.
6. Споразум о зајму наведен у члану 2.(9) овог споразума утврђује посебна правила у вези са плаћањем и обрачуном предфинансирања подршке у виду зајма.

Члан 14. Правила о ослобађању средстава

1. Исплате бесповратне финансијске подршке и зајма Кориснику према овом члану ће се вршити у складу са буџетским издвајањима и у зависности од расположивих средстава. Плаћање се врши у ратама. Рата може бити исплаћена у оквиру једне или више транши.

2. Са изузетком предфинансирања, Корисник ће два пута годишње подносити уредно образложен захтев за ослобађање средстава користећи образац наведен у Анексу А овог споразума.
3. Сваким захтевом за ослобађање средстава треба известити и о условима плаћања који се односе на квантитативне и квалитативне кораке наведене у Реформској агенди за које је планирано да буду спроведени до краја претходног шестомесечног периода према оквирном распореду који је укључен у Реформску агенду. Ови шестомесечни периоди завршавају се 30. јуна и 31. децембра сваке године, почевши од 31. децембра 2024. године, са изузетком последњег скупа услова у погледу плаћања чије спровођење је планирано до 31. августа 2027. године, а за које ће Корисник доставити захтев за ослобађање средстава најкасније до 30. септембра 2027. године.
4. Уз сваки захтев за ослобађање средстава који се подноси Комисији, Корисник доставља тражене доказе којима се документује задовољавајуће испуњење квалитативних и квантитативних корака наведених у релевантном Анексу Одлуке о спровођењу Комисије.
5. Неподношење извештаја у року од 15 дана по истеку шестомесечног периода из става 3. овог члана о спровођењу квантитативних и квалитативних корака према оквирном распореду укљученом у Реформску агенду доводи до аутоматског почетка применљивог грејс периода. Комисија ће ослободити одговарајућа средства из подршке, ако је то оправдано, након ослобађања средстава из подршке у складу са наредним шестомесечним периодима.
6. Комисија ће у року од 90 календарских дана након пријема захтева Корисника за ослобађање средстава извршити процену у складу са чланом 21(2) Уредбе (ЕУ) 2024/1449 на основу информација које је доставио Корисник у складу са ставом 4. овог члана. Задовољавајућим испуњењем квалитативних и квантитативних корака претпоставља се да мере које се односе на кораке за које је Корисник постигао задовољавајуће испуњење нису поништене од стране Корисника. Комисији могу помагати експерти.
7. У оквиру процене, Комисија ће пратити благовремено спровођење сваке препоруке издате након ревизије из члана 12. става 8. овог споразума од стране Корисника. Поред тога, Комисија може затражити додатне информације и/или извршити провере и контроле на лицу места како би потврдила завршетак квалитативних и квантитативних корака, укључујући и то да квалитативни и квантитативни кораци који су претходно били испуњени нису поништени. Период од 90 календарских дана наведен у ставу 6. за процену захтева за ослобађање средстава биће прекинут када Комисија затражи додатне информације или извршава провере и контроле на лицу места.
8. У зависности од позитивне оцене о томе да Корисник испуњава услове у погледу плаћања, предуслове и опште услове, како је наведено у члану 6. овог споразума, Комисија ће донети одлуку којом се одобрава ослобађање средстава у износу

који одговара тим условима. Одлуке о ослобађању средстава из подршке у виду зајма биће усвојене најкасније до 31. децембра 2027. године.

9. Одлука Комисије којом се одобрава ово ослобађање средстава представља услов да би износ финансијских средстава био стављен на располагање као подршка Уније.
 - а) Бесповратна подршка ће бити исплаћена *EWBJF*-у, у складу са чланом 19. овог споразума.
 - б) Подршка у виду зајма ће бити исплаћена у буџет Корисника, укључујући износ зајма који ће бити доступан преко *WBIF*-а, у складу са чланом 20. овог споразума.
10. Уз сваки захтев за ослобађање средстава у складу са овим споразумом, осим уз захтев за претфинансирање, Корисник доставља и следећу документацију:
 - Потписани захтев за ослобађање средстава на обрасцу наведеном у Анексу А овог споразума, укључујући изјаву о томе да мере које су спроведене ради испуњавања корака у вези са реформом које је Комисија претходно успешно оценила и које су биле испуњене у претходним одлукама о ослобађању средстава, нису поништене.
 - Лист за сваки испуњен корак у одговарајућем захтеву за ослобађање средстава којим се показује да је корак испуњен, уз званичне доказе у том погледу.
 - Потписану Изјаву о управљању користећи образац наведен у Анексу Б овог споразума којом се потврђује да: (i) су информације достављене уз захтев за ослобађање средстава потпуне, тачне и поуздане; (ii) системи управљања и контроле пружају неопходну гаранцију о томе да је обезбеђено финансирање коришћено у складу са важећим правилима, посебно у вези са спречавањем, откривањем и отклањањем превара, корупције, сукоба интереса и неправилности; и (iii) су установљени одговарајући аранжмани како би се избегло двоструко финансирање из Инструмента и других програма и инструмената Уније, као и од стране других донатора.
 - Резиме о ревизијама који издају релевантни органи, укључујући идентификоване слабости и евентуалне предузете корективне мере.
 - За кораке у вези са захтевом за ослобађање средстава, резиме резултата из провера којима се осигурава да је свака мера за спровођење реформи и инвестиционих пројеката у оквиру Инструмента правилно спроведена.
11. Корисник обезбеђује адекватну документацију како би образложио захтева за ослобађање средстава за сваки појединачни корак и према изворима провере наведеним у Анексу I Реформске агенде. Ово, у најмању руку, подразумева:
 - резиме којим се прописно образлаже како су квантитативни или квалитативни кораци (укључујући све конститутивне елементе) на задовољавајући начин испуњени;

- за кораке који захтевају ступање на снагу законодавног акта: копију објаве одговарајућег законодавног акта у Службеном листу Корисника;
- за кораке који захтевају усвајање стратегије/акционог плана/мапе пута/било ког другог јавног акта који се не сматра правним актом: копију усвојеног акта и линк ка веб сајту на коме се може приступити стратегији;
- за кораке који захтевају издавање извештаја који се не објављује: копију интерног или екстерног извештаја;
- за кораке који захтевају да одређени систем постане оперативан: потврде о завршетку активности потписане од стране извођача и надлежног органа у складу са националним законодавством којима се доказује да је систем успостављен и оперативан;
- било који други релевантни документ који се сматра релевантним за образложење задовољавајућег испуњења квантитативног или квалитативног корака у складу са одредбама из Реформске агенде.

Комисија може захтевати додатне доказе када сматра да је то неопходно.

12. Према потреби, Корисник ће у захтеву за ослобађање средстава навести да ли су за поједине квалитативне и квантитативне кораке одобрени подршка и финансирање, укључујући одговарајући износ, из других програма и инструмената Уније или других донаторских програма, и изложити податке о постојећим аранжманима како би се избегло двоструко финансирање.

Члан 15. Расподела плаћања

1. У складу са правилима утврђеним у члану 14, Корисник је, приликом слања захтева за ослобађање средстава Комисији у оквиру овог споразума и захтева за исплату у складу са Споразумом о зајму, у обавези да се придржава следеће расподеле у односу на максималне утврђене финансијске доприносе из члана 2(3) овог споразума:
 - а. 28,7% из бесповратне подршке и 24,8% из подршке у виду зајма, укупно 53,5%, биће доступно кроз Инвестициони оквир за западни Балкан (*WBIF*), и
 - б. 46,5% од подршке у виду зајма биће усмерено директно у буџет Корисника.
2. Комисија није у обавези да се придржава расподеле плаћања која је наведена у ставу 1. овог члана и може у било ком тренутку, уз писмено обавештење које доставља Кориснику пре следећег планираног захтева за ослобађање средстава, да примени другачију расподелу плаћања.

Члан 16. Исплата подршке у виду зајма

1. Не доводећи у питање чланове 13, 14. и 15. овог споразума, исплата подршке у виду зајма биће реализована у складу са правилима наведеним у Споразуму о зајму.

Члан 17. Правила о задржавању, умањењу и прерасподели средстава пре ослобађања средстава

1. Када, након достављања захтева за ослобађање средстава и у складу са правилима из члана 14. овог споразума, Комисија донесе негативну оцену у погледу потпуног или делимичног испуњења било ког услова према оквирном распореду, ослобађање средстава која одговарају тим условима биће у потпуности или делимично задржано. Задржана средства биће ослобођена тек када Корисник буде прописно образложио, као део накнадног захтева за ослобађање средстава, да је предузео неопходне мере како би обезбедио задовољавајуће испуњење одговарајућих услова.
2. Уколико су услови у погледу плаћања испуњени, исплата одговарајућих задржаних средстава могла би бити извршена током наредног периода за ослобађање средстава и до 24 месеца за услове у погледу плаћања које треба испунити у првој години и 12 месеци за услове у погледу плаћања које треба испунити у наредним годинама, како је наведено у временском распореду утврђеном у Реформској агенди.
3. Ако Комисија закључи да Корисник у року од 12 месеци од почетне негативне оцене из става 2. овог члана није предузео потребне мере, Комисија ће умањити износ бесповратне финансијске подршке и зајма сразмерно делу који одговара релевантним условима у погледу плаћања. Током прве године спровођења примењује се рок од 24 месеца, који почиње да тече од почетне негативне оцене из става 2. овог члана.
4. Када је квалитативни и квантитативни корак који је оцењен као успешно испуњен у оквиру претходне рате поништен или је касније утврђено да није спроведен, Комисија може умањити износ накнадног плаћања за одговарајући износ, у складу са чланом 21(2) и (5) Уредбе (ЕУ) 2024/1449. став 5. овог члана примењује се у складу с тим.
5. Комисија може позвати Корисника да у року од 2 месеца изнесе своја запажања у случајевима када је Комисија одлучила да умањи износ исплате средстава у складу са ставовима 3. или 4. овог члана.
6. Не доводећи у питање ставове 2. и 3. овог члана и одредбе из Споразума о зајму, сваки износ који одговара условима плаћања који нису испуњени до 31. децембра 2028. године неће доспети на наплату Кориснику.

Комисија може одлучити да сваки износ умањен у складу са ставом 3. овог члана прерасподели осталим корисницима Инструмента.

Члан 18. Правила о умањењу, повраћају и извршењу након ослобађања средстава

1. Комисија може умањити износ финансијске подршке која је на располагању у оквиру Инструмента и извршити повраћај средства од Корисника, укључујући „пребијање“, у било ком износу који је потрошен за остварење циљева Инструмента, тако што ће захтевати превремену отплату зајма у складу са Споразумом о зајму и захтевањем од Корисника да Комисији исплати износ који је еквивалентан износу бесповратне финансијске подршке коју је Комисија претходно наменила *EWBJF*-у:
 - a. ако су средства неосновано исплаћена;
 - b. у идентификованим случајевима или случајевима озбиљне сумње на неправилности, превару, корупцију и сукоб интереса који утичу на финансијске интересе Уније, а које Корисник није исправио, у складу са чланом 23(3) Уредбе (ЕУ) 2024/1449;
 - v. у случају озбиљног кршења било које обавезе која произлази из овог споразума или Споразума о зајму, укључујући и извештаје ревизорских органа Корисника или информација добијених од *OLAF*-а или из извештаја Европског ревизорског суда као основ;
 - г. у случају укидања квалитативних и/или квантитативних корака у оквиру Реформске агенде или у случајевима када се након извршене исплате утврди да кораци нису испуњени на задовољавајући начин.
2. Укидање квалитативних и/или квантитативних корака у оквиру реформи осмишљених ради отклањања недостатака у систему Корисника како би се ефикасно спречиле, откриле и исправиле неправилности, преваре, корупција, укључујући корупцију на високом нивоу, и сукоби интереса у складу са чланом 13(1) Уредбе (ЕУ) 2024/1449, укључујући оне које је Комисија оценила као комплементарне за тај систем у складу са преговарачким поглављима из другог подстава члана 24(1) поменуте Уредбе, може довести до озбиљног кршења обавеза у смислу тачке (в) из става 2.
3. Приликом одлучивања о износу који подлеже умањењу или износу који треба превремено отплатити, Комисија ће поштовати начело пропорционалности и узеће у обзир ниво неправилности, преваре, корупције или сукоба интереса који утичу на финансијске интересе Уније или ниво кршења обавезе. Пре спровођења умањења или достављања захтева за превремену отплату, Корисник ће бити позван да изнесе своја запажања у року од 2 месеца.
4. Суд правде Европске уније има искључиву надлежност да преиспитује законитост одлуке Комисије из става 1. и да суспендује њено извршење. За притужбе да се извршење спроводи на неправилан начин надлежни су судови у земљи Корисника. У том контексту, судови у земљи Корисника ће упућивати

питања о тумачењу овог Споразума и права ЕУ Суду правде ради доношења одлука.

5. Институције и тела Европске уније укључени у спровођење Инструмента или у контроле поменутог програма, имају право да директно комуницирају, укључујући и путем система електронске размене информација, са сваким физичким лицем са пребивалиштем у земљи Корисника или сваким правним лицем са седиштем у земљи Корисника који примају финансијска средства повезана са Инструментом, као и са сваком трећом страном укљученом у спровођење Инструмента која има пребивалиште или је основана у земљи Корисника. Таква лица, субјекти и стране могу директно институцијама и телима Европске уније достављати све релевантне информације и документацију коју су у обавези да доставе на основу уговора или споразума закључених ради спровођења Инструмента.

Члан 19. БЕСПОВРАТНА ПОДРШКА КРОЗ ИНВЕСТИЦИОНИ ОКВИР ЗА ЗАПАДНИ БАЛКАН

1. Не доводећи у питање остале одредбе утврђене овим споразумом, средства Инструмента у облику бесповратне подршке усмерене кроз Инвестициони оквир за Западни Балкан (*WBIF*) подлежу одредбама утврђеним у овом члану.
2. Сходно позитивној оцени захтева за ослобађање средстава по основу члана 14. и након позитивног мишљења *WBIF*-а из члана 35. став 8. Уредбе (ЕУ) 2021/947 о одговарајућим предлозима инвестиционих пројеката, Комисија додељује ослобођена средства одабраним инвестиционим пројектима, склапањем аранжмана о доприносу са управницима фондова. Комисија ће потписати такав аранжман о доприносу након што добије доказ да су *EWBJF* и дати корисник потписали еквивалентан аранжман о доприносу. Комисија преноси та средства *EWBJF*-у у траншама након подношења захтева за плаћање од стране управника фондова.
3. Износи који преостану у *EWBJF*-у на крају спровођења последњег инвестиционог пројекта подржаног у оквиру Инструмента преносе се Комисији у складу са правилима *EWBJF*-а.

Члан 20. Подршка у виду зајма кроз Инвестициони оквир за Западни Балкан

1. Не доводећи у питање остале одредбе утврђене овим споразумом, средства Инструмента у облику подршке у виду зајма усмерене кроз *WBIF* подлежу одредбама утврђеним у овом члану.
2. Пре сваке исплате подршке у виду зајма у буџет Корисника, која ће накнадно бити усмерена преко *WBIF*-а, Корисник ће склопити аранжмане о доприносима са управницима фондова на име одговарајућих износа ослобођених у складу са

чланом 14. став 9. тачка б) овог споразума, који ће бити расподељени као суфинансирање инвестиција које је Оперативни одбор *WBIF*-а позитивно оценио, како је наведено у члану 19. став 2.

3. Корисник се обавезује да без одлагања достави Комисији копије одговарајућих аранжмана о доприносима, као и све њихове измене. По пријему тих обавештења, Комисија исплаћује износе одговарајућег зајма директно у буџете Корисника. Корисници се обавезују да пренесу *EWBJF*-у дата средства у траншама по поднетим захтевима за плаћање од стране управника фондова, те да без одлагања пруже Комисији доказ о сваком плаћању по основу сваког споразума са управницима фондова.
4. Сваки износ повраћаја оствареног од стране *EWBJF*-а остаје на располагању Кориснику у складу са правилима *EWBJF*-а.
5. Износи који остану неупотребљени на крају спровођења последњег инвестиционог пројекта подржаног у оквиру Инструмента преносе се Кориснику у складу са правилима *EWBJF*-а.
6. У случају отказивања одабраног инвестиционог пројекта или уколико Корисник не достави *EWBJF*-у доказ о плаћању из става 3. овог члана, Комисија задржава право да захтева превремену отплату одговарајућег износа зајма у складу са споразумом о зајму.

НАСЛОВ VI: ТРАНСПАРЕНТНОСТ, ЗАШТИТА ПОДАТАКА И ВИДЉИВОСТ

Члан 21. Прикупљање података и транспарентност

1. Корисник се обавезује на транспарентност и одговорност у спровођењу Инструмента.
2. Корисник се обавезује да осигура прикупљање и приступ Комисији коју представљају њени заступници или овлашћени стручњаци, одговарајуће податке о приватним и правним лицима која примају средства у складу са ставом 3. овог члана, укључујући информације о стварном власништву у смислу члана 3. став 6. Директиве (ЕУ) 2015/849.
3. Корисник је дужан да објављује ажуриране податке о крајњим примаоцима финансијских средстава која премашују износ од 50.000 EUR кумулативно у противвредности у периоду од 4 године, за спровођење реформи и инвестиција наведених у Инструменту.
4. Корисник је дужан да ажурира податке из става 3. најмање једном годишње.
5. За крајње примаоце из става 3. овог члана објављују се следеће информације у машински читљивом формату на веб страници, према редоследу укупних примљених средстава:
 - У случају правног лица, пуни назив правног лица примаоца и идентификациони број за ПДВ или порески идентификациони број, ако је

доступан, или друга јединствена идентификациона ознака установљена по основу правних прописа који се примењују на то правно лице.

- У случају физичког лица, име и презиме(на) примаоца.
 - Износ примљен од стране примаоца и реформе и инвестиције у оквиру Реформске агенде чијем спровођењу тај износ доприноси.
6. Информације из става 3. овог члана не смеју се објављивати када ризици од обелодањивања прете да угрозе права и слободе одговарајућих крајњих прималаца или да нанесу већу штету њиховим пословним интересима. Међутим, те информације морају се ставити на располагање Комисији и одговарајућем ревизорском телу.
 7. Корисник се обавезује да електронским путем достави Комисији, најмање једном годишње, податке о крајњим примаоцима из става 3, користећи формат XML у складу са обрасцем достављеним од стране Комисије.
 8. Корисник се обавезује да достави Комисији све неопходне информације и податке потребне за успостављање Табеле резултата инструмента и њено ажурирање два пута годишње, како је предвиђено у члану 26. Уредбе (ЕУ) 2024/1449. Те информације треба да обухвате правовремене и тачне извештаје о напретку у спровођењу Реформске агенде. Корисник се обавезује да у потпуности сарађује са Комисијом како би обезбедио да Табела резултата ступи на снагу 1. јануара 2025. године, те да од тог датума буде доступна јавности онлајн.
 9. Корисник је сагласан да Реформска агенда и захтев за ослобађање средстава буду доступни јавности најкасније са првим подношењем захтева за ослобађање средстава.

Члан 22. Заштита података

1. Корисник је дужан да обезбеди одговарајућу заштиту података о личности истоветну оној која се захтева по основу Уредбе (ЕУ) 2018/1725 и Уредбе (ЕУ) 2016/679. Подаци о личности подразумевају све информације које се односе на физичко лице које је идентификовано или се може идентификовати. Свака операција која укључује обраду података о личности, као што је прикупљање, евидентирање, организација, складиштење, прилагођавање или промена, преузимање, консултације, коришћење, обелодањивање, брисање или уништавање, врши се на основу правила и поступака Корисника и има се обавити само у мери у којој је то неопходно ради спровођења Инструмента.
2. Корисник се нарочито обавезује да предузме одговарајуће техничке и организационе мере безбедности како би се заштитио од ризика својствених свакој таквој операцији и природи информација о датим физичким лицима, како би:
 - спречио да било које неовлашћено лице добије приступ рачунарском систему на коме се обављају те операције, а посебно неовлашћено читање, копирање, преправка или уклањање медија за чување, неовлашћени унос података као и неовлашћено откривање, преправка или брисање ускладиштених података.

- обезбедио да овлашћени корисници било ког ИТ система који обављају те операције могу да приступе само информацијама које одговарају њиховом праву приступа;
- пројектовао своју организациону структуру на начин који одговара горе наведеним захтевима.

Члан 23. Видљивост

1. Корисник се обавезује да предузме све неопходне мере како би активно потврђивао порекло и обезбедио видљивост финансијских средстава Уније, укључујући, кад је потребно, приказивање амблема Уније и одговарајуће изјаве о финансирању која гласи: "финансирано од стране Европске уније" или "суфинансирано од стране Европске уније", нарочито када се промовишу акције и резултати акција, пружањем конкретних, делотворних и сразмерних циљаних информација различитој публици, укључујући медије и јавност.
2. Те мере видљивости, комуникације, публицитета и информисања достављају се у приступачном формату и потребно је да буду у складу са смерницама ЕУ за спољне акције "Комуницирање и јачање видљивости ЕУ", утврђеним и објављеним од стране Комисије, а које су на снази у тренутку спровођења тих мера.
3. Корисник је дужан да достави потпуно развијен план комуникације и видљивости најкасније са првим захтевом за ослобађање средстава, ради добијања сагласности Комисије. Корисник је дужан да обезбеди да су довољна средства опредељена за план комуникације и видљивости и да је он ваљано спроведен. Корисник је дужан да у свој план комуникације и видљивости укључи следеће информације: циљеви; циљна публика (укључујући локалну публику); активности/канале за комуникацију; планирани буџет; одабране кључне пројекте; аранжмане за координацију са Комисијом; и праћење и вредновање.

Члан 24. Чување докумената

1. У складу са чланом 11. овог споразума, Корисник се обавезује да доле наведено чува у периоду од пет година од датума завршетка акције:
 - а. сва документа од значаја за поступке набавке и доделе бесповратних средстава, уговоре, анексе, одговарајућу преписку и сва релевантна документа која се односе на плаћања и повраћаје за инвестиционе пројекте који се финансирају кроз *EWBJF*;
 - б. сва документа од значаја за спровођење подршке у виду зајмова, било да су усмерени директно у буџете Корисника или преко *WBIF*-а;

2. Период из става 1. прекида се у случају судских поступака, укључујући истраге од стране Европске канцеларија за борбу против превара, или истрага и гоњења од стране Европског јавног тужилаштва и ревизија од стране Европског ревизорског суда или на ваљано оправдани захтев Комисије.

НАСЛОВ VII ПРАЋЕЊЕ, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Члан 25. Општи захтеви у погледу извештавања за кориснике

1. Комисија и Корисник обавезују се да оснују Одбор за праћење Инструмента за реформу и раст најкасније 6 месеци након ступање на снагу овог споразума.
2. Одбор за праћење Инструмента за реформу и раст обавезује се да процени степен и квалитет спровођења свих реформи и инвестиција ка испуњењу циљева предвиђених Реформском агендом и Уредбом (ЕУ) 2024/1449.

У ту сврху, Корисник је дужан да успостави редовно и системско праћење, како на политичком тако и на стручном нивоу, и механизме извештавања како би обавештавао о напретку ка постизању планираних резултата, осигуравајући тиме да извештавање Комисије буде поуздано и свеобухватно.

Механизми праћења и извештавања укључују све доле наведене елементе:

- i. институционално успостављање (укључујући потребне механизме координације и ланац одобрења учесника који ће обезбедити прецизност извештавања);
- ii. информације које се користе и пружају и међународни план доступности тих информација;
- iii. поступке контроле квалитета, којима се уређује прикупљање и анализа одговарајућих података (укључујући, када је потребно, механизме за обезбеђивање квалитета прикупљања података од партнера на нижим нивоима - укључујући дисагрегацију података (на пример, по полу, годишту, руралној/урбаној средини, итд.); и
- iv. обезбеђивање процене трећег лица, по потреби. Ако постоје озбиљни недостаци које утичу на квалитет употребљених информација, Корисник је дужан да прецизира последице и мере за ублажавања које су предвиђене сходно томе.

Праћењем и извештавањем потребно је размотрити у којој мери одговарајуће реформе и инвестиције узимају у обзир начело да се "нико не изостави" и доприносе родној равноправности и оснаживању жена.

Поред тога, Корисник се обавезује да осигура да такав систем буде независан, те да може да пружи делотворну одговорност и транспарентност у спровођењу средстава из буџета Уније.

3. Одбор за праћење чине представници Комисије, Координатор и други надлежни органи и тела Корисника и, по потреби, билатерални донатори, међународне

организације, међународне финансијске институције и друге заинтересоване стране, као што су организације цивилног друштва и приватног сектора.

4. Представник Комисије и Координатор копредседавају састанцима Одбора за праћење Инструмента за реформу и раст.
5. Одбор за праћење састаје се најмање једном годишње. *Ad hoc* састанци могу да се такође сазову на иницијативу Одбора или Корисника, нарочито ради расправљања о конкретним темама.
6. Како би обезбедили ефикасну координацију током спровођења Инструмента, представници Комисије, службе Координатора и других институција Корисника, дужни су да одржавају редовне састанке на техничком нивоу како би расправљали о инвестицијама и реформама у Реформској агенди које могу довести до конкретних изазова у спровођењу и/или било којим већим ризицима по временски распоред за завршетак било ког корака, пре свега, када могу имати последице на временски распоред повезаних захтева за ослобађање средстава.
7. Потребно је да се подаци добијени праћењем, које Корисник прикупља и обрађује,
 - а. унесу у полугодишњи извештај о испуњености услова за плаћање по основу Реформске агенде тог Корисника, који прате све захтеве за ослобађање средства. Сваки извештај треба да пружи тачан опис спровођења основних реформи мерених одговарајућим индикаторима (и повезане почетне вредности и квалитативне и квалитативне кораке).
 - б. унесу у годишњи извештај о укупном напретку Реформске агенде у смислу постизања општих и посебних циљева Инструмента, у складу и са индикаторима обухваћеним Реформском агендом, користећи образац који доставља Комисија. То ће допринети годишњем праћењу Инструмента од стране Комисије, у складу са чланом 25. Уредбе (ЕУ) 2024/1449. Коначни годишњи извештај покриће целокупан период спровођења Реформске агенде. Годишњи извештај доставља се заједно са Економским и реформским програмом Корисника, ако је могуће, најкасније до 1. марта сваке године. Годишњи извештај такође мора да испуни захтеве у погледу извештавања који су утврђени у члану 28. Уредбе (ЕУ) 2024/1449.
8. Како би омогућио Комисији да прати Инструмент, Корисник се обавезује да направи потребне аранжмане како би Комисији обезбедио потпуни приступ основним подацима прикупљеним праћењем.
9. Комисија може извршити додатне процене како преко свог запосленог особља тако и преко независних консултаната ангажованих директно од стране Комисије за независне провере праћења.

Члан 26. Језик

1. Сви извештај, наводи, изјаве и финансијски извештаји који се односе на припрему или спровођење помоћи по основу Инструмента достављају се Комисији на енглеском језику.

Члан 27. Информације у контексту *EX POST* вредновања Инструмента за реформу и раст од стране Комисије

1. Корисник је дужан да олакша обезбеди Комисији приступ заинтересованим странама и свим релевантним информацијама, укључујући основне податке прикупљене праћењем, вредновањем и/или друге студије које Корисник може да спроведе у оквиру Инструмента, а које су неопходне да би Комисија обавила *ex-post* процену из члана 27. (ЕУ) 2024/1449 након децембра 2027. године а до децембра 2031. године.

НАСЛОВ VIII: ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28. Ступање на снагу Информације у контексту *EX POST* вредновања Инструмента за реформу и раст

1. Након потписивања Страна, овај споразум ступа на снагу на дан када Корисник у писаном облику обавести Комисију о завршетку свих интерних процедура неопходних за ступање на снагу овог споразума.
2. Споразум остаје на снази до завршетка спровођења свих мера које се финансирају у оквиру Инструмента, свих радњи неопходних за заштиту финансијских интереса Уније и свих финансијских обавеза које проистичу из спровођења овог споразума између Страна.

Члан 29. Измене

1. Све измене овог споразума између Страна врше се у писаном облику и могу бити у облику размене писама. Свака таква измена чини део овог споразума.
2. Све измене овог споразума између Страна ступају на снагу на дан када Корисник у писаном облику обавести Комисију о завршетку свих интерних процедура неопходних за ступање на снагу поменутих измена.
3. Не доводећи у питање ставове 1. и 2. овог члана, Комисија може једнострано да измени било који Анекс. Комисија о свакој таквој измени обавештава Корисника.

Члан 30. Суспензија споразума

1. Споразум је могуће суспендовати у следећим случајевима:

- Комисија може суспендовати спровођење овог Споразума ако ЕУ или Корисник одлуче да суспендују или прекину процес приступања ЕУ;
 - Комисија може суспендовати спровођење овог Споразума ако Корисник прекрши предуслов из члана 5(1) Уредбе (ЕУ) 2024/1449 или обавезу из овог споразума и/или из Споразума о зајму;
 - Комисија може суспендовати спровођење овог споразума ако Корисник прекрши обавезу која се односи на поштовање људских права, демократских начела и владавине права, или у озбиљним случајевима корупције;
 - Овај споразум може бити суспендован у случају више силе. „Виша сила“ значи свака непредвидива и ванредна ситуација или догађај ван контроле Страна који их спречава да испуне било коју од својих обавеза, а не може се приписати грешци или немару са њихове стране (или њихових уговарача, агената или запослених) и непремостив је упркос дужној пажњи. Недостаци опреме или материјала или кашњења у њиховој расположивости, радни спорови, штрајкови или финансијске тешкоће не могу се сматрати вишом силом. Ниједна од Страна није одговорна за кршење својих обавеза уколико их виша сила спречава да их испуне, о чему ће друга Страна бити прописно обавештена. Страна која је суочена са вишом силом дужна је да без одлагања о томе обавести другу Страну, наводећи природу, вероватно трајање и предвидиве последице проблема, као и да предузме све мере за свођење могуће штете на минимум. Ниједна од Страна није одговорна за кршење својих обавеза из овог споразума уколико их виша сила спречава да их испуне, под условом да Страна предузима мере за свођење могуће штете на минимум.
2. Комисија може да суспендује овај споразум без претходног обавештења.
 3. Комисија може предузети било коју одговарајућу меру предострожности пре него што дође до суспензије.
 4. Након обавештења о суспензији, биће наведене последице које суспензија изазива у погледу спровођења Инструмента.
 5. Стране ће наставити спровођење овог споразума када се за то стекну услови, уз претходно писано одобрење Комисије. Овим се не доводе у питање измене овог споразума које могу бити неопходне ради прилагођавања новим условима у погледу спровођења или раскид овог споразума у складу са чланом 31.

Члан 31. Раскид споразума

1. Ако питања која су довела до суспензије овог споразума не буду решена у року од највише 180 дана, било која Страна може да раскине овај споразум уз обавештење које се доставља 30 дана унапред.
2. Не доводећи у питање став 1, ако у било ком тренутку Комисија сматра да сврха овог споразума више не може бити делотворно или на одговарајући начин

извршена, овај Споразум може бити раскинут уз обавештење које се доставља 30 дана унапред.

3. Не доводећи у питање члан 28(2), последице таквог раскида у контексту спровођења Инструмента могуће је анализирати, према потреби, и утврдити их, у зависности од сваког појединачног случаја.

Члан 32. Комуникација и размена информација

1. Комисија именује Генерални директорат за суседство и преговоре о проширењу или било који будући генерални директорат који је његов правни следбеник, као саговорника за праћење спровођења Инструмента и овог споразума у име Комисије.
2. Свака комуникација у вези са овим споразумом одвијаће се у писаном облику и на енглеском језику. Свака комуникација мора бити потписана и достављена као оригинални документ или скенирани оригинални документ.
3. Свака комуникација у вези са овим споразумом биће достављена на следеће адресе:

За Комисију:

Европска комисија

Генерални директорат за суседство и преговоре о проширењу

За директора за Западни Балкан

Rue de la Loi 200 / Wetstraat 200, 1049 Брисел, Белгија

Електронска пошта: NEAR-D@ec.europa.eu

За Корисника:

Министарство за европске интеграције

Гђа Тања Мишчевић, Министар за европске интеграције

Немањина 34, 11 000 Београд

Email адреса: kabinet@eu.rs

Члан 33. Меродавно право и надлежност

1. Овај споразум и све вануговорне обавезе које произилазе из или у вези са њим уређени су и тумаче се у складу са правом Европске уније, као и уз, према потреби, одредбе из закона Великог Војводства Луксембурга.
2. Стране се обавезују да ће сваки спор који може настати у вези са законитошћу, пуноважношћу, тумачењем или извршењем овог споразума бити у искључивој надлежности Суда правде Европске уније у складу са чланом 272. Уговора о функционисању Европске уније (УФЕУ).
3. Пресуде Суда правде Европске уније у потпуности су обавезујуће и извршне за стране.
4. Комисија може извршити било коју пресуду у вези са ставом 3. овог члана прибављену од Суда правде Европске уније у судовима Корисника, у складу са поступцима за признање и извршење страних судских одлука из релевантног законодавства Корисника.
5. Корисник се овим неопозиво и безусловно одриче сваког имунитета на који има или може стећи право, у односу на себе или своју имовину, од правних поступака у вези са овим споразумом, укључујући, без ограничења, имунитет од тужбе, пресуде или другог налога, од заплене, хапшења или забране пре пресуде и извршења и примењивања над његовом имовином, у мери у којој то законом није забрањено.

Члан 34. Правила за пружање допунских информација

1. Комисија има право да затражи допунске информације од Корисника пре наредног захтева за ослобађање средстава. У случају да Корисник не испоштује овај рок, Комисија има право да не обрађује захтеве за ослобађање средстава до достављања информација.

Члан 35. Европски парламент и Савет

1. У складу са чланом 11(7) Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Корисник је сагласан да Комисија проследи Реформску агенду Европском парламенту и Савету.
2. У складу са чланом 9(2) и чланом 17(4) Уредбе (ЕУ) 2024/1449, Корисник је сагласан да Комисија Европском парламенту стави на располагање, на захтев, копију овог споразума и копију споразума о зајму.

Члан 36. Анекси

Следећи анекси чине саставни део овог споразума:

Анекс А: Модел захтева за ослобађање средстава

Анекс Б: Модел изјаве о управљању

Анекс В: Извештавање о неправилностима

Анекс Г: Додатне дефиниције у циљу заштите финансијских интереса ЕУ

(ПОТПИСИ)

Овај споразум је сачињен у два оригинална примерка на енглеском језику.

Потписано, у име и за рачун Корисника, у *Београду*, дана _____

Гђа Тања Мишчевић, Министар за европске интеграције

Потписано, у име и за рачун Европске уније, у *Бриселу*, дана _____

Госпођица Валентина Суперти

Директор за Западни Балкан

АНЕКС А: МОДЕЛ ЗАХТЕВА ЗА ОСЛОБАЂАЊЕ СРЕДСТАВА

Место, датум

Амбасадор х

Делегација/канцеларија ЕУ у ххх

Хxxxxxxxxxxxxx

Изјављујем да су, за спровођење финансијске помоћи ЕУ [*Корисник Инструмента за реформу и раст*] у оквиру Инструмента за период (квартал/година), на основу сопствене оцене и свих информација које су ми на располагању, као и на основу приложених доказа, услови плаћања наведени у Реформској агенди [*Корисник Инструмента за реформу и раст*] за следеће кораке испуњени:

Реформа	Корак	Финансијска вредност
1	1.1	EUR (X)
1	1.2	EUR (X)
		Укупно

На основу горе наведеног, захтевам да износ од (X) евра буде стављен на располагање, да износ од (Y) евра буде исплаћен директно у буџет [*Корисник Инструмента за реформу и раст*], а да износ од (Z) евра буде стављен на располагање кроз Инвестициони оквир за Западни Балкан (*WBIF*), од чега (A) евра у виду зајма, а (B) евра у виду бесповратне подршке¹⁰¹¹.

Овим прилажем процену сваког корака, тражене доказе којима се показује задовољавајуће испуњење квалитативних и квантитативних корака наведених у релевантном Анексу Одлуке о спровођењу¹² Комисије и друге информације које су неопходне у складу са чланом 14. Споразума о Инструменту.

¹⁰ У складу са правилима утврђеним у члановима 16. и 17, свака рата ће се заснивати на индикативним финансијским доприносима наведеним у члану 2. став 2, и то: а) 28,7% из средстава у оквиру бесповратне подршке, а 24,8% из подршке у виду зајма, укупно 53,5% биће доступно кроз Инвестициони оквир за западни Балкан (*WBIF*), и б) 46,5% из подршке у виду зајма биће усмерено директно у буџет.

¹¹ Услов који претходи исплати зајма у буџет и, након тога, усмеравању на *WBIF*, јесте подношење потписаног аранжмана о доприносу са *WBIF*-ом. Овај потписани аранжман треба обезбедити пре обраде било каквих исплата у оквиру зајма.

¹² [позив на CID број, датум]

Овим такође изјављујем да мере у вези са реформама за које је претходно утврђено да су на задовољавајући начин испуњене у претходним одлукама Комисије нису поништене од стране [*Корисник Инструмента за реформу и раст*].

(Место и датум објављивања)

Потпис Координатора

(Име и презиме, титула или функција)

Анекси:

1) За кораке у вези са захтевом за ослобађање средстава, резиме **резултата провера** којим се обезбеђује да је свака мера за спровођење реформи и инвестиционих пројеката у оквиру Инструмента правилно спроведена у складу са свим важећим правилима, а посебно правилима о спречавању, откривању и отклањању неправилности, преваре, корупције и свих других незаконитих радњи које утичу на финансијске интересе Уније, укључујући сукобе интереса, као и истрагу и гоњење за кривична дела која утичу на средства обезбеђена у оквиру Инструмента.

Сажетак о ревизијама ког су доставили релевантни органи, укључујући идентификоване слабости и предузете корективне мере.

2) **Процена општих услова** (*спроводи се једном годишње - у другом кварталу (Q2) сваке године. У случају већих измена, процену треба доставити уз сваки захтев за ослобађање средстава*). *Погледајте АНЕКС*

Анекс 1: Макроекономски извештај (нпр. ММФ и/или *ECFIN*, програми економских реформи)

Анекс 2: Владино извештај о напретку у области управљања јавним финансијама (*УЈФ*), укључујући буџетску транспарентност и надзор

Анекс 3: Владино извештај о секторском напретку, укључујући и институционални напредак (тј. систем праћења и вредновања)

3) **Извештај мисије за екстерно праћење (ако је доступан)**

4) **Образац који треба користити за сваки корак:**

Назив корака	
Полазни параметар	
Крајњи рок за спровођење корака	[<i>Месец/година</i>]
Стварни резултати	[<i>Навести детаљну анализу испуњености корака или образложење за неиспуњеност корака</i>]
Достављени докази	[<i>Навести конкретан извор провере којом се потврђују резултати</i>]
Јасан закључак о испуњености корака	[<i>у потпуности испуњен или није испуњен/делимично испуњен (релевантно само на крају грејс периода)</i>]

Смернице о делимично испуњеним квантитативним корацима

За квантитативне кораке (тј. објективно мерљиве кораке) делимична стопа испуњености дефинисана као ниво остварења мањи од 100% би гарантовала делимично ослобађање средстава на крају релевантног грејс периода према следећим параметрима:

- ⇒ 0% исплате за ниво постигнућа између 0% и 49%;
- ⇒ 50% исплате за ниво постигнућа између 50% и 89%;
- ⇒ 100% исплате за ниво постигнућа између 90% и 100% или више.

Под условом да овај корак није испуњен до предвиђеног рока, надлежни органи ће поново поднети корак релевантним службама Комисије ради процене на крају грејс периода. Делимичне исплате ће бити извршене тек након процене на крају грејс периода. Уколико је корак делимично испуњен, тада се при израчунавању износа који је доспео за плаћање примењују параметри из претходног дела текста. Уколико је корак испуњен на нивоу нижем од 50%, средства ће бити задржана у складу са важећим одредбама (члан 21. Уредбе (ЕУ) 2024/1449).

За квалитативне кораке или међукораке, делимично испуњење није могуће.

Смернице о доказима које треба доставити

Докази који прате захтев за ослобађање средстава треба:

- да демонстрирају задовољавајуће испуњење корака (не треба достављати доказе који нису неопходни);
- треба навести кратка, али јасна и јединствена имена датотека, која јасно упућују на дотични корак и која су нумерисана тако да омогућавају јединствену референцу и показују јасну индикацију садржаја;
- треба да укључују релевантне идентификаторе, као што су упућивање на Службени гласник, датум објављивања и чланове који указују на ступање на снагу (исти формат за упућивање на правне текстове треба користити у свим случајевима);
- треба да укључују идентификацију потписника (функција, не имена) и орган који представља(ју), било који идентификациони низ бројева и/или знакова и број протокола, ако је наведен (за документе који нису правног карактера) и регистарски број (на пример катастарска документација, регистар привредних друштава, регистар бродова итд.) уколико се налазе у било којој врсти званичног регистра;
- треба да буду праћени линком ка веб сајту на коме је доказ објављен (или, у случају да је документ постављен на електронску платформу, треба навести платформу и референтни број којим се омогућава приступ истој);
- треба да буду изложени на јасан и организован начин који садржи јасне унакрсне референце на захтев који доказом треба демонстрирати;
- треба да пруже разумну гаранцију да су конститутивни елементи корака испуњени – у ту сврху, достављени докази треба да буду примарни и директни докази којима се показује испуњеност релевантног захтева; личне изјаве нису прихватљиве.

Задовољавајућу испуњеност сваког корака треба образложити достављањем службених доказа и документације. Ово, у најмању руку, обухвата:

- *скраћени документ којим се на адекватан начин резимира активност и пружа јасна оцена о томе како су квантитативни или квалитативни кораци (укључујући све конститутивне елементе) испуњени на задовољавајући начин у складу са одредбама наведеним у опису корака, како је наведено у Реформској агенди и пратећем Анексу I;*
- *за кораке који захтевају ступање на снагу законодавног акта : копију објаве одговарајућег законодавног акта у Службеном гласнику;*
- *за кораке који захтевају усвајање стратегије/акционог плана/плана/било ког другог јавног акта који се не сматра правним актом: копију акта о формалном усвајању стратегије и линк ка веб сајту на коме је могуће приступити стратегији;*
- *за кораке који захтевају издавање извештаја који се не објављује: копију интерног или екстерног извештаја који је одобрила надлежна инстанца (нпр. министар, шеф канцеларије, орган управљања...);*
- *за кораке који захтевају да одређена инфраструктура/систем/услуга постану оперативни: потврде о завршетку активности које су потписали извођач и надлежни орган у складу са националним законодавством којима се доказује да је систем успостављен и оперативан, уз доказ да ће бити стављен у употребу (нпр. приступ корисника новим агенцијама);*
- *ако је мерењем степена остварености корака предвиђено позивање на званичне статистичке податке: јасно навођење званичних статистичких извора;*
- *било који други релевантни документ који се сматра битним за законско оправдање задовољавајућег испуњења квантитативног или квалитативног корака у складу са одредбама из Реформске агенде и анекса Реформске агенде.*

Изгледи за испуњење корака неопходних за следеће ослобађање средстава

- *У овом одељку је наведена процена изгледа за испуњавање корака за следеће ослобађање средстава, на основу горе наведеног забележеног напретка.*

АНЕКС Б: МОДЕЛ ИЗЈАВЕ О УПРАВЉАЊУ

Ја, доле потписани, [име и презиме], у својству Координатора

Изјављујем да су, за спровођење финансијске помоћи Уније [*Корисник Инструмента за реформе и раст*] у оквиру Инструмента за период (квартал/година), на основу сопствене оцене и информација које су ми на располагању, а нарочито на основу резултата из националних система контроле и ревизије описаних у Реформској агенди:

1. Финансијска средства коришћена наменски, како је наведено у члану 1(1) Инструмента и Споразумима о зајму између Комисије и [*Корисник Инструмента за реформу и раст*].
2. Подаци достављени уз захтев за ослобађање средстава потпуни, тачни и поуздани, нарочито оправдани у погледу испуњености квалитативних и квантитативних корака на задовољавајући начин, о чему постоји ревизорски траг којим се показује испуњеност ових корака.
3. Успостављени системи контроле пружају неопходне потврде о томе да је обезбеђено финансирање коришћено у складу са свим важећим правилима, нарочито правилима о спречавању, откривању и отклањању превара, корупције, сукоба интереса и неправилности.
4. Успостављени аранжмани пружају неопходну гаранцију да обезбеђено финансирање није довело до двоструког финансирања из Инструмента и других програма или инструмената Уније, као и других донатора.

Ова Изјава о управљању допуњена је сажетком националних ревизија спроведених у вези са тачкама 1 до 4 из претходног дела текста, уз анализу повезаних уочених слабости и предузетих или планираних корективних мера. [У пропратном сажетку о ревизијама није откривено кршење закона у смислу преваре, корупције или сукоба интереса.] [У пропратном сажетку о ревизијама, откривена су следећа кршења закона у смислу преваре, корупције или сукоба интереса: (*навести податке и предузете корективне мере*)]

Потврђујем да су неправилности уочене током завршних ревизорских или контролних извештаја у оквиру спровођења Реформске агенде на одговарајући начин исправљене, уз повраћај средстава од крајњих прималаца, или су корективне мере и повраћај средстава у току. Према потреби, недостаци у систему контроле истакнути у поменутих извештајима су адекватно праћени или су у процесу праћења, нарочито у погледу следећих неопходних корективних мера: (према потреби, наведите које корективне радње су биле у току на дан потписивања изјаве).

Коначно, потврђујем да нисам упознат са постојањем необјављених података у вези са спровођењем програма који би могли да угрозе репутацију програма.

(Место и датум објављивања)

(потпис)

(Име и презиме, титула или функција)

АНЕКС В: ИЗВЕШТАВАЊЕ О НЕПРАВИЛНОСТИМА

Клаузула 1 Дефиниција

За сврхе извештавања о неправилностима, укључујући превару, примењују се дефиниције наведене у Анексу Г о заштити финансијског интереса Уније.

Клаузула 2 Извештавање о неправилностима

Корисник је дужан да све неправилности, укључујући сумњу на превару, превару, корупцију и друге незаконите радње, које су предмет првог управног или судског налаза, без одлагања пријави Комисији и да је обавештава о току управног и судског поступка.

Неправилности у износу који је мањи од 300 евра у доприносу ЕУ се не пријављују. Ова одредба се не примењује на неправилности које доводе до покретања управног или судског поступка на националном нивоу ради утврђивања постојања преваре или других кривичних дела.

У том извештају, Корисник је дужан да за све случајеве наведе следеће податке:

- а) Назив и број предметног програма/мере;
- б) идентитет укључених физичких и правних лица или сваког другог субјекта који је учесник у процесу и њихову улогу;
- в) назив региона или области где је операција спроведена, уз коришћење одговарајућих података;
- г) одредба/одредбе које су прекршене;
- д) датум и извор прве информације која је довела до сумње да је учињена неправилност;
- ђ) природу, циљеве, начин спровођења и праксе коришћене при чињењу неправилности;
- е) према потреби, да ли поменута пракса изазива сумњу на превару;
- ж) начин на који је неправилност откривена;
- з) према потреби, укључене државе чланице и/или треће земље;
- и) период или тренутак у коме је неправилност почињена;
- ј) датум када је утврђен први управни или судски налаз о неправилности;
- к) укупан износ прихватљивих расхода одређен доприносом Уније, доприносом Корисника и приватним доприносом;
- л) расходи на које неправилност утиче одређени доприносом Уније и доприносом Корисника;

- љ) износ који би био неосновано исплаћен да неправилност није идентификована према доприносу Уније и доприносу Корисника;
- м) природа нерегуларних расхода;
- н) податке о обустави плаћања, где је то примењиво, и могућност повраћаја средстава;
- њ) разлоге за свако одустајање од поступака повраћаја средстава, где је то примењиво;
- о) комплетан број предмета који воде *OLAF/EJT*, где је то примењиво;

Уколико поједине информације из става 1, а нарочито информације о праксама које су коришћене у вршењу неправилности и начину на који су откривене, нису доступне или их је потребно исправити, Корисник Комисији без одлагања доставља тачне информације или информације које недостају.

Ако је релевантним националним законским одредбама предвиђена поверљивост истраге, саопштавање информација подлеже овлашћењу надлежног суда.

Клаузула 3 Информације о санкцијама

- (1) Корисник је дужан да без одлагања, а у вези са сваким претходним извештајем сачињеним у складу са тачком 2, достави Комисији детаљне податке у вези са покретањем, окончањем или прекидом сваког поступка за изрицање управних или кривичних санкција у вези са пријављеним неправилностима, као и податке о исходу таквих поступака.
- а. У погледу неправилности за које су изречене санкције, Корисник такође наводи:
 - б. да ли су санкције управне или кривичне природе;
 - в. да ли су санкције последица кршења закона Уније или закона у земљи Корисника;
 - г. податке о одредбама којима су прописане санкције;
 - д. да ли је превара утврђена.

На писани захтев Комисије, Корисник доставља додатне информације о одређеној неправилности или групи неправилности.

Клаузула 4 Електронско извештавање преко Система за управљање неправилностима (IMS)

Информације из Клаузула 2 и 3 достављају се на енглеском језику, електронским путем, Системом за управљања неправилностима (IMS) који је Комисија успоставила у ту сврху.

Клаузула 5 Коришћење информација

Комисија има право да за спровођење анализе ризика користи сваку информацију опште или оперативне природе коју јој Корисници Инструмента доставе у складу са овим одредбама. Такође,

користећи подршку информационих технологија, Комисија може, на основу добијених информација, састављати извештаје и развијати системе који служе за ефикаснију идентификацију ризика. *OLAF*, *EPC* и *EJT* могу користити информације у складу са својим овлашћењима.

Клаузула 6 Употреба евра

Евро ће се користити као валута за пријављивање неправилности. [Према потреби: Корисник ће конвертовати износе насталих трошкова у својој валути у евро. Ти износи се конвертују у евро по месечном рачуноводственом курсу Комисије у месецу у коме је расход регистрован. Комисија курс објављује електронским путем сваког месеца.

Када се износи односе на расходе евидентирани на рачунима органа Корисника током периода дужег од 1 месеца, користи се курс за месец у коме је расход последњи пут евидентиран. Ако расход није евидентиран на рачунима органа Корисника, користи се најновији рачуноводствени курс који је Комисија објавила електронски.]

Клаузула 7 Заштита података о личности

- (1) Корисници Инструмента за реформу и раст и Комисија ће предузети све неопходне мере да спрече свако неовлашћено објављивање или приступ информацијама из Клаузула 2 и 3.

Информације из Клаузула 2 и 3 није дозвољено слати другим лицима, осим институцијама, службама, канцеларијама и телима у земљи Корисника или у Унији чије дужности захтевају да им се омогући приступ поменутиим информацијама, осим у случају када је Корисник који доставља такве информације изричито одобрио достављање информација другим субјектима.

Сви подаци о личности укључени у информације из Клаузула 2 и 3 ће бити обрађивани само у сврхе наведене у тим одредбама.

АНЕКС Г: ДОДАТНЕ ДЕФИНИЦИЈЕ У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИНТЕРЕСА ЕУ

У циљу заштите финансијских интереса Уније примењују се следеће дефиниције:

„Грешка“ значи ненамерне административне и техничке грешке које су починили органи Корисника или прималац помоћи у оквиру Инструмента.

„Неправилност“ значи свако кршење одредбе из важећих правила и уговора које проистиче из радње или пропуста од стране привредног субјекта или органа Корисника које има или би имало за последицу наношење штете општем буџету Уније наплатом неоправданих ставки из расхода општег буџета.

„Привредни субјект“ значи свако физичко или правно лице, укључујући јавноправни субјект или групу таквих лица, које нуди снабдевање производима, извођење радова или пружање услуга или снабдевање непокретном имовином.

„Системска неправилност“ значи свака неправилност која се може понављати, са високим степеном вероватноће да ће се појавити у сличним врстама операција, а дешава се услед озбиљног недостатка у ефикасном функционисању система управљања и контроле, укључујући неуспех у погледу успостављања одговарајућих поступака у складу са важећим правилима.

„Превара у погледу расхода“ значи свака намерна радња или пропуст у вези са:

- коришћењем или представљањем лажних, нетачних или непотпуних изјава или докумената, што за последицу има противправно присвајање или незаконито задржавање средстава из општег буџета Уније, из буџета којим Унија управља, или буџета којим се управља у име Европске уније;
- необелодањивањем информација којим се крши одређена обавеза са истим дејством;
- погрешном применом таквих средстава у друге сврхе, осим оних за које су првобитно одобрена.

„Сумња о превари“ значи неправилност која доводи до покретања управног или судског поступка на националном нивоу како би се утврдило присуство намерних радњи, посебно преваре, како је наведено у претходном делу текста.

„Активна корупција“ значи намерна радња особе која обећава, нуди или даје, директно или преко посредника, било какву предност јавном службенику или трећој страни како би поменути деловали или се уздржали од деловања у складу са својом дужношћу или у вршењу својих

функција на начин који штети или би могао да нанесе штету финансијском интересу Уније.

„Пасивна корупција“ значи намерно деловање јавног службеника, који, директно или преко посредника, захтева или прима било коју врсту предности, за себе или трећу страну, или прихвата обећање такве предности, како би деловао или се уздржао од деловања у складу са својом дужношћу или у вршењу својих функција на начин који штети или би могао да нанесе штету финансијском интересу Уније.

„Сукоб интереса“, у складу са чланом 61. Финансијске уредбе, значи да је непристрасно и објективно вршење функција лица укључених у спровођење финансијске подршке у оквиру Инструмента угрожено из разлога који укључују породицу, емоционални живот, политичку или националну припадност, економски интерес или било који други директни или индиректни лични интерес. Сукоб интереса укључује ситуације које је објективно могуће сматрати сукобом интереса.

„Први управни или судски налаз“ значи прву писану процену надлежног органа, било управног или судског, којом се на основу конкретних чињеница закључује да је неправилност почињена. Овим се не доводи у питање могућност да овај налаз накнадно буде ревидиран или повучен као последица развоја догађаја у току управног или судског поступка.

Дефиниције наведене у овом члану не треба тумачити као увођење нових врста кривичних дела у Кривични законик Корисника или његове измене.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст садржан је у одредби члана 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије према којој Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Влада је Закључком 05 Број: 48-11484/ 2024 од 21. новембра 2024. године утврдила Основу за закључивање Споразума о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и расти овластила проф. др. Тању Мишчевић, министра за европске интеграције, да, у име Владе потпише предметни споразум. На основу овог овлашћења, Споразум је потписан 22. новембра 2024.

Споразум о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст представља правни основ и оквир на основу којег ће бити реализована додатна финансијска помоћ Европске уније Републици Србији.

И поред обимне подршке која је региону Западног Балкана обезбеђена у склопу Инструмента за претприступну помоћ III за период до краја 2027. године, Европска комисија је у циљу додатног убрзања реформских процеса у контексту приступања ЕУ и подстицају економске конвергенција корисница са Западног Балкана са Европском унијом, формулисала и објавила „Нови план раста за Западни Балкан” (у даљем тексту: План раста) 8. новембра 2023. године.

План раста за Западни Балкан се заснива на четири стуба:

1. Бржа економска интеграција у Јединствено тржиште ЕУ,
 - Комисија је у Комуникацији о плану раста представила седам области
2. Регионална економска интеграција предуслов је брже економске интеграције са ЕУ,
 - Примена мера које проистичу из Акционог плана за Заједничко регионално тржиште Западног Балкана
3. Убрзање фундаменталних реформи (*Реформска агенда*),
 - које генеришу и убрзавају социо-економски раст, укључујући владавину права и регионалну стабилност
4. Финансијска помоћ кроз Инструмент за реформе и раст (*Reform and Growth Facility*)
 - две милијарде бесповратних средстава и четири милијарде евра повољних кредита (наведени износи су за цео регион Западног Балкана).

У складу са стратешким опредељењем дефинисаним у Плану раста, Европска комисија је Уредбом (ЕУ) 2024/1449 Европског парламента и Савета од 14. маја 2024. године, успоставила Инструмент за реформе и раст Западног Балкана, чији је циљ да пружи додатну подршку Западном Балкану, у складу са циљевима Плана раста, укључујући подстицај економске конвергенција корисница са Западног Балкана са Европском унијом, убрзање реформских процеса, са акцентом на фундаменталне реформе и унапређење регионалне стабилности и сарадње. Уредба је објављена 24. маја 2024. године у Службеном листу Европске уније и наредног дана од објављивања је ступила на снагу.

Укупан износ подршке Уније региону Западног Балкана у склопу финансијског Инструмента за реформе и раст, износи шест милијарди евра, од чега ће две милијарде евра бити додељено у форми бесповратне подршке (грант) док је преосталих четири милијарди евра предвиђено да буде додељено у форми концесионих зајмова/кредита. Подршка у оквиру овог Инструмента ће бити комплементарна подршци коју регион добија у склопу ИПА III (2024-2027) и ЕУ програме.

Анексом Уредбе (ЕУ) 2024/1449 је, такође, дефинисан начин распоређивања расположивих средстава по корисницима. Износ за сваког корисника овог Инструмента ће бити утврђен по посебној формули која узима у обзир број становника корисника у односу на укупан број становника региона и просечан бруто домаћи производ (БДП) по глави становника региона у односу на БДП по глави становника једног корисника у односу 60% према 40%. У складу са овом методологијом обрачуна, за Републику Србију ће оквирно бити расположиво укупно 1,5 милијарди евра (две трећине износи кредит и једну трећину грант). Део ових средстава ће бити обезбеђен као буџетска подршка (део кредита), а део средстава кредита и комплетни износ гранта биће опредељени за пројекте Републике Србије који ће бити спроведени кроз WBIF (*Western Balkans Investment Framework*).

Процедура повлачења средстава у склопу Инструмента подразумева упућивање захтева за исплату подршке Европској комисији од стране корисница, два пута годишње тј. у складу са договореном динамиком. Европска комисија ће приликом доношења сваке одлуке о исплати подршке по основу захтева, процењивати испуњеност предуслова, општих услова и посебних услова који се тичу испуњења реформских мера за конкретан период и на основу тога вршити исплате. Општи услови се односе на спровођење фундаменталних реформи, владавину права, поштовање људских и мањинских права, док се посебни предуслов, у случају Србије, односи на спровођење мапе пута у вези са Договором о путу за нормализацију односа и другим аранжманима који су резултат дијалога између Београда и Приштине. Посебни услови су формулисани у оквиру тзв. Реформске агенде која представља кохерентан оквир приоритетних реформских мера, које су усаглашене између Европске комисије и Републике Србије, као кориснице подршке.

Реформска агенда 2024-2027 за Републику Србију садржи мере које су груписане у четири области: Пословно окружење и развој приватног сектора, Зелена и дигитална транзиција, Људски капитал и Основе. У оквиру Агенде предвиђени су *кораџи* за сваку од структурних реформских мера у наведеним областима, о чијој имплементацији ће се извештавати два пута годишње у периоду 2024-2027. година. Кораџи, који су у Реформској агенди дефинисани, за сваку од утврђених реформских области, распоређени су у оквиру временског оквира који програм покрива на начин да обезбеђују адекватан ниво прогреса по годинама и они у контексту спровођења овог Инструмента представљају посебне услове за повлачење средстава. За сваку траншу подршке дефинисан је сет *корака* који треба да буде остварен од стране Републике Србије, као кориснице, како би се осигурало повлачење средстава стављених на располагање. Реформска агенда такође садржи и прелиминарну листу планираних инвестиционих пројеката који ће се кандидовати за финансирање у склопу Инвестиционог оквира за Западни Балкан, а чије финансирање ће се

покрити из овог Инструмента. Поменута листа, формулисана је на начин да осигура релевантност предложених инвестиција у односу на циљеве Плана раста.

У складу са предвиђеном процедуром, Министарство за европске интеграције је у сарадњи са Министарством финансија и осталим релевантним националним институцијама, у инклузивном консултативном процесу, припремило Реформску агенду са приоритетима за Републику Србију. Агенда је усвојена Закључком Владе 05 Број: 337-9422/2024-1 од 3. октобра 2024. године, а Министарство за европске интеграције је обавестило Европску комисију о њеном усвајању званичним путем 4. октобра 2024. године. У складу с тим, Комисија је, 23. октобра 2024. године, усвојила Одлуку Комисије о спровођењу Реформских агенди корисница и вишегодишњем програму рада у склопу имплементације Инструмента за реформу и раст Западног Балкана.

Након усаглашавања и усвајања Реформске агенде, Уредбом је предвиђена обавеза потписивања Споразума о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст. Предметним Споразумом успоставиће се правни основ и принципи финансијске сарадње између уговорних страна у реализацији подршке, кроз дефинисање и успостављање неопходних механизма који се тичу правила имплементације, финансијске контроле, праћења, вредновања, извештавања и ревизије подршке Уније у оквиру Инструмента. Поред Споразума о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст, такође ће бити закључен Споразум о зајму са сваком од корисница а којим ће се дефинисати правила спровођења и финансирања у форми зајма. Имајући у виду природу Споразума о Инструменту за реформе и раст, Споразум треба да буде ратификован од стране Народне скупштине Републике Србије.

Споразум о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст је међународни споразум који представља правни основ за коришћење помоћи обезбеђене од стране ЕУ и којим су прецизирана правила сарадње између Европске комисије и кориснице у склопу спровођења подршке обезбеђене у склопу Инструмента за реформе и раст.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона потврђује се Споразум о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст, потписан у Београду у оригиналу на енглеском језику.

Члан 2. Предлога закона садржи текст Споразума о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик.

Чланом 3. Предлога закона уређује се ступање на снагу.

4. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За реализацију овог споразума није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије. Уколико у наредним годинама буду била потребна средства за реализацију споразума иста ће се обезбедити у оквиру лимита сваког од буџетских корисника.

5. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се Закон о потврђивању Споразума о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст донесе по хитном поступку, у складу са чланом 167. пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћени текст). Поред тога што се овим законом испуњавају међународне обавезе Републике Србије, посебно наглашавамо да се усвајањем овог закона успоставља правни основ и услов за почетак реализације подршке Европске уније у склопу Инструмента за реформе и раст. Предметни закон о ратификацији је услов за повлачење средстава у склопу прве транше подршке Европске уније која је планирана за 4. квартал 2024. године.

6. РАЗЛОЗИ ЗА СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА ПРЕ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ”

Предлаже се да се Закон о потврђивању Споразума о Инструменту између Европске Уније коју представља Европска комисија и Републике Србије коју представља Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе, у складу са чланом 196. Устава Републике Србије, ступи на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”. Разлози хитности у вези су са чињеницом да је закон о ратификацији услов за повлачење средстава у склопу прве транше подршке Европске уније која је планирана за 4. квартал 2024. године.